REŞTI

mari, pentru care amenajarea complexă a rîului Argeş reprezintă un nou examen. Oameni pentru care Canalul Dunăre-Bucureşti este nu numai o mare ctitorie a ţării, ci şi o măreaţă faptă de împlinire profesională şi umană. Cine sînt ei?

Să revenim pe ţărmul Dunării, acolo unde apele Argeşului se varsă în fluviu. La kilometrul „0“ al celei de-a treia magistrale albastre, viitorul Port Olteniţa se înfăţişează privirii într-o geometrie exactă, cu tot ceea ce este necesar unei moderne porţi fluviale, punct de răscruce pentru traficul dunărean şi cel al canalului. Execuţia sa a fost încredinţată unei unităţi cu mare experienţă: Antrepriza de Construcţii Hidrotehnice Galaţi. O garanţie a competenţei, a lucrului bine făcut, pe care brigada de aici, de la Olteniţa, condusă de inginerul Tudor Pascu, o confirmă încă o dată. Este şi părerea proiectantului, inginerul Octavian Iacubovici, aflat mereu în preajma constructorului, pentru ca nimic să nu împiedice ritmul muncii. „Cotele“ şantierului se apropie acum de etapa finală.

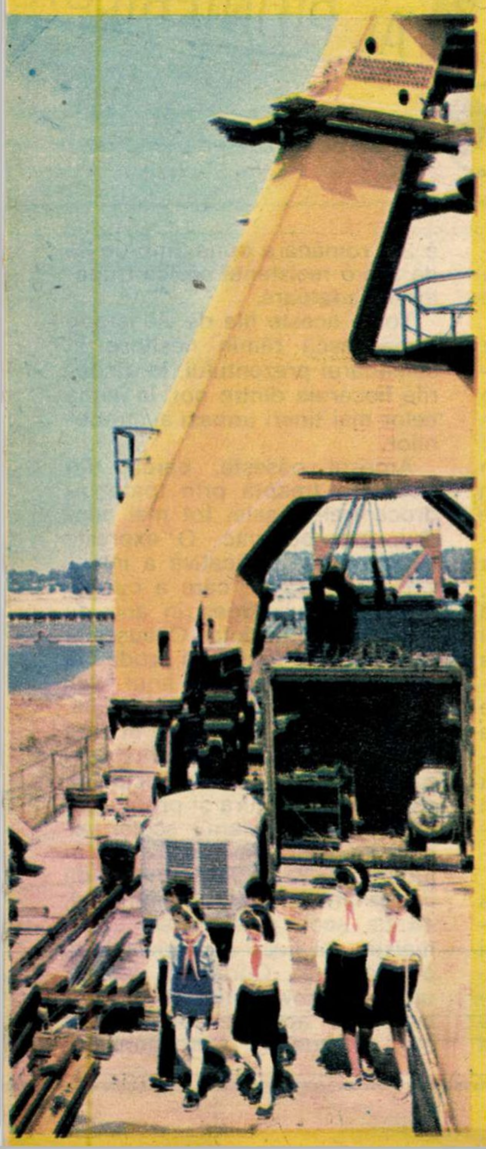

— Operaţiunea cea mai importantă, ne explică inginerul Pascu, a fost turnarea coloanelor pentru cele două cheiuri, la Argeş şi la Dunăre. În total 126 de cilindri de beton înfipţi adînc în albia apelor. Este cel mai pretenţios moment în realizarea dotărilor necesare unui port. Şi aceasta nu numai datorită faptului că temelia lor a trebuit să fie bine împlîntată în Argeş şi Dunăre, ci şi pentru că o astfel de coloană, care are peste 20 de metri înălţime şi un diametru ce nu poate fi cuprins decît de braţele a doi oameni voinici, odată începută, nu poate fi întreruptă. Este nevoie deci de precizie, organizare, pricepere.

Sînt calităţi de care au dat dovadă zi de zi toţi cei aproape 200 de oameni ce fac parte din brigada A.C.H. Galaţi, care lucrează aici, la Portul Olteniţa. Pe această bază s-au „clădit“ cele două cheiuri cu o lungime totală de peste 400 de metri, s-au excavat aproape două milioane metri cubi de pamînt necesare amenajării zonelor de acostare a navelor şi bazinului portuar.

— Ce a fost mai greu a trecut, ţine să ne asigure inginerul Pascu. Ne apropiem de un record, adauga el.

— Care este acesta? îl întrebăm.

— Realizarea, în aproximativ doi ani şi jumătate, a unui port fluvial. Nici cele mai optimiste calcule nu întrevedeau o astfel de izbîndă. La alte obiective asemănătoare numai organizarea de şantier ne lua doi-trei ani.

— Care este „cheia“ acestui succes?

— V-am spus: precizie-organizare-pricepere. Sînt atribute ale experienţei brigăzii şi antreprizei noastre. Gîndiţi-vă că toate amenajările portuare, tot ce s-a construit şi se construieşte în acest domeniu, de-a lungul celor mai bine de 1 000 km ai cursului românesc al Dunării, poartă semnătura colectivului din care facem parte: Antrepriza de Construcţii Hidrotehnice Galaţi. Cunoştinţele şi pregătirea fiecăruia dintre noi şi-au spus cel mai bine cuvîntul la Olteniţa. Aici unde cei mai mulţi dintre membrii brigăzii sînt oameni de nota zece. Amintiţi dintre ei pe fierar-betonistul Nicu Boroş, montorii de prefabricate Alexandru Rotaru şi Ion Dobrin, maistrul Costică Lefter şi mai tînărul meu coleg, inginerul George Velescu, venit aici, acasă la el (este chiar din Olteniţa) de pe băncile facultăţii.

Abnegaţie şi cutezanţă

...„Meşteri mari, calfe şi zidari“ îşi pun în aceşti ani semnătura pe una dintre cele mai mari ctitorii ale ţării. Într-o poveste adevărată, cu eroi adevăraţi, Canalul Dunăre-Bucureşti se întemeiază trainic prin faptele de abnegaţie şi cutezanţă a mii şi mii de constructori. De la Olteniţa, pe „Argeş în sus“, pulsul şantierului înregistrează „bătăi“ tot mai puternice. Ne apropiem de un punct „fierbinte“, reprezentativ pentru marele front al muncii de pe canal. Este „nodul hidrotehnic“ nr. 1. Primul din cele cinci care se construiesc de-a lungul Argeşului. Rostul lor este de a aduna apă în cuvele betonate, prin care să poată naviga barje de pînă la 2 000 de tone şi, totodată, de a „astîmpăra“ apele rîului, altfel prea năvalnic — şi a le apropia de nivelul Dunării. Fiecare este alcătuit dintr-un baraj, o ecluză, prin care urcă sau coboară navele de la un „etaj“ la altul, şi o centrală hidroelectrică. Iată de ce nodurile hidrotehnice sînt adevărate „fortăreţe“ — construcţii masive din beton, cu „miez“ din bare de fier groase cît mîna unui om.

— De ce trebuie să fie aşa de puternice aceste zidiri? îl întrebăm pe însoţitorul nostru, inginerul Ion Lungu, de la brigada Antreprizei de Lucrări Speciale Constanţa.

— Pentru că altfel le-ar lua apa. Mai ales că aici, în albia Argeşului, terenul este, din punct de vedere geologic, destul de „slab“. De aceea, aceste construcţii nu numai că au trebuit proiectate şi executate la dimensiuni masive, dar au şi trebuit „înfipte“ adînc, tocmai în stratul de calcar.

O muncă titanică. Constructorii au trebuit să lupte permanent nu numai cu apele Argeşului, îmblînzite şi deviate pentru a lăsa front de lucru oamenilor, ci si cu apa ce izvora din straturile friabile. Au apărut atunci puternice motopompe, care sorbeau apa ce gîlgîia mereu din adînc, apoi s-au făcut ecrane de protecţie. Pas cu pas, capricioasa geologie a fost învinsă. Acum şi barajul, şi ecluza, şi hidrocentrala au „ieşit“ la suprafaţă. Ingeniozitatea, dorinţa şi abnegaţia cu care s-a muncit pentru a învinge orice greutate şi-au spus cuvîntul.

Nodurile hidrotehnice sînt obiectivele cele mai complexe în care se investeşte tot ceea ce au dobîndit mai bun pînă acum ştiinţele apei şi ale pămîntului, ale energeticii şi mecanicii din ţara noastră. Şi, bineînţeles, constructorii de canale. Cei mai mulţi poartă „certificatul“ de cutezanţă şi îndrăzneală al primelor două magistrale albastre. Printre ei, inginerul Liviu Gruber, directorul Antreprizei Construcţii Hidrotehnice nr. 1, Olteniţa — unitate care execută şi coordonează o bună parte a lucrarilor de pe Argeş. În aceeaşi zonă „fierbinte“, lucrează mai tinerii săi colegi de la Antrepriza Lucrări Speciale: Adrian Marcu, şef de brigadă, Iustin Muşat, Nicolae Popa.

Mii de oameni, sute de maşini şi utilaje participă, în schimburi de zi şi de noapte, ca într-o adevărată uzină cu „foc continuu“, la marea izbîndă, pe vastul şantier ce îşi revarsă energia umană pe frontul muncii dintre Dunăre şi Bucureşti. Pe Argeş în jos va curge un rîu frumos, înnobilat de munca eroică a oamenilor.

CONSTANTIN RĂDUŢ
Foto: MIHAI NIEDL

DOCUMENTAR

- Amenajarea complexă a rîului Argeş necesită un impresionant volum de lucrări: peste 157 milioane metri cubi de excavaţii; 60 milioane metri cubi de umpluturi în diguri; 5,2 milioane metri cubi de beton; 6 milioane metri pătraţi protecţii cu dale de beton sau cu piatră brută pentru apărarea malurilor şi digurilor; 1,6 milioane metri pătraţi ecrane de etanşare; 23 000 tone echipamente hidromecanice la ecluze, stăvilare, centrale hidroelectrice.
- Acumularea unui volum de apă de circa 1,5 miliarde metri cubi va permite irigarea a peste 100 000 de hectare şi asigurarea apei potabile pentru 4,5 milioane de locuitori.
- 40 000 hectare de teren arabil şi 28 de localităţi din judeţele Giurgiu, Călăraşi şi Sectorul agricol Ilfov vor fi ferite de inundaţii.
- Alte 57 000 de hectare vor fi redate agriculturii prin desecarea şi drenarea suprafeţelor cu exces de umiditate.
- Anual, pe canalul navigabil vor fi transportate 20 milioane tone de mărfuri.

Țara mea

Aici, unde porumbelul
Își scrie zborul alb
Pe cerul de azur,
Aici, unde Soarele
Își dă mîna cu munții,
Cu apele și codrii,
Aici, unde vîntul
Împletește trupul fraged
Al spicului de grîu,
Aici este țara mea
— o floare albă,
O floare a păcii —
în grădina planetei albastre.

Eugenia Bădilă,
Cenaclul literar „C.D. Aricescu",
C.P.Ș.P., Cîmpulung

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

Județul Argeș

GAZDĂ A FORUMULUI NAȚIONAL AL PIONIERILOR

Rîurile își duc apele susurînd ca o doina printre locuitorii acestui ținut, bărbați și femei, tineri și bătrîni, cu port frumos, cu case noi, mîndri și atît de primitori. Pe Argeș, spre deal, sau pe Argeș, spre șes, oriîncotro pornești, vei întîlni oameni muncind, care arareori se opresc din treabă, care spun puține lucruri despre ei, dar în ființa cărora gîndul înțelept, vorba cumpătată și fapta pilduitoare se găsesc totdeauna laolaltă. Fie că-i găsești la tablourile de comandă de la Vidraru, în mină sau la sondă, pe pistele de încercare a binecunoscutelor mașini „Dacia" și „ARO", la războaiele de țesut, fie în renumitele livezi de la Bălilești și Mihăiești pregătind o altă „cea mai mare recoltă de fructe din țară", fie pe mănoasele ogoare.

Argeșul trece zburdalnic printre poieni și plaiuri înverzite, printre costișe și văi cu fînețe multicolore, cu sărbătoare de flori în primăvară și în diminețile senine de iulie. Trece prin aceste locuri hărăzite belșugului și ni le descoperă, împreună cu Rîul Doamnei, Rîul Tîrgului, Argeșelul și Vîlsan. Sînt plaiuri românești fără de seamăn, precum cele spre Cîmpulung și de acolo spre Rucăr și Podul Dîmboviței, și mai departe. Sau cele spre Iezer, Piatra Craiului și spre Făgaraș, unde pășunile înfloresc de numărul mare al turmelor de oi și al cirezilor de vite.

Dacă am întreba de unde izvorăște Argeșul, ar fi unii care ar răspunde foarte exact. Dar mulți vor fi cei care ne vor spune că Argeșul vine de undeva, de foarte departe, din cele mai îndepărtate vremi ale istoriei noastre. El vine dintre importantele așezări dacice de la Cîmpulung, Leicești, Bradu, Oarja, Albota și Costești, într-o perioadă în care Burebista își începuse campania de unificare a tuturor formațiunilor politice ale dacilor.

Aici, printre munți, după trecerea veacurilor, a fost Posada marii bătălii de la 1330, care a consfințit independența statală a Țării Românești, și tot în acest ținut, dar în plină cîmpie, a avut loc, se spune, celebra bătălie de la Rovine (1394). Aici s-au aflat primele capitale ale țării, Cîmpulung și Curtea de Argeș, și au viețuit Basarabii, întemeietori de țară.

Rîul Tîrgului vine dinspre munți înseninat de măreția codrilor. La Lerești se oprește o clipă, atît cît trebuie pentru a se îmbrăca în străvechiul și frumosul port popular muscelean, și apoi pornește spre Cîmpulung, doinind în cel mai dulce grai românesc. Aici, în străvechea reședință domnească, a fost martorul înfăptuirii, la 1521, a unui act de importanță istorică nu numai pentru oraș, dar și pentru întreaga țară: redactarea primului document în limba română. Este scrisoarea pe care Neacșu din Dlagopole (așa era numit orașul în unele documente ale vremii) o adresează negustorilor din Brașov, prin care îi informează despre mișcările oștilor turcești din zona Dunării.

Apele își scutură valurile ca pe niște lungi batalioane de cavalerie. În zilele primului război mondial, pe frontul Rucăr-Dragoslavele s-au dus lupte crîncene, la Mateiaș desfășurîndu-se cea mai cunoscută, cînd Armata a 2-a română a opus timp de 45 de zile o rezistență eroică trupelor invadatoare.

Toate aceste file de vie istorie românească rămîn nestinse în calendarul prezentului, în gîndurile fiecăruia dintre noi, în inima celor mai tineri urmași ai străbunilor.

Argeșul pășește, parcă, din treaptă-n treaptă prin toate hidrocentralele sale, tot mai mîndru, mai puternic. O expresie exactă și semnificativă a intensei dezvoltări pe care a cunoscut-o județul Argeș în anii de aur ai Epocii Nicolae Ceaușescu este dată de faptul că producția industrială realizată în anul 1988 a fost de 70 de miliarde de lei, față de numai 4 miliarde în anul 1965. Ritmul înalt de industrializare a determinat modificări de esență în structura și profilul învățămîntului. În anul școlar recent încheiat, și-au desfășurat în județ activitatea 496 unități de învățămînt primar și gimnazial, 44 de școli profesionale și de maiștri, 33 licee de specialitate, o facultate. Cursurile acestor unități de învățămînt au fost urmate de aproape 145 000 de elevi și studenți. Corespunzător

ARO
4WD
romano

nevoilor economiei judeţului, absolvenţii şcolilor argeşene au fost pregătiţi în profilurile: construcţii de maşini, chimie, construcţii civile şi industriale, mine şi petrol, materiale de construcţii, electrotehnică, textile şi confecţii.

Ploi calde de iulie aşteaptă la baraj semnalul de plecare. Printre livezi, peste lanuri de grîu, localităţile se văd una cîte una, întinerite într-o nouă istorie. Astăzi, municipiul Piteşti este oraşul-grădină de pe plaiurile argeşene. Cele 45 000 de apartamente construite în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, în noile cartiere Calea Bucureşti, Craiovei, Petrochimiştilor, Războieni, Trivale, Negru Vodă, Banatului şi Găvana, au creat o personalitate distinctă vechiului oraş. Frumuseţea îi este sporită de parcurile cu castani şi tei, de numeroasele zone verzi împodobite cu magnolii, trandafiri şi lalele. Ca o unanimă recunoaştere a dragostei cu care locuitorii săi sădesc, cresc şi ocrotesc florile, municipiul Piteşti devine în fiecare primăvară, la sfîrşitul lui aprilie, gazda renumitei expoziţii dendrofloricole naţionale „Simfonia Lalelelor".

Pornit de cu zori, Rîul Doamnei coboară nerăbdător spre Colibaşi, localitate care se înscrie printre cele mai tinere oraşe ale ţării, binecunoscută tuturor datorită automobilelor „Dacia", care se construiesc aici. Cum îşi văd oraşul pionierii George Năstase, Valentin Halău, Cristina Pravai, Liliana Gavrilă şi Aida Stancu? Cu emoţia oricărui început, cu mîndria unor schimbări ce nu vor întîrzia să apară: nu peste mult timp, la Colibaşi vor fi date în funcţiune Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, un nou liceu şi două şcoli cu 24 şi, respectiv, cu 16 săli de clasă. Astăzi, oraşul are 30 000 de locuitori, 9 000 de apartamente construite în ultimii ani, 6 unităţi şcolare (între ele numărîndu-se şi cea mai mare şcoală din judeţ), un liceu industrial. Şi... Un Instituit de cercetare ştiinţifică şi inginerie tehnologică pentru autoturisme de oraş şi de teren (două filiale ale acestuia funcţionînd la Cîmpulung şi, respectiv, la Craiova), un Centru de calcul şi alte unităţi la fel de importante. „Am sădit sute de mii de flori, pomi şi arbuşti, am nivelat terenul pentru noile construcţii, pentru zona de agrement, pentru noul parc", încheie George Năstase, pionier comandant de unitate la Şcoala Mioveni.

Rîurile vin cu dimineţi însorite. E zvon de ape limpezi şi glasuri cristaline... Sînt cei peste 2 000 de pionieri şi şoimi ai patriei din toată ţara, care îşi petrec vacanţa în taberele de la Dragoslavele, Nucşoara, Voineşti, Corbeni, Păuleasca, Valea Mare, Stoeneşti.

Aici, la Stoeneşti, şi-a aşezat Mihai Viteazul tabăra după bătălia de la Călugăreni (1595). Şi tot aici, marele domnitor s-a gîndit pentru prima dată la unirea celor trei ţări române sub un singur steag.

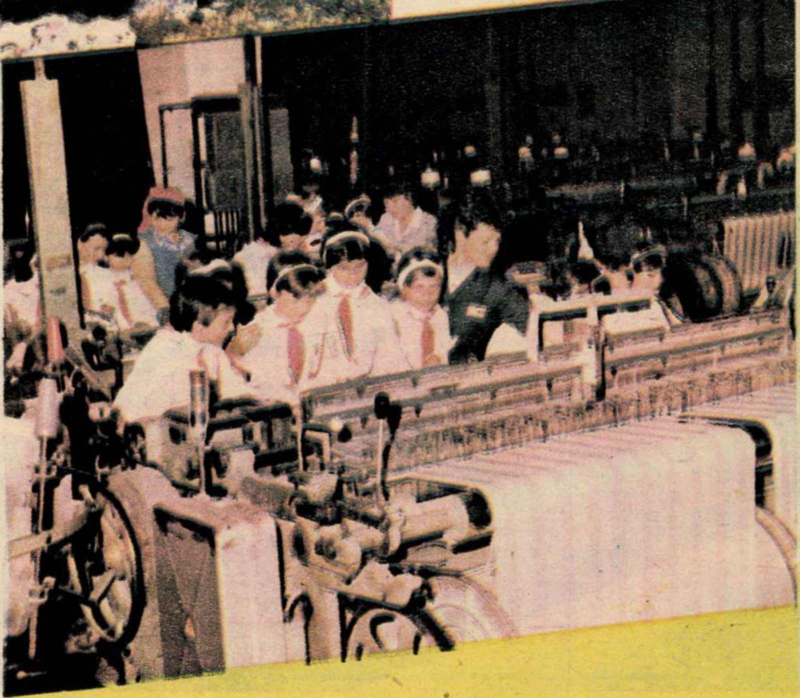

Unde albăstrii s-au adunat în marele lac de acumulare al Hidrocentralei Vidraru privind spre cîmpie. Mai sînt atîtea de spus despre judeţul ai cărui oameni l-au adus, prin vrednicia lor, pe locul 4 pe ţară din punctul de vedere al volumului producţiei industriale.

Purtătorii cravatei roşii cu tricolor din judeţul Argeş, mîndri de a fi gazde ale Forumului Naţional al Pionierilor în această vară, îşi vor întîmpina colegii din toată ţara cu rezultate foarte bune la învăţătură, la toate celelalte activităţi. Vizitele în întreprinderi şi unităţi agricole, excursiile pe minunatele plaiuri argeşene vor oferi participanţilor la Forumul Naţional prilejul de a cunoaşte judeţul aşa cum este, aureolat de nemuritoare vestigii ale trecutului, de mărețe realizări ale prezentului.

ION SBÂRNEA

Pe locurile unde odinioară existau cuptoarele de topit bronz de la Ţiţeşti, Dobreşti, Davideşti şi Rincaviov, şi de topit fier de la Radovanu, Tigveni şi Teiu, locuri încărcate de istorie, au fost înălţate, în anii de aur ai Epocii Nicolae Ceauşescu, ctitorii ce vor purta prin vreme geniul constructiv al poporului român, dorinţa sa de a-şi făuri, liber şi demn, prezentul şi viitorul.

- Transfăgărăşanul este o arteră vitală a României de azi. Importanţa acestui drum unic în ţara noastră este dată nu numai de avantajele economice pe care le-a adus, înlesnind exploatarea bogăţiilor naturale ale zonei montane pe care o străbate, ci şi de faptul că oferă încă o legătură rutieră între Muntenia şi Transilvania, că a pus în valoare forţa de creaţie, dăruirea şi eroismul constructorilor români. Şoseaua porneşte de la coronamentul estic al lacului de acumulare de la Vidraru, trece prin Valea Capra, pe lîngă lacul Bîlea şi apoi pe la Bîlea-Cascadă, străbate creasta Munţilor Făgăraş printr-un tunel lung de 887 de metri şi, în apropierea comunei Arpaşu de Jos (Sibiu), se racordează cu drumul naţional Bucureşti-Oradea. Este drumul modernizat, care atinge cea mai mare altitudine din ţară: 2 055 de metri. Lungimea: 91,5 kilometri. Curbe: peste 800.

- Barajul de pe Argeş (Vidraru). Toate cele 18 lacuri de acumulare de pe Argeş par a se trage din marele lac de acumulare de la Vidraru, măreaţă realizare a acestor ani de glorii, unde omul a modelat creaţia naturii înălţînd peste ape viaducte-punţi între versanţii stîncoşi. A săpat în adîncul munţilor tunele, a supus undele vijelioase ale rîului şi le-a folosit puterea la producerea energiei electrice. Marele baraj, înalt de 166 metri şi lung de 307 metri (situat pe locul 6 în Europa şi pe locul 9 în lume), rămîne peste timp, purtînd cu el, ca pe un mesaj către generaţiile viitoare, mîndria oamenilor de azi de a munci în pace, mîndria lor de a construi România de mîine.

- Noile centre industriale Cîmpulung, Curtea de Argeş, Costeşti, Topoloveni, Colibaşi, ale căror produse sînt cunoscute şi apreciate pe toate continentele.

- Combinatul Petrochimic Piteşti, cel mai mare din ţară, care produce combustibili pentru motoare şi termocentrale, precum şi materiale necesare fabricării maselor plastice, fibrelor sintetice, bioproteinelor.

- Institutul de Cercetare şi Producţie Pomicolă de la Mărăcineni, care coordonează activitatea din acest domeniu în întreaga ţară.

PRIMA EDIŢIE A CONCURSULUI DE FOTOREPORTAJ AL REVISTEI „CUTEZĂTORII"

Concursul nostru de fotografii

FOTOCRONICĂ 1989

„CUTEZĂTORII"

„O ZI DIN ROMÂNIA DE AZI"

- **Sute de participanţi de toate vîrstele**
- **Desenînd cu o rază de lumină**
- **Concursul continuă!**

Pornind ca sportivii la semnalul de start, sute de oameni talentaţi care ştiu să deseneze cu o rază de lumină, adică fotografii, au împînzit, într-o zi din pragul acestei veri, străzile, întreprinderile, ogoarele, şantierele, şcolile, terenurile sportive, sălile de spectacol.

Erau participanţii la concursul de fotografii „O zi din viaţa României de azi", organizat de către redacţia revistei noastre. Vîrste diferite, ocupaţii diferite, localităţi diferite: Ioan Pescaru — tehnician din Braşov, Costel Fîntînar — pionier, clasa a VI-a, membru al cercului foto de la Palatul Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Paul Agarici — fotoreporter la revista „Flacăra", Aurel Grigore — elev, clasa a VIII-a, Călăraşi, Constantin Băghină, profesor de matematică, Tg. Jiu, şi mulţi alţii.

Un fotoreporter nu desenează numai cu ajutorul unei raze de lumină obişnuită, ci şi cu lumina vieţii, cu lumina sentimentelor, cu lumina ideilor. Generoasa temă a concursului „O zi din România de azi" a dat un nou prilej „celor care desenează cu o rază de lumină" să realizeze o entuziastă explorare a ceea ce numim univers cotidian. Cu alte cuvinte, înzestraţii fotoreporteri — profesionişti şi amatori — au scos în evidenţă pentru noi, privitorii, imagini care subliniază puternic sensul deosebit al preocupărilor, atitudinilor, gîndurilor şi aspiraţiilor conţinute de gesturile obişnuite ale fiecărei zile. Aceste fotografii alcătuiesc o parte din marea cronică a timpului nostru. Cele mai grăitoare apar, începînd de astăzi, în revistă.

Ţinînd seama pe de o parte de reuşita lor şi, pe de altă parte, de marele număr al cititorilor dornici să se numere şi ei printre aceşti cronicari, redacţia intenţionează ca, după acordarea premiilor, concursul să fie relansat. Astfel, aveţi din nou, cu toţii, posibilitatea să povestiţi despre înfăţişarea zilei de azi, „desenînd cu o rază de lumină"!

OVIDIU ZOTTA

COSTEL FÎNTÎNAR, (clasa a VI-a, Şcoala nr. 167) este unul dintre cei mai tineri şi mai sensibili cronicari ai noilor peisaje arhitecturale din Bucureşti.

PAUL AGARICI, cunoscutul fotoreporter al revistei „Flacăra", aduce in concursul nostru oxigenul inălţimilor la care lucrează constructorii de azi...

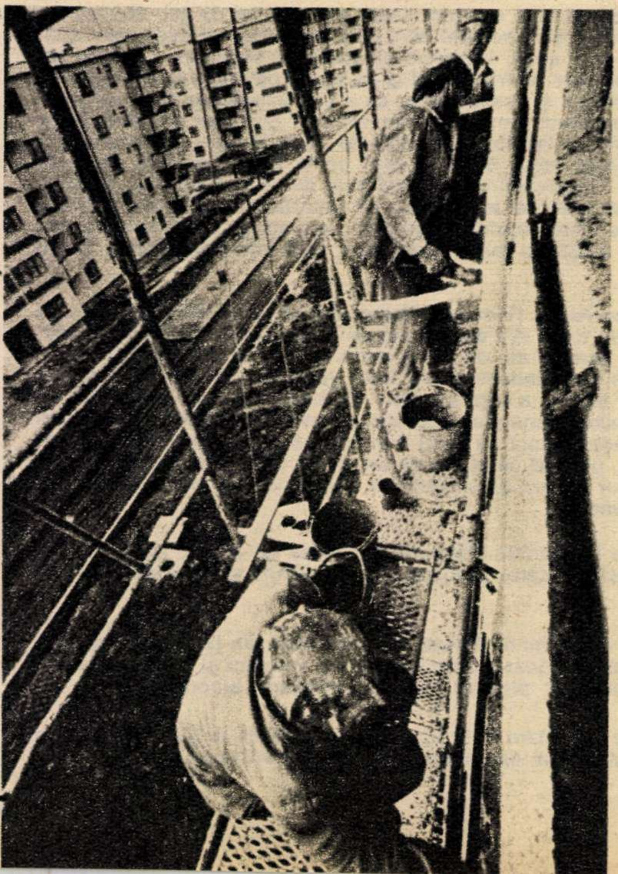

...iar pionierul **OTTO CSERGO** (clasa a VII-a) din Gheorghieni — Harghita inregistrează o delicată prefaţă la hărnicia constructorilor de mîine.

Pionierii arheologi de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Constanţa „developează" mărturiile trecutului. Colegele lor, **MONICA BELCIUG** şi **DIANA VARVARA,** (clasa a VII-a), au fost de faţă, developind şi ele, de astă dată in sens fotografic, această imagine a hărniciei şi competenţei tinerilor cercetători.

BENIAMIN DIANU din Tg. Jiu, deși este numai în clasa a III-a, a găsit atît o imagine rară, cît și un titlu foarte sugestiv: „Bunicul și nepoții!" **Dar...**

...iată acum o fotografie realizată chiar de către unul dintre profesorii lui Beniamin: tovarășul **C. BĂGHINĂ**, de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei. Tovarășul Băghină, profesor de fizică, este un artist fotograf cu multă experiență, avînd preferință pentru imaginea de compoziție. Cea de față a fost realizată în punctul Vlădeni, al unui mare șantier din Tg. Jiu.

GABRIEL MUȘATESCU (clasa a VI-a, Buzău) este unul dintre pionierii care se ocupă cu drag de colegii mai mici, învățîndu-i poezii și jocuri. Dacă sînt cuminți, le face și o poză...

„Oare ce să desenez?"

„Ah! Am o idee!"

„Deci, la lucru!"

Aceste secvențe au fost înregistrate de către pionierul fotoreporter **ROBERT MOLDOVEANU** (clasa a VI-a, Școala nr. 6 din Constanța) la „Atelierul fanteziei" de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Constanța.

Ceea ce vedem: o scenă dintr-un spectacol al Teatrului de păpuși al Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei din Baia Mare. Ceea ce nu vedem: expresia de concentrare de pe chipul **CRISTINEI BOGATU**,(clasa a VI-a),care a realizat această fotografie.

Cînd se întoarce de la școală, **VASILICĂ VĂDUVA** (13 ani, Bălcești — Vîlcea) se oprește, gospodar, să cumpere pîine proaspătă. Într-o zi a luat cu el și aparatul de fotografiat...

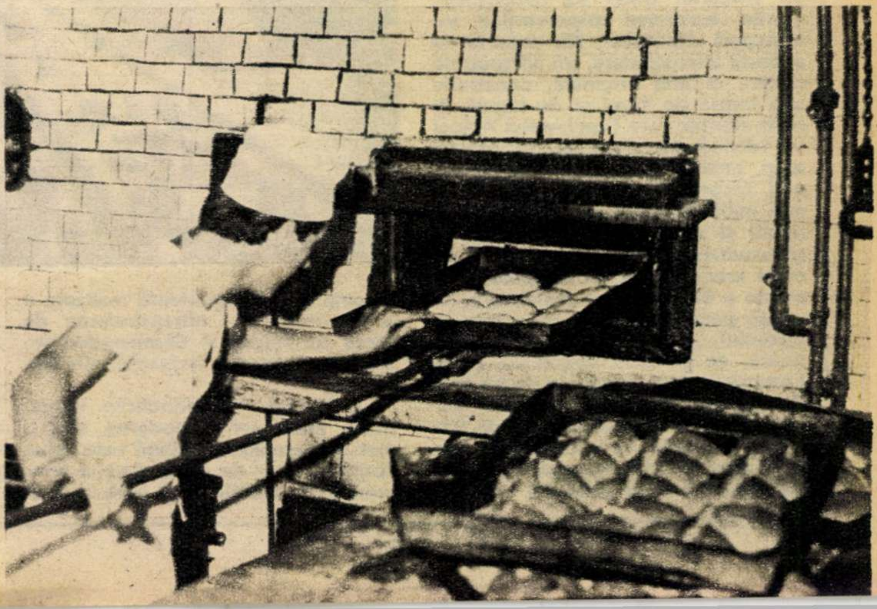

23
AUGUST
1944

1944—1989

ARC DE TRIUMF PESTE TIMP

23 August 1944. În această zi, adînc gravată în istoria și-n conștiința poporului nostru, a fost declanșată revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, act de importanță covîrșitoare pentru destinele patriei, inițiat, pregătit și condus de către Partidul Comunist Român. La ordinul **„Stejar, extremă urgență!"**, întreaga armată română, sprijinită de numeroase formațiuni patriotice, a intrat în luptă împotriva cotropitorilor hitleriști atît în Capitală, cît și în alte numeroase localități ale țării. Făcînd dovada iubirii lor fierbinți față de patrie, a setei nestinse de independență și libertate, ostașii noștri, ca și numeroșii civili care li s-au alăturat chiar din primul moment, au luptat cu curaj și abnegație, cu total spirit de sacrificiu, reușind să învingă rezistența înverșunată a hitleriștilor, creînd astfel condiții pentru eliberarea întregului teritoriu al țării și pentru participarea armatei noastre, alături de celelalte forțe ale coaliției antihitleriste, la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, pînă la victoria finală asupra fascismului.

Au trecut, din acea zi care a marcat începutul unei noi ere în multimilenara istorie a patriei noastre, 45 de ani. Sînt anii în care, liber și stăpîn pe destinele sale, poporul nostru a străbătut, pe luminoasa cale a socialismului, un glorios drum. Sub înțeleapta conducere a partidului, în acești ani, și îndeosebi în perioada care a trecut de la cel de-al IX-lea Congres, în întreaga viață politică, economică și socială a țării au avut loc profunde prefaceri revoluționare, au fost obținute mărețe realizări care au ridicat România pe noi și înalte trepte ale progresului și civilizației. Chiar și o scurtă trecere în revistă a înfăptuirilor din această perioadă, care îmbogățesc și înfrumusețează în prezent locurile unde în urmă cu 45 de ani s-au purtat aprige bătălii cu hitleriștii, este edificatoare în acest sens.

2

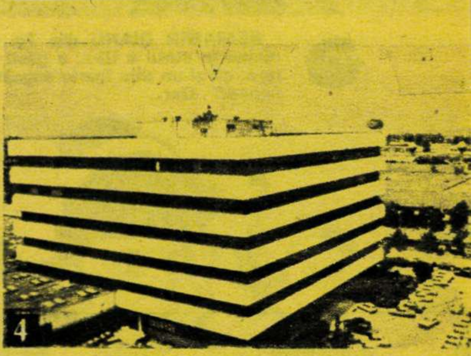
4

Tot ce vezi aici iți încîntă privirea și inima

București — 1944. *Dimineața zilei de 24 august. În timp ce unități militare ale armatei noastre se aflau, împreună cu formații ale gărzilor patriotice, angajate în luptă pentru anihilarea trupelor hitleriste din interiorul Bucureștiului, din partea de nord a orașului se apropiau numeroase și puternice forțe germane, cu intenția de a pătrunde în Capitală pentru a înăbuși în sînge insurecția abia declanșată. Dar la podul de cale ferată de la Băneasa, coloana germană s-a izbit de ostașii unei subunități din Regimentul de gardă călare, sprijiniți de numeroși civili înarmați. Deși scurtă, lupta a fost crîncenă, hitleriștii fiind nevoiți să se retragă. Această primă încleștare din zona de nord a Capitalei a fost preludiul aprigelor bătălii ce s-au desfășurat în zilele următoare la Băneasa, Pipera și Otopeni, care s-au soldat cu înfrîngerea hitleriștilor.*

* * *

București - 1989. **Oriunde te-ar purta azi pașii prin zona de nord a Capitalei, noul și modernul peisaj citadin, edificat aici în anii socialismului, iți încîntă privirea și inima.**

Doar ce treci de podul de cale ferată și Băneasa își etalează, intr-un decor natural marcat de abundența vegetației, blocurile de locuințe, original concepute și construite, ale Cartierului Aviației. Printre ele își inalță silueta masivă Întreprinderea de Avioane, unde se construiesc marile aeronave supersonice de transport „Rombac". Nu departe de această intreprindere, un alt grup de clădiri, și mai originale, construite sub formă de stupi și de faguri, iți rețin atenția: este Combinatul Apicol — fabrică de miere și, in același timp, institut de cercetări in domeniul respectiv —, unul dintre cele mai mari de acest fel din lume, renumit și apreciat pentru produsele și rezultatele științifice obținute de către lucrătorii lui. În imediata vecinătate a blocurilor se desfășoară, ca uriașe panglici intinse peste verdele cimpului, pistele Aeroportului Băneasa, de pe care decolează și pe care aterizează avioanele de pe liniile noastre interne. Puțin mai departe, spre nord-est, dincolo de Pădurea Băneasa — unul dintre cele mai mari și mai frumoase parcuri naturale din jurul Capitalei — te intîmpină o altă importantă realizare a anilor noștri — Întreprinderea de Piese de Radio și Semiconductori, unitate de bază a industriei electronice.

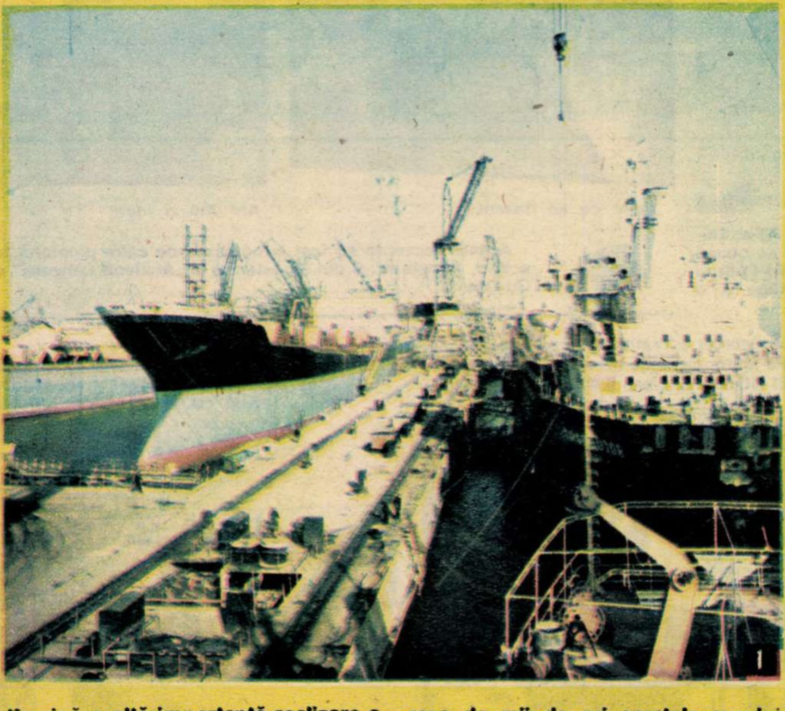
1

La Pipera, intreprinderile industriale, toate noi și moderne, sint și mai numeroase. Pe lîngă cele două combinate — de prelucrare a lemnului și de mobilă — in care se sporesc de mii de ori caratele aurului verde al țării, se inalță Întreprinderea de Calculatoare, Întreprinderea de Aparate-Electronice de Măsură și Control și altele asemănătoare, care se constituie intr-o mare și impresionantă platformă industrială — cea a electronicii românești. Împrejurul ei, zeci și zeci de blocuri de locuințe, multe aflate in construcție, se ordonează intr-un adevărat și frumos oraș-satelit al Capitalei.

La aproximativ 20 de kilometri, pe autostrada ce duce spre Ploiești, privirea iți este irezistibil atrasă de construcțiile de-o arhitectură specială ale Aeroportului Otopeni și de navele aeriene care coboară sau se inalță necontenit, venind de peste mări și țări ori plecind spre toate colțurile lumii.

Alături de celelalte mărețe opere constructive care au schimbat complet infățișarea Capitalei — mari cartiere de locuințe, noul centru civic, noua albie a Dîmboviței, metroul, imensele și puternicele platforme industriale —, cele edificate in anii socialismului in zona de nord a orașului vin să completeze imaginea de azi a Bucureștiului, unul dintre cele mai mari și mai moderne orașe ale lumii.

O comună pe coordonatele viitorului

Cornu — 1944. *Dată fiind importanța economică și strategică a zonei petrolifere Valea Prahovei, hitleriștii concentraseră aici aproape 30 000 de militari, care dispuneau de o puternică dotare tehnică de luptă. Dar prin tenacitatea și vitejia lor, ostașii și civilii români au reușit sà-i înfrîngă peste tot - la Ploiești, Bucov, Găgeni, Misleanca, Păulești, Tîrgușor și-n alte localități prahovene. În șirul numeroaselor încleș-*

țări care s-au desfășurat în această zonă se înscrie și cea din comuna Cornu. Într-o acțiune la care au luat parte elevi ai școlii de ofițeri de rezervă din Ploiești, precum și tineri corneni, pe teritoriul comunei au fost dezarmați și făcuți prizonieri 44 de militari germani, capturîndu-se, totodată, și o importantă cantitate de tehnică de luptă.

* * *

3

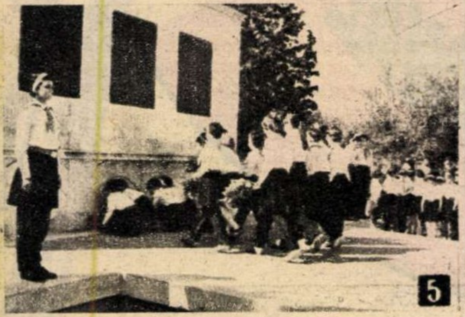
5

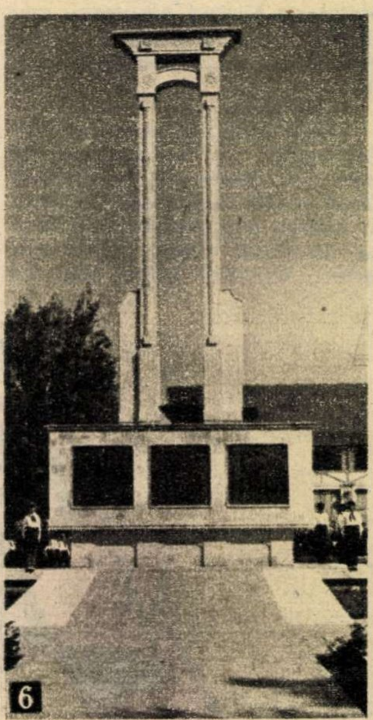
6

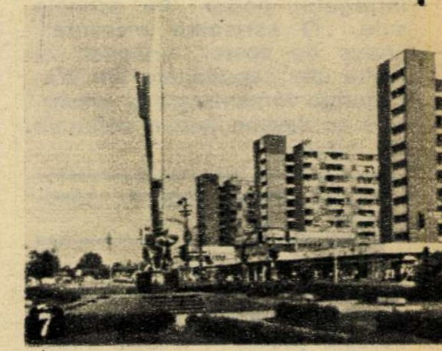
7

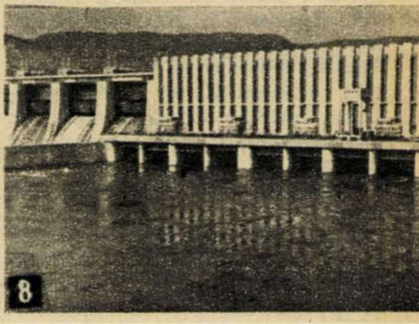
8

1: Întreprinderea de Construcții Navale din Constanța. Și pe aceste locuri, cu 45 de ani în urmă, s-au dus lupte împotriva hitleriștilor. Astăzi, aici se construiesc moderne nave maritime de pînă la 165 000 tdw.

2-5-6: Comuna Cornu azi și monumentul ridicat în memoria ostașilor căzuți în lupta pentru independența și libertatea patriei.

3-4: Vedere parțială din Cartierul Aviației din zona Băneasa și a Platformei Industriale Pipera.

7-8-9: Drobeta-Turnu Severin azi, Hidrocentrala de la Porțile de Fier I și monumentul ridicat în memoria luptătorilor din gărzile patriotice.

Cornu – 1989. **Și pentru locuitorii comunei prahovene Cornu, anii socialismului, ani de muncă în deplină libertate și pace, sînt cei mai rodnici din întreaga existență a acestei așezări rurale. Și ei și-au văzut împlinite, în această perioadă, cele mai îndrăznețe năzuințe. Străbătînd azi comuna și stînd de vorbă cu oamenii ei, te convingi repede de acest adevăr. Iată casele cornenilor. Cele mai multe, noi, iar cele vechi, refăcute și modernizate. Sînt case mari, unele cu etaj, și atît de ingenios concepute și construite, încît ai impresia că te afli într-o stațiune balneo-climaterică. Iar împrejurul lor — grădini de legume și pomi, și curți cu păsări și animale, garaje cu autoturisme. Iar dacă le pășești pragul, ești și mai încîntat de ceea ce descoperi: covoare și mobilă modernă, apă curentă și frigidere, aragaze, radiocasetofoane, televizoare, posturi telefonice.**

Dotată cu tot ceea ce e necesar unei așezări moderne — două școli (între care una nouă, cu 16 săli de clasă și cu sală de sport), poștă, magazin universal, centru de creație și cultură socialistă (avînd, între altele, și o sală de spectacole cu 300 de locuri), dispensar cu 4 medici, complex al cooperației meșteșugărești —, comuna Cornu le oferă locuitorilor ei condiții de muncă și de viață dintre cele mai bune. Fiind situată în zonă de munte, așezarea aceasta dispune de puțin pămînt arabil. Tocmai de aceea cornenii, oameni harnici și întreprinzători, și-au orientat activitatea în principal spre alte domenii: și spre creșterea animalelor, dar mai ales spre construcții.

La Cornu orice bărbat știe să mînuiască mistria, să pună cărămizile una peste alta, legîndu-le trainic cu mortar, să toarne cimentul în cofraje, să confecționeze din lemn tot ceea ce este necesar pentru înălțarea unei case. Pentru că aici, printr-o îndelungată tradiție, încă de mici, băieții învață să construiască. Așa se explică faptul că bărbații din Cornu sînt apreciați ca unii dintre cei mai buni constructori din țară. Dovadă sînt, în primul rînd, casele lor. Dar și mai concludente pentru priceperea lor deosebită în acest domeniu sînt numeroasele blocuri de locuințe și edificii publice ridicate de corneni în diverse localități ale țării. Frumosul și modernul oraș Cîmpina — cu blocurile de locuințe, Casa științei și tehnicii, poșta, spitalul — este în mare parte și opera lor. Și tot ei sînt autorii a circa o treime din blocurile noi ale Ploieștiului, ai hotelurilor „Montana“ și „Internațional“ din Sinaia. În hărnicia și priceperea locuitorilor ei se află izvorul frumuseții și bogăției comunei Cornu de azi, o localitate rurală care, la fel ca toate celelalte așezări de acest fel ale țării, evoluează ferm pe coordonatele viitorului.

Azi, la porțile Severinului

Drobeta-Turnu Severin — 1944. *În dimineața zilei de 26 august, locuitorii acestei așezări trăiau ore de mare tensiune: dinspre Craiova, pe drumul peste Balota, se apropia o mare coloană germană, hitleriștii intenționînd să se retragă spre Banat. Singura cale de trecere era prin mijlocul orașului.*

Cu cîteva ore înainte de apariția hitleriștilor, numeroși locuitori, între care și membri ai gărzilor patriotice de la atelierele de reparat vagoane și de la micul șantier naval, avertizați din vreme, au ocupat poziție de apărare pe malul drept, dinspre oraș, al rîului Topolnița, la poarta de est a Severinului. Cînd coloana germană s-a ivit dinspre satul Șimian și a încercat să treacă rîul, apărătorii au deschis focul. Lupta a durat pînă spre seara zilei, cînd trupele Regimentului 95 infanterie au ajuns pe poziții, încercuindu-i pe hitleriști.

* * *

Drobeta-Turnu Severin – 1989. **Urcăm treptele care duc la monumentul turnat în metal strălucitor ca argintul, ridicat în memoria luptătorilor din gărzile patriotice care, în acel august fierbinte al anului 1944, au căzut eroic la datorie. De sus avem sub privire o bună parte a orașului și a împrejurimilor. Priveliștea ce se desfășoară în fața ochilor noștri ne oferă posibilitatea să înțelegem și mai bine cît de mult s-a transformat între timp și această zonă a țării, sporindu-și zestrea de frumuseți și bogății.**

Iată, mai întîi, orașul — străveche așezare, fostă cetate dacică și apoi castru roman. La fel ca toate celelalte orașe ale țării, și Drobeta-Turnu Severin a îmbrăcat hainele noi ale modernelor și impunătoarelor blocuri de locuințe și edificii publice, extinzîndu-se pînă în apropierea locurilor unde, în urmă cu 45 de ani, s-au desfășurat lupte. Și iată-le și pe acestea. Sînt pur și simplu de nerecunoscut pentru cel care nu le-a mai văzut între timp. Pentru că pe izlazurile de altădată dinspre valea Topolniței, se înalță acum siluetele a numeroase obiective industriale care formează noua și marea platformă industrială a orașului: Întreprinderea Chimică, Combinatul de Celuloză și Hîrtie, Combinatul de Prelucrare a Lemnului și altele, obiective în retortele cărora sînt realizate produse deosebit de importante și necesare economiei naționale. Și iată, în partea de sud-vest a orașului, și Întreprinderea de Vagoane, și portul, și Întreprinderea de Construcții Navale. Iar mai în sus, pe firul bătrînului fluviu ce-și poartă liniștit apele la poalele înălțimilor pe care e situat orașul, se profilează impunător barajul primei și celei mai puternice hidrocentrale de pe Dunăre — cea de la Porțile de Fier I —, îndrăzneață și măreață ctitorie a vremurilor noastre.

Ca toate celelalte orașe-port la Dunăre — ca și Galațiul sau Tulcea, ca și Turnu Măgurele sau Giurgiu — și Drobeta-Turnu Severin a devenit în anii socialismului o nestemată dintre cele mai valoroase și mai strălucitoare din salba celor care se-nșiruie pe firul malului românesc al Dunării.

* * *

9

Triumfător a fost poporul nostru în lupta crîncenă dusă, cu 45 de ani în urmă, împotriva cotropitorilor hitleriști! Încununată de triumf, de numeroase și istorice victorii, i-a fost și îi este munca dîrză, eroică pentru edificarea socialismului pe pămîntul românesc, pentru ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres! Alături de alte mărețe realizări, și cele ce îmbogățesc și înfrumusețează azi locurile pe care în august 1944 s-au desfășurat aprige bătălii pentru alungarea cotropitorilor hitleriști sînt dovezi convingătoare în acest sens.

VASILE BÂRZĂ
SEVER NORAN

COPIII ŞI ARTELE

TEATRUL NAŢIONAL DIN BUCUREŞTI

Una dintre marile ctitorii ale acestor ani, printre multele din întreaga ţară, este Teatrul Naţional bucureştean. Acesta se înscrie — alături de metrou, de magistrala dîmboviţeană şi multe altele, care dau înfăţişare nouă metropolei noastre — ca una din valorile naţionale de primă mărime.

Încă de la începuturile sale, Teatrul Naţional a fost un leagăn al limbii române, al culturii întregului popor. Pe scenele sale, „O scrisoare pierdută", „Apus de soare", „Hamlet" şi multe alte capodopere din dramaturgia românească şi universală au devenit bunuri culturale ale tuturor.

Emoţii, actori, regizori, spectacole

Un grup de pionieri de la Şcoala nr. 150 din Bucureşti — membri ai cercului de teatru din această şcoală — a avut iniţiativa de-a cunoaşte Teatrul Naţional... acasă la Teatrul Naţional. Raluca Hainăroşie şi Mihai Călin, împreună cu Oana Rareş, Agata Nedelciu şi Irina Tănase l-au înconjurat pe cunoscutul actor George Oancea chiar în faţa teatrului. Iată o întrebare a Ralucăi:

— Actoria este o meserie; de ce aţi ales-o?

— **Joc teatru de la vîrsta de opt** ani. A fi actor înseamnă a reuşi să fii omul obişnuit, din uzină, de pe stradă.

— **Ce este frumuseţea, cum putem fi şi noi frumoşi?** — este întrebată actriţa Adela Mărculescu.

— Frumuseţea vine din suflet, din viaţa trăită sincer, vine din interiorul tău, din muncă şi hărnicie. Sînteţi frumoşi pe cît sînteţi de harnici şi cinstiţi, buni şi sinceri.

Cu cîtva timp în urmă, a avut loc premiera piesei „Moştenirea", de Titus Popovici. Grupul de copii „actori" a bătut la uşa lui Horia Popescu, regizorul acestui spectacol:

— Vorbiţi-ne despre acest eveniment... cum a avut loc? întreabă Oana.

— Tuturor le este cunoscut faptul că Teatrul Naţional are înscris în repertoriul său cele mai importante piese inspirate din istoria poporului român. „Moştenirea", avîndu-l ca erou principal pe Mircea cel Mare, vine de la daci şi romani, domnitorul identificîndu-se cu poporul. Iniţial, textul a fost un scenariu de film; a devenit piesă de teatru, cu 27 de tablouri.

— Cum l-aţi ales pe interpretul lui Mircea? întreabă Raluca.

— Domnitorul putea fi interpretat de Mircea Albulescu sau Ovidiu Iuliu Moldovan. L-am ales totuşi pe Gheorghe Cozorici.

— De ce?

— Vă amintiţi versurile lui Eminescu: „Şi se-apropie de cort/ Un bătrîn atît de simplu/ După vorbă, după port..." Cuvîntul **bătrîn**, aici, reprezintă înţelesul de moral, cinstit, demn, puternic, înţelept. L-am ales pe Cozorici în acest rol pentru că îi venea ca o mănuşă; reţineţi însă că şi alţi actori puteau, pe drept, deveni Mircea.

Mircea poartă costum de epocă, dar prin atitudine, prin gîndire, prin sentimente — deşi este omul epocii lui — se referă, se ridică la esenţialitatea de azi. Eternul omenesc este adus în realitatea zilei de azi. Prin toate aceste cuvinte încerc definirea de Teatru Naţional. El este academic în sensul că are o ţinută aparte; continuă o veche tradiţie, respectă această ţinută. Promovează cele mai reprezentative valori vechi şi noi din istorie, cultură, din viaţă. În repertoriile sale sînt înscrise toate marile piese de teatru.

— Mircea din „Moştenirea" este o creaţie a autorului, dar şi a dumneavoastră... Cum aţi reuşit?

— Există o intuiţie a regizorului. Vă destăinui un secret: înainte de alegerea actorilor în rolurile potrivite, eu ştiu, interpretez toată piesa — o citesc de cel puţin o sută de ori. Tot ce vă spun trebuie să vă conducă la ideea că Teatrul Naţional are o personalitate a lui, abordează temele clasice şi contemporane într-un stil propriu. Este un teatru de înalt prestigiu, este prima scenă a ţării, îndeplinindu-şi misiunea sa artistică de a păstra veridicitatea personajelor, a pieselor, frumuseţea limbii române. Aici trebuie să vezi spiritul autentic al poporului, al scriitorului care se inspiră din viaţa, din destinul acestui popor. În piesa „Moştenirea", Mircea apare în întreaga lui existenţă istorică, toate personajele depind de el, depind de conştiinţa şi viaţa poporului. Personajele interpretate de George Motoi, Florin Piersic, Mircea Albulescu, Traian Stănescu, Costel Constantin gravitează în jurul domnitorului, toţi dovedind calităţi şi înzestrări excepţionale. Un asemenea spectacol este şi devine cartea de vizită a Teatrului Naţional, datorată sutelor şi sutelor de oameni care muncesc aici. Voi, copiii care ne vizitaţi, trebuie să ştiţi că vă aflaţi într-una din cele mai frumoase case ale sufletului românesc.

Cînd sună clopoţelul de intrare

În timp ce la şcoala voastră a sunat de intrare la prima oră, în Teatrul Naţional viaţa e în vervă ca într-o uzină. De astă dată însă nu ne mai referim numai la actori sau spectacole, ci la marele colectiv de oameni (de toate meseriile) care, de fapt, sînt o parte importantă din inima acestui teatru. Toţi îşi au rosturile lor bine determinate, sînt distribuiţi ca nişte „actori" pe care n-o să-i vedeţi, însă, niciodată. Dar fără ei teatrul nu poate exista.

Batem la uşa lui Chiriţă Dumitrescu, regizor tehnic. Raluca Hainăroşie îi dăruie un buchet de garoafe. Regizorul se aşază pe scaun, se ridică urgent, sună la un telefon, îl lasă jos; sună la altul, se uită la ceas; este grăbit.

El programează toate spectacolele viitoare — şi în Capitală, şi în ţară. Se află în legătură cu toate scenele ţării. Dar mai ales

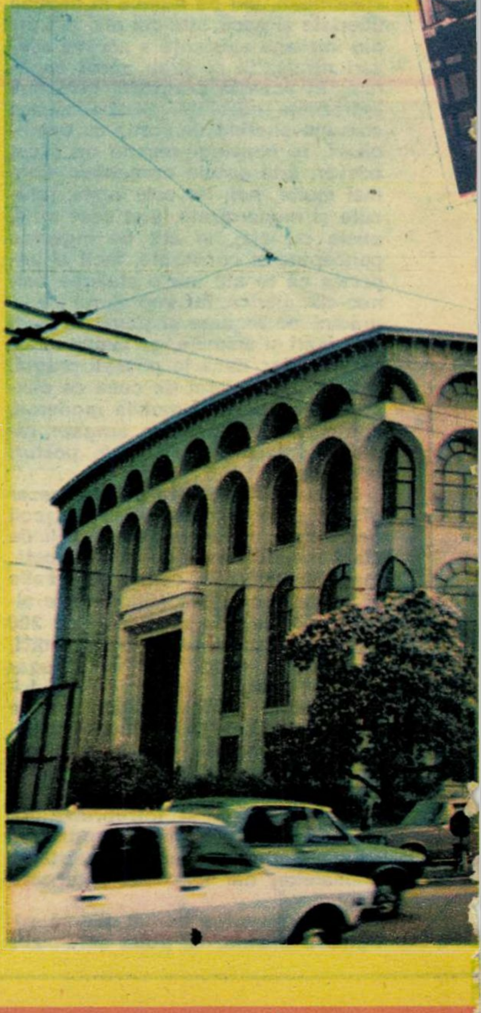

e în legătură cu toţi pictorii, scenografii, cu peruchierii, cu croitorii, cu tehnicienii, cu şoferii; e cu faţa în toate părţile. Prin toţi aceşti oameni, Chiriţă Dumitrescu e în legătură cu actorii, cu regia artistică şi nu mai puţin cu textul. Ieşim puţin pe un hol, în speranţa că vom discuta mai liniştit. Dar şi aici este asaltat, imediat, de doi pictori scenografi, cu nişte schiţe de decoruri în mînă; ei sînt cei care transpun viaţa pe scenă şi vor, de la regizorul tehnic, o lămurire în legătură cu stările meteorologice dintr-o anumită lună a anului; contează enorm acest lucru în pregatirea unui spectacol.

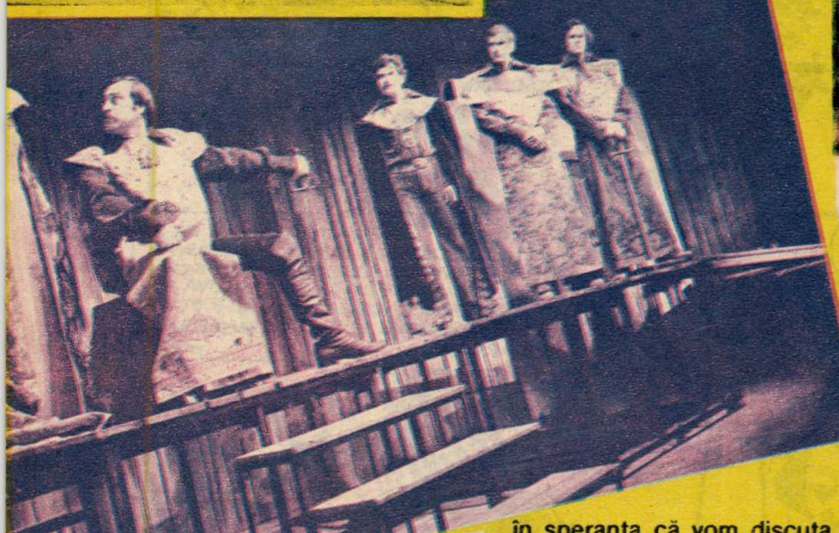

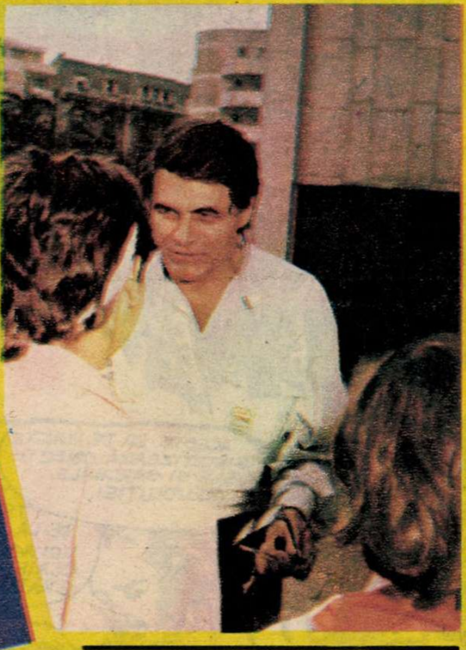

În culise, o adevărată uzină

Sîntem conduşi în atelierul tehnic. Agata intră prima, apoi Cătălin.

Strunguri, freze, raboteze, bormaşini, scule de tîmplărie, foi de tablă, scînduri, pînză, lingouri de fier sau oţel şi multă sîrmă sau cabluri de tot felul.

Atelierul este dotat cu tot ce presupune realizarea tehnică a unui spectacol. Aici se execută întreaga aparatură necesară marilor montări scenice. Deosebirea dintre ei şi lăcătuşii, sudorii, strungarii sau frezorii de la Intreprinderea „Electroputere"-Craiova, ca să dau un exemplu, este aceea că ei construiesc locomotive, iar cei din teatru adevărate maşinării mecanice pentru scenele care vor fi manevrate, la spectacole, de la un pupitru de comandă.

Interviu fulger

Va rog sa asistaţi la un dialog scurt cu actorul George Motoi — interpretul lui Alexandru Lăpuşneanu.

— De cînd sînteţi actor? întreabă Oana.

— Din clasa a V-a. L-am interpretat atunci pe Rică Venturiano; deci el m-a făcut actor. Un an întreg, pînă în clasa VI-a, cînd am devenit „Pintea-Viteazul", mi se spunea Rică.

— Cît timp sînteţi om de teatru?

— Viaţa teatrului este viaţa mea; şi-a filmului, la fel. Fac şi regie. Muncesc şi ziua, şi noaptea. Timpul nu-mi ajunge.

— Ce este Teatrul Naţional?

— O casă frumoasă şi mare a culturii în care, seară de seara, se pot asculta lucruri minunate despre oameni, despre pace şi fericire pe pămînt, despre prezentul şi viitorul patriei dragi, despre frumuseţea lumii.

Am fi vrut să purtăm asemenea discuţii şi cu Florin Piersic, Gheorghe Cozorici, Mircea Albulescu, Gheorghe Dinică, Draga Olteanu, Coca Andronescu, Mihai Fotino, Aimée Iacobescu, Costel Constantin sau cu regizorul Mihai Berechet. Dar cum toţi aveau repetiţii şi se pregăteau de spectacole...

Regizorul tehnic Petre Manolescu a avut ideea să intrăm în atelierul de perucherie, unde se întîmplă adevărate minuni. Înainte de-a trece la realizarea perucilor, machiajelor, pictorii, desenatorii şi machiorii studiază, pînă la detaliu, textul, intră în legătură cu regia artistică şi cu actorii, studiază sugestiile artistice după care croitorii realizează costumele.

Mai sînt 5 minute şi...

Cu o ora, cu doua înainte de spectacol, actorii vin rînd pe rînd şi iau loc în cabinele lor unde se pregătesc pentru intrarea în scenă. Machiorii, pictorii, scenografii, peruchierii îşi fac şi aici meseria: actorii trebuie să intre în spectacol pregătiţi impecabil — aşa cum cer rolul şi regia.

În seara aceasta, la Teatrul Naţional se joacă „Moştenirea". Ni se dă posibilitatea să constatăm că decorul e grandios; munţi şi rîuri, văi care configurează imaginea ţării; sub trape se află nişte ascensoare care manevrează decorurile. Numai scena are 150 m adîncime. Lupta de la Rovine se va desfăşura pe întreaga scenă. Întregul sistem de iluminat funcţionează perfect şi cortinele la fel. De fapt, acum, se verifică totul ca înaintea unei decolări cu avionul. Oamenii sînt la posturile lor; aceiaşi oameni despre care am vorbit în acest reportaj. Mai sînt 5 minute şi prima bătaie de gong se va auzi în sală, pe scenă şi în spatele ei.

Publicul aşteaptă începerea spectacolului. Rolul lui este numai acela de a se bucura şi va avea de ce. Raluca îl sărută pe Mircea cel Mare. Repede luăm loc în sală. Teatrul Naţional e în jurul nostru, o adevărată cetate a frumuseţii şi iubirii de patrie.

ION CRÎNGULEANU

UN OM ÎN FURTUNĂ

SCENARIU: TEODOR AXIOTI / DESENE: SORIN ANGHEL

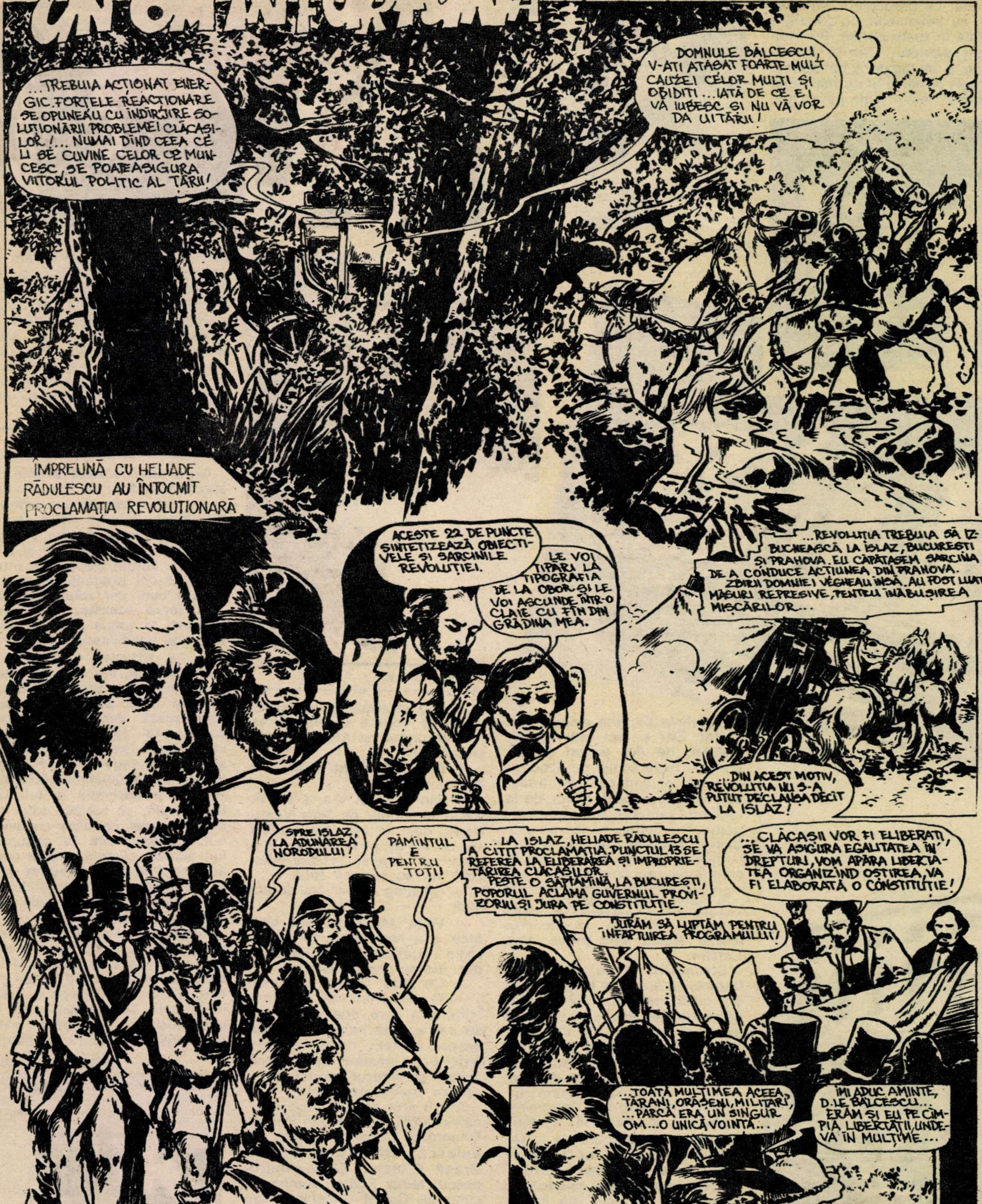
...TREBUIA ACȚIONAT ENERGIC. FORȚELE REACȚIONARE SE OPUNEAU CU ÎNDÎRJIRE SOLUȚIONĂRII PROBLEMEI CLĂCAȘILOR!... NUMAI DÎND CEEA CE LI SE CUVINE CELOR CE MUNCESC, SE POATE ASIGURA VIITORUL POLITIC AL ȚĂRII!
DOMNULE BĂLCESCU, V-AȚI ATAȘAT FOARTE MULT CAUZEI CELOR MULȚI ȘI OBIDIȚI... IATĂ DE CE EI VĂ IUBESC ȘI NU VĂ VOR DA UITĂRII!
ÎMPREUNĂ CU HELIADE RĂDULESCU AU ÎNTOCMIT PROCLAMAȚIA REVOLUȚIONARĂ
ACESTE 22 DE PUNCTE SINTETIZEAZĂ OBIECTIVELE ȘI SARCINILE REVOLUȚIEI.
LE VOI TIPĂRI LA TIPOGRAFIA DE LA OBOR ȘI LE VOI ASCUNDE ÎNTR-O CLAIE CU FÎN DIN GRĂDINA MEA.
...REVOLUȚIA TREBUIA SĂ IZBUCNEASCĂ LA ISLAZ, BUCUREȘTI ȘI PRAHOVA. EU CĂPĂTASEM SARCINA DE A CONDUCE ACȚIUNEA DIN PRAHOVA. ZBIRII DOMNIEI VEGHEAU ÎNSĂ. AU FOST LUATE MĂSURI REPRESIVE, PENTRU ÎNĂBUȘIREA MIȘCĂRILOR...
...DIN ACEST MOTIV, REVOLUȚIA NU S-A PUTUT DECLANȘA DECÎT LA ISLAZ!
SPRE ISLAZ, LA ADUNAREA NORODULUI!
PĂMÎNTUL E PENTRU TOȚI!
...LA ISLAZ, HELIADE RĂDULESCU A CITIT PROCLAMAȚIA. PUNCTUL 13 SE REFEREA LA ELIBERAREA ȘI ÎMPROPRIETĂRIREA CLĂCAȘILOR. PESTE O SĂPTĂMÎNĂ, LA BUCUREȘTI, POPORUL ACLAMA GUVERNUL PROVIZORIU ȘI JURA PE CONSTITUȚIE.
...CLĂCAȘII VOR FI ELIBERAȚI, SE VA ASIGURA EGALITATEA ÎN DREPTURI, VOM APĂRA LIBERTATEA ORGANIZÎND OȘTIREA, VA FI ELABORATĂ O CONSTITUȚIE!
JURĂM SĂ LUPTĂM PENTRU ÎNFĂPTUIREA PROGRAMULUI!
...TOATĂ MULȚIMEA ACEEA, ȚĂRANI, ORĂȘENI, MILITARI, ...PARCĂ ERA UN SINGUR OM... O UNICĂ VOINȚĂ...
ÎMI ADUC AMINTE, D.LE BĂLCESCU... ERAM ȘI EU PE CÎMPIA LIBERTĂȚII, UNDEVA ÎN MULȚIME...

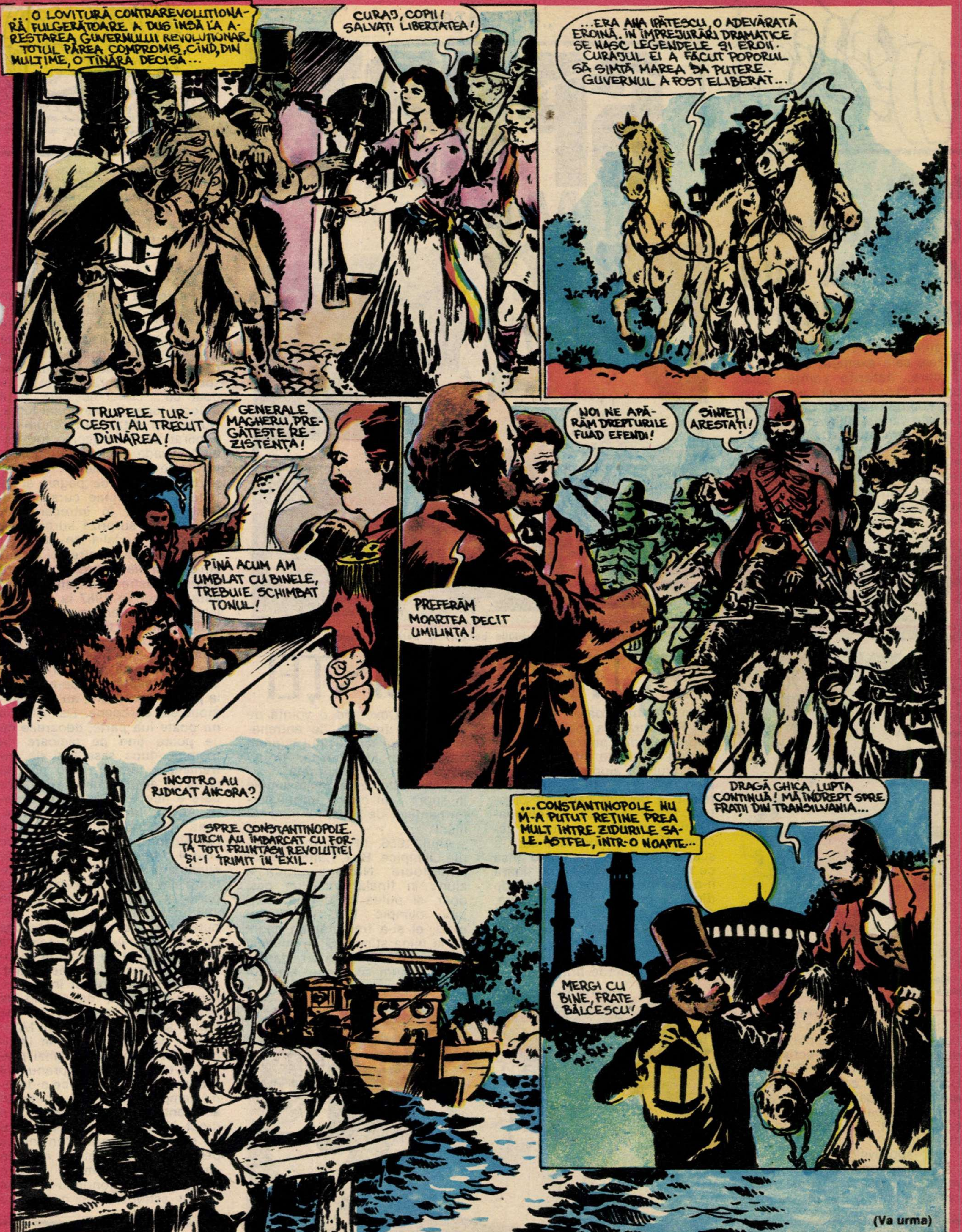
...O LOVITURĂ CONTRAREVOLUȚIONARĂ FULGERĂTOARE A DUS ÎNSĂ LA ARESTAREA GUVERNULUI REVOLUȚIONAR TOTUL PĂREA COMPROMIS, CÎND, DIN MULȚIME, O TÎNĂRĂ DECISĂ...
CURAJ, COPII! SALVAȚI LIBERTATEA!
...ERA ANA IPĂTESCU, O ADEVĂRATĂ EROINĂ. ÎN ÎMPREJURĂRI DRAMATICE SE NASC LEGENDELE ȘI EROII. CURAJUL EI A FĂCUT POPORUL SĂ SIMTĂ MAREA SA PUTERE. GUVERNUL A FOST ELIBERAT...
TRUPELE TURCEȘTI AU TRECUT DUNĂREA!
GENERALE MAGHERU, PREGĂTEȘTE REZISTENȚA!
PÎNĂ ACUM AM UMBLAT CU BINELE, TREBUIE SCHIMBAT TONUL!
NOI NE APĂRĂM DREPTURILE FUAD EFENDI!
SÎNTEȚI ARESTAȚI!
PREFERĂM MOARTEA DECÎT UMILINȚA!
ÎNCOTRO AU RIDICAT ANCORA?
SPRE CONSTANTINOPOLE. TURCII AU ÎMBARCAT CU FORȚA TOȚI FRUNTAȘII REVOLUȚIEI ȘI-I TRIMIT ÎN EXIL.
...CONSTANTINOPOLE NU M-A PUTUT REȚINE PREA MULT ÎNTRE ZIDURILE SALE. ASTFEL, ÎNTR-O NOAPTE...
DRAGĂ GHICA, LUPTA CONTINUĂ! MĂ ÎNDREPT SPRE FRAȚII DIN TRANSILVANIA...
MERGI CU BINE, FRATE BĂLCESCU!

(Va urma)

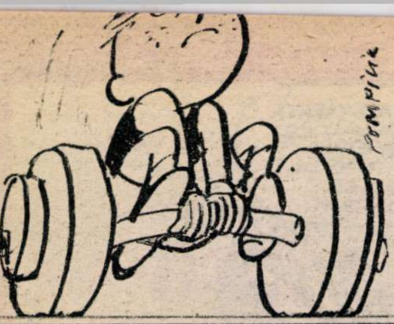

SPORT Magazin

MARI CAMPIONI — AȘA CUM NU-I CUNOAȘTEM

PUTEREA VOINȚEI

Istoria omenirii a înscris în filele sale exemple sublime în care, datorită voinței sale, omul a învins greutăți ce păreau de nebiruit. Marele compozitor Ludwig van Beethoven, deși bolnav și fără auz, a continuat să compună, dînd omenirii cele mai frumoase simfonii: Pastoralele și Simfonia a IX-a. Ravel a compus un concert pentru mîna stîngă, pentru Paul Witerstein care, deși nu mai putea folosi mîna dreaptă, n-a renunțat la pian. Egipteanul Taha Hussein, deși cu vederea în continuă scădere de la trei ani, a scris 40 de cărți. Pilotul român Gheorghe Bănciulescu, care-și pierduse ambele picioare și umbla cu proteze, după mii de ore de antrenament a continuat să zboare!

Maricica Puică și Doina Melinte — în plină cursă.

Dar sportivii?

Și istoria sportului a consemnat numeroase asemenea exemple de voință și de izbîndă în situații asemănătoare. Australianul F. Konrads a fost bolnav în copilărie de poliomelită, rămînînd cu unele infirmități. Dar el a vrut să ajungă mare campion la înot. Și, la 20 de ani, a reușit: a devenit campion olimpic! Dawn Frasier, o compatrioată a acestuia, a avut un accident de circulație din care a scăpat cu viață, rămînînd însă cu mari traume fizice. Dar tînăra n-a dezarmat. După șase ani de dîrză și perseverentă pregătire, cucerește și ea titlul olimpic, tot la înot. Un trăgător cu pistolul, F. Takacs, medaliat cu aur la Jocurile Olimpice de la Helsinki, în 1952, își pierde brațul într-un accident. Dovedind o voință de fier, după trei ani de antrenament cîștigă iarăși titlul suprem olimpic la Melbourne, ținînd arma cu o singură mînă.

Aurelia Dobre, o evoluție perfectă la paralele inegale.

Sînt multe astfel de exemple în sport, unii dintre autorii performanțelor de acest fel fiind români.

Anul 1956. Melbourne. Jocurile Olimpice. Box. Categoria semimijlocie. Nicolae Linca a ajuns în finală! Încă un pas, doar, și putea să devină campion olimpic. Dar, în ultimul meci, el și-a fracturat un deget de la mîna stîngă. Și — culmea! — era stîngaci! Deci cu „garda" inversă, cum se spune. Medicul îl sfătuiește să nu urce în ring. Dar Linca nu-l ascultă. Încrucișează mănușile cu irlandezul F. Tidt și disputa începe. La fiecare lovitură el simte cuțite care-i străpung tot corpul. Pe obraji îi curg lacrimi de durere. Dar luptă din răsputeri și... cîștigă!

Boxerul Nicolae Linca și antrenorul Emil Popa.

La o ediție a campionatelor mondiale de caiac-canoe, Ivan Patzaichin, în cadrul preliminariilor, cu 25—30 de metri înainte de sosire, vîră pagaia cu atîta putere în apă, încît aceasta se rupe. Lopata cade la fund, iar sportivul nostru rămîne în mîini doar cu... ciotul acesteia. Altul în locul lui ar fi abandonat lupta. Nu însă și Patzaichin, renumit și admirat pentru dîrzenia lui. Făcînd dovada unei voințe cu adevărat de fier, vîslește mai departe cu restul de pagaie și izbutește să termine cursa! Este, deci, calificat în întrecerea finală. Și — surpriza surprizelor! — cîștigă medalia de aur!

Cei mai mulți dintre voi au auzit de Aurelia Dobre, una dintre marile noastre gimnaste, medaliată cu aur în 1987 la mondialele de la Rotterdam. Cu un an mai înainte, în toamna lui 1986, Aurelia se accidentase la un antrenament: fractură la piciorul drept. Urmează operația și imobilizarea, săptămîni de-a rîndul, la pat. În primăvară, au loc campionatele europene. Dar Aurelia nu poate lua parte, deoarece nu se poate ține pe picioare. În toamnă, după șase luni de antrenament tenace, dînd dovadă și ea de aceeași mare voință de care e nevoie în astfel de situații, Aurelia ia parte la mondiale. Abia refăcută, romånca devine campioană absolută (la toate cele 4 probe). După această răsunătoare victorie, se accidentează, dar gîndul că trebuie să ia parte la Jocurile Olimpice din 1988 o întărește. Luptă din răsputeri cu... ea însăși. Și învinge din nou. Este cooptată în echipa României, care la Jocurile Olimpice cîștigă medalia de argint.

Mai puțin cunoscut între performerii români, dar demn de laudă pentru puterea lui de luptă, se află și Bogdan Marinescu, campion european la tineret, în proba de tir (mai precis, la talere, probă supranumită „de vînătoare"). După ce a devenit campion european, el are un accident care-i afectează ochiul drept. Dar Bogdan Marinescu nu se descurajează. Convins că pentru culorile patriei nici un efort nu-i prea mare, el și-a adaptat arma, montîndu-i un pat curbat, astfel că, deși o reazemă

tot în umărul drept, el poate ochi cu ochiul stîng. După luni și luni de antrenament, Bogdan Marinescu a reușit să atingă iarăși performanțele dinainte de accident.

Un alt exemplu în acest sens ni-l oferă și Carol Corbu, campion european la triplu salt. Cu puțin înainte de un important concurs internațional, el are un acces acut de discopatie. Nu mai poate merge, dar să mai și sară! Și totuși nu renunță la luptă! I se fac injecții pentru diminuarea durerilor. Și în cele din urmă intră în concurs și cîștigă în fața recordmanului mondial V. Saneev. A doua zi însă este la pat. Va sta imobilizat vreme îndelungată. Dar e fericit că a cîștigat, că a mai adus țării și sportului românesc încă o medalie de aur.

Reușind, prin dîrzenie și perseverență, să se învingă mai întîi pe ei înșiși, asemenea eroi aflați în dificultate au ieșit, deseori, învingători în întrecerea cu alți sportivi, mai sănătoși și la fel de talentați ca și ei. Este o dovadă a faptului că omul, prin puterea voinței sale, poate, practic, să învingă și cele mai potrivnice întîmplări nefavorabile, care îi apar în drum.

SEVER NORAN

CU BICICLETA PE Everest

S-ar putea ca mulți să considere o asemenea performanță de domeniul imposibilului. Și totuși ea a fost realizată. Autorii sînt medicul Olivier Callede și fotograful Guillaume Raltel, amîndoi din Franța. În anul 1984, ei au hotărît să urce pe versantul vestic al Everestului, pînă la înălțimea de 6 100 metri, dar nu pe jos, cum au urcat toți ceilalți alpiniști, ci pe bicicletă, fiind astfel primii oameni care au utilizat un vehicul pentru escaladarea unei porțiuni din acest greu accesibil masiv muntos.

Pregătirile au început în luna iunie 1984, odată cu alegerea tipului de bicicletă care să corespundă cel mai bine terenului deosebit de accidentat pe care îl aveau de străbătut. În cele din urmă au optat pentru un „Peugeot“ de curse, de construcție specială.

Startul s-a dat la 14 noiembrie, zi în care cei doi trebuiau să ajungă la tabăra situată la 2 510 metri. Aceasta a fost prima probă a bicicletelor, desfășurată pe poteci late de cel mult o jumătate de metru, cu curbe și denivelări pronunțate și uneori cu prăpăstii adînci de o parte și de cealaltă. În cea de-a doua zi, la fel de epuizantă ca și precedenta, ei au străbătut pe biciclete numai o parte a drumului, ultimii 700 de metri fiind obligați să-i parcurgă cu bicicletele în spate. Cu mari eforturi, cei doi au ajuns la 3 450 de metri, la bazarul Namche, care este centrul comercial al întregii zone de la poalele Everestului. În ziua următoare, pînă la Khumdjunga, la 3 900 de metri, medicul și fotograful au fost însoțiți de un numeros grup de copii, fericiți și bucuroși de a-i fi putut ajuta pe alpiniști la căratul bicicletelor și al bagajelor.

Drumul parcurs în ziua de 17 noiembrie a străbătut o regiune de o frumusețe neobișnuită, pe care membrii expediției au avut posibilitatea să o admire și în ziua următoare, rezervată odihnei și refacerii forțelor, precum și pentru aclimatizare. A urmat o nouă zi grea, în care au urcat, pe un drum de o duritate neobișnuită, pînă la 4 243 de metri.

Ultimii 900 de metri i-au împărțit în trei etape. Altitudinea la care ajunseseră le crea dificultăți din ce în ce mai mari. Fiecare mișcare, fiecare apăsare pe pedală cerea eforturi deosebite, respirația le era mult îngreunată, din care cauză opririle au devenit tot mai dese. Se urca greu, tot mai greu, drumul era tot mai accidentat și tot mai periculos, lipsa oxigenului le crea greutăți tot mai mari. Cu toate acestea, temerarii alpiniști nu au abandonat urcușul. La 22 noiembrie, ei au depășit limita celor 5 000 de metri și, cu bicicletele pe umăr, au ajuns la Gorak Shapu, punct situat la 5 138 de metri. Dificultăților de pînă acum li s-au adăugat avalanșele de pietre iscate din senin. Dar nici ele n-au reușit să-i determine pe cei doi să abandoneze urcușul. Și, la 15 decembrie 1985, după un drum istovitor, care le-a ridicat probleme dintre cele mai dificile, cei doi veloalpiniști au ajuns la înălțimea de 6 100 de metri.

Automobilism

- Prima cursă de automobile din lume a avut loc în Franța, la 22 ianuarie 1894, și s-a desfășurat pe o distanță de 125 km, între Paris și Rouen. Viteza maximă — considerată pe acea vreme de-a dreptul amețitoare — a fost de 24 km pe oră. (Astăzi, în raliuri se obțin în mod curent viteze de peste 200 km pe oră, iar în încercări cu automobile speciale chiar de peste 1 000 de km pe oră.)
- În țara noastră, prima cursă de automobile datează din 22 septembrie 1904 și s-a desfășurat pe ruta București—Giurgiu. La acea dată, în România, existau doar 70 de automobile.

Motociclism

- Prima cursă de motociclete din țara noastră s-a desfășurat în anul 1903 în București, la Șosea.
- Unul dintre cei mai mari campioni ai lumii la motociclism este italianul Giacome Agostini. El a reușit, între altele, să cucerească, într-un singur an, toate marile premii — trei în clasa motocicletelor de 300 cmc și cinci în clasa de 500 cmc, record încă neegalat. De asemenea, el a atins viteza de aproape 300 km pe oră.
- Un impresionant record de rezistență pe motocicletă a realizat francezul Pierre Cramponne, care a rulat fără întrerupere 55 de ore, 23 de minute și 47,6 secunde, după care... a adormit în șa.
- Unul dintre cele mai mari salturi — de 64,80 m lungime — de la trambulină, cu motocicleta, a fost realizat de vest-germanul Jurghen Baumgartin, record care i-a adus titlul de campion mondial.

Parașutism

- Parașutistul român Gheorgne Iancu a stabilit, la 31 mai 1961, un record mondial absolut și definitiv. Sărind de la 1 000 m, cu deschiderea întîrziată a parașutei, a aterizat la punct fix — la 0,00 m, cum se notează performanțele în acest sport.
- Parașutistul sovietic Ivan Savkin a efectuat în cariera sa 6 000 de salturi din 37 tipuri de avioane și cu 42 de feluri de parașute.
- Un alt parașutist sovietic — Andreev — a realizat incredibila performanță de-a se lansa, cu deschiderea întîrziată a parașutei, de la 24 500 m.

Subredacția C.P.Ș.P., Șomcuta Mare, jud. Maramureș

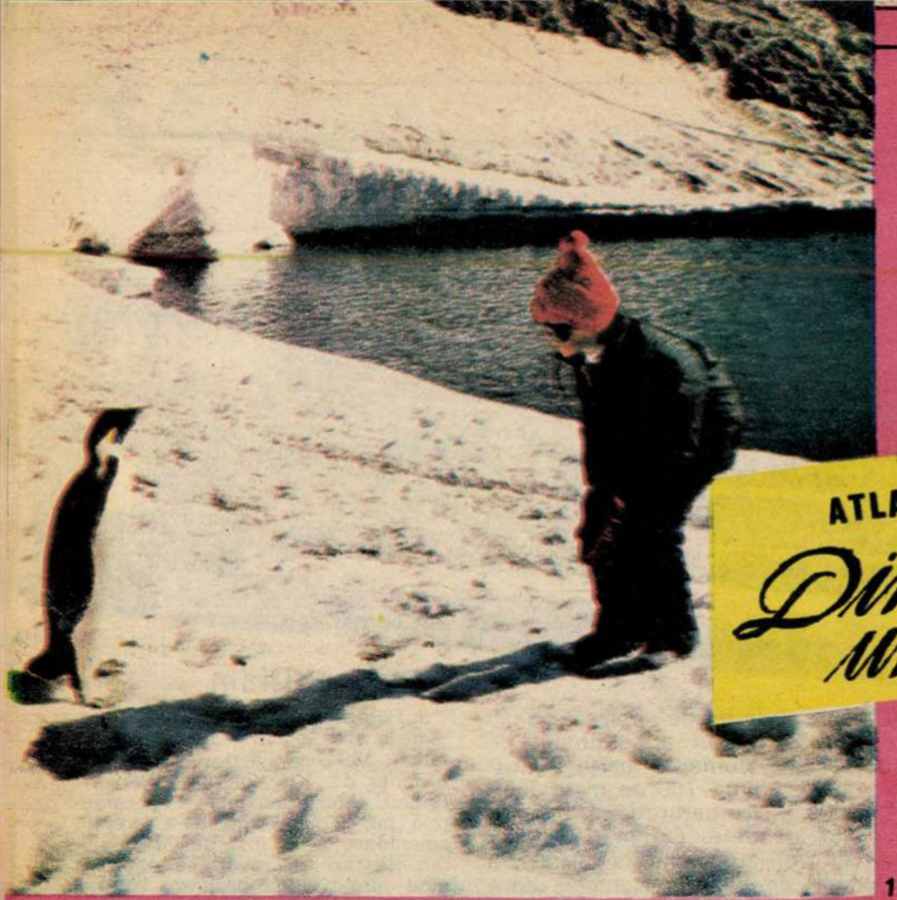
1

ATLAS „CUTEZĂTORII"

Din jurnalul unui copil

Călătorie în Antarctica

La un concurs de geografie pentru copii desfășurat în Franța, marele premiu, care consta dintr-o călătorie în Antarctica, a fost cîștigat de Thomas Justin (16 ani), Stephanie Chiron (15 ani) și Philippe Castellani (11 ani).

Și iată-i pe cei trei îmbarcîndu-se pe nava „Polarbjorn", cu destinația „continentul de gheață". Cele de mai jos au fost extrase din jurnalul în care Stephanie a încercat să-și transcrie impresiile.

„Cea mai mare parte din călătorie am petrecut-o în pat, datorită răului de mare, dar prin hubloul cabinei mele vedeam oceanul și cerul. La început, un vînt favorabil ne-a ajutat în drumul nostru spre sud, dar, cînd ne-am apropiat de Antarctica, aceasta ne-a întîmpinat cu o veritabilă furtună, vîntul atingînd 210 kilometri pe oră. Am zărit aisberguri, la început din depărtare, apoi din apropiere, pe linia continentului, de pe care pinguinii se aruncau în mare.

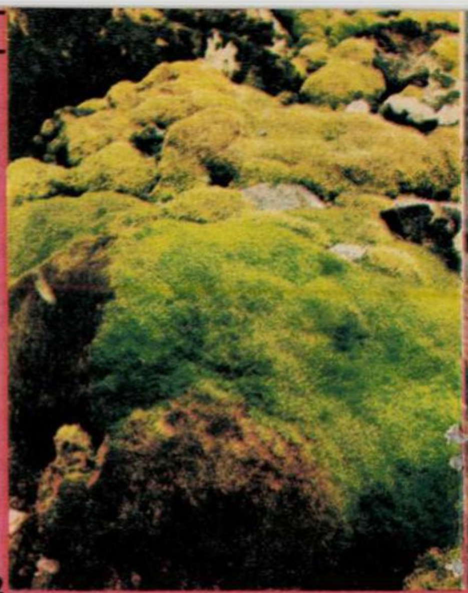
2

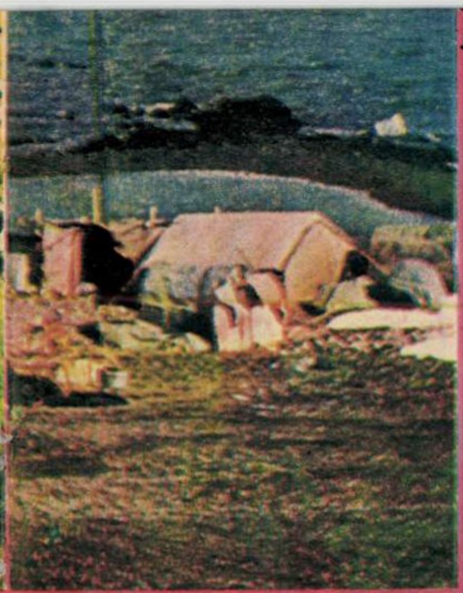
3

Luna martie înseamnă sfîrșitul verii polare. Dacă eram în octombrie, vasul ar fi fost oprit de banchiza de gheață mai departe de continent, cu aproximativ 500 de kilometri. Cînd vremea s-a îmbunătățit, „Polarbjorn" și-a putut arunca ancora în fața insulei Petrel, cea mai mare din întregul arhipelag Adelie.

Sîntem așteptați, mai ales că aducem poșta, cu vești de la cei dragi de acasă, pentru membrii expediției polare franceze. O mică navă plată, numită barjă, s-a apropiat. În ea coborîm printr-o „poartă" ce se află în partea dinapoi a vasului care ne-a adus. Barja ne duce spre o... plajă aflată la mică distanță. Aici nu se află nici nisip, nici cheiuri din beton. Continentul este înconjurat de un perete de gheață înalt de 20–30 de metri, dar la cîțiva kilometri, mai către sud, există o trecere spre acest univers ostil, misterios, un deșert de gheață, în inima căruia se află Polul Sud, locul unde, cu mulți ani în urmă, Amundsen a implantat drapelul norvegian.

Insula Petrel, stîncoasă și accidentată, este acoperită de zăpada și gheață. Unele stînci sînt învelite în mușchi verde și galben (foto. 2), iar printre ele își are coloniile pasărea de mare, palmipedă, numita Petrel (de unde și numele insulei), ale carei aripi pot ajunge pînă la o anvergura de doi metri. Dar există și Petrelul de zăpadă, de mărimea unui porumbel. Deși aerul este foarte curat, iar temperatura plăcută, vîntul ce bate continuu este dezagreabil. Uneori el atinge viteze de peste 300 de kilometri pe oră.

Sînt întîmpinată de un tînăr pinguin rătăcit (foto 1), care pătrunde fără teamă în mijlocul grupului nou sosit. De altfel insula este plină de pinguini Adelie, iar în arhipelag numărul lor depășește 40 000. Fac mult zgomot. Chiar și adulții au talia mică, abia îmi ajung pînă la genunchi. Majoritatea sînt tineri, lucru ce se recunoaște după culoarea albă a gulerului, care nu a devenit încă de un negru caracteristic. Părinții sînt plecați departe, în ocean, încă din primele zile frumoase, după hrană. Tinerilor le mai trebuie cîteva săptămîni pentru a învăța să înoate bine și să se descurce în viață singuri.

Insula Petrel are o lungime de 900 de metri și o lățime de 500 de metri. Zilnic trebuie să parcurg pe jos 600 de metri, între dormitorul aflat în sudul insulei și sala de mese construită în nordul ei. Sînt peste 30 de clădiri, toate cu încăperi spațioase și confortabile, colorate în roșu, portocaliu, galben și albastru. Aici se află mari laboratoare, bucătării, locuințe, hangare pentru adăpostirea elicopterelor, magazii conținînd rezerve de benzină, alimente și materiale. Cu excepția cîtorva (foto 3), aproape toate sînt ridicate pe piloni, pentru a permite vîntului sa gonească mereu zăpada, care nu trebuie să se acumuleze. Multe instalații științifice sînt îngropate în zăpadă și deci invizibile pentru noi. Toate punctele importante sînt legate printr-o rețea de drumuri și canale. Aici lucreaza oceanografi, glaciologi, biologi, geologi și astronomi care studiază oceanul, flora, fauna, curenții de aer, magnetismul terestru, cerul și încă multe altele.

Am zburat cu avionul și pe continent, la 15 kilometri distanță, unde se găsesc tractoare cu șenile, gata pentru „un raid" către interior. Este suficient să citești regulamentul bazei ca să-ți dai seama că te afli pe un teritoriu ostil omului. Cele mai mari pericole par a fi apa (dacă se cade în mare...) și focul, datorită lipsei... de apă (lichidă!).

După trei săptămîni am plecat spre casă, purtînd cu mine amintiri de neuitat."

AUREL DIANU

Prietenii adevărului științific

CE ȘTIM DESPRE NUCLEUL PĂMÎNTULUI?

Multă vreme studierea structurii interioare a Pămîntului a oferit material pentru deducții și comparații, fără alte posibilități de a veni intr-un fel in contact cu miezul ascuns al Terrei decît... erupțiile vulcanice.

În ultimele decenii mai multe instrumente noi au favorizat precizarea concepției științifice asupra formațiunilor interne ale planetei noastre.

Mai intii a fost creată și pusă la punct teoria cunoscută in prezent sub numele de tectonica plăcilor. Pe scurt, ea demonstrează că atit continentele, cit și oceanele se află situate pe gigantice plăci fundamentale, care constituie in fapt intreaga suprafață a globului pămintesc.

O vreme s-a considerat că aceste plăci se află intr-un echilibru staționar. Apoi s-a constatat că există o dinamică a plăcilor tectonice. De pildă, marile oceane cresc lent in dimensiuni. Pe ce cale? Scoarța terestră de sub oceane este secționată de mari crăpături transversale, îndeosebi pe linia nord-sud (numite rifturi), prin care iese la suprafață (suprafața... fundului oceanelor!) materie nouă, din straturile inferioare. Această erupție foarte lentă „impinge" lateral cele două jumătăți ale fundului principalelor oceane terestre, făcindu-le să-și lărgească aria. Simetric, in alte zone de contact ale plăcilor tectonice se produc mari presiuni, rezolvate fie (in zonele continentale) prin inălțarea munților, fie (către țărmurile continentelor) prin trecerea unei plăci tectonice sub cealaltă (fenomen denumit subducție). Prin punerea la punct a acestei teorii larg acceptate cu ajutorul observațiilor... la fața locului, in abisul oceanic, s-a făcut un neprețuit pas inainte in cunoașterea structurii Terrei.

Cum se poate pătrunde insă și mai adinc? S-a observat că o explozie produsă undeva, la mică adincime sub pămint, naște vibrații seismice in masa Terrei. Undele acestor vibrații revin la punctul de producere al lor sau pot fi inregistrate la mari distanțe. Interesant este faptul că forma vibrațiilor surprinsă de aparate nu este, totdeauna, identică. Curbele inregistrate diferă in desen și in amplitudine după adincime, densitatea materiei străbătute, forma ei de agregare (solidă, lichidă), presiune, temperatură etc. N-a fost ușor să se stabilească semnificația formei diferitelor curbe seismice, dar, comparindu-le cu altele, obținute in laborator sau prin studierea unor fenomene cunoscute, s-a putut ajunge la ințelegerea informațiilor pe care aceste unde le poartă.

Nu au fost neglijate nici cunoștințele mai vechi despre planeta noastră. Era, de pildă, limpede că lava vulcanilor provine din adincurile Pămintului, iar faptul că indeobște vulcanii apar la granița dintre plăcile tectonice n-a făcut decit să confirme unitatea celor știute despre Terra. Toate aceste mijloace de investigare au permis inchegarea unei concepții unitare asupra structurii interioare a Pămintului.

Putem astfel afirma pe baze științifice că, dacă in trecut socoteam că Pămintul are trei invelișuri: scoarța, mantaua și nucleul, in prezent știm că structura Terrei este mai complexă. Avem astfel litosfera (care cuprinde scoarța plus o parte din mantaua superioară), apoi astenosfera, mantaua inferioară și nucleul. Între aceste straturi există diferențe geofizice puse in evidență de aparatura seismică specială, indeosebi diferențe de presiune, temperatură, formă de agregare.

Cele mai noi date privesc nucleul Pămintului. Acesta incepe in genere la adincimea de 2 900 km (fiind marcat de o discontinuitate majoră a undelor seismice reflectate). Dar structura nucleului nu este omogenă. El se imparte in două sectoare in jurul adincimii de 5 100—5 200 km, unde apare o altă discontinuitate a undelor seismice reflectate. Nucleul se imparte astfel in cel extern și cel intern (simburele central al Terrei).

Ca și Pămintul insuși, nucleul este un elipsoid ușor turtit. S-a mai constatat că in jurul adincimii de 2 890—2 900 km se produce o importantă modificare a densității materiei, care crește de la 5,3 la 10,2. Avem de-a face cu trecerea materiei in stare lichidă, rod al presiunii enorme și al temperaturii foarte ridicate din apropierea nucleului terestru.

Se mai inregistrează și diferențe de compoziție chimică. În materia fierbinte a nucleului se produc anumiți curenți de convecție (de „fierbere" foarte lentă), ce se manifestă prin deplasări de 10—15 km/an. Acest fenomen, aparent lipsit de importanță, provoacă schimbări in situarea centrului de greutate și in viteza de rotație ale Pămintului. Se mai crede că el ar provoca apariția cimpului electromagnetic al Terrei.

Cit despre nucleul intern, se consideră că el s-ar afla in stare solidă, pentru aceasta pledind atit forma curbelor inregistrate, cit și absența unor maree interne importante și presiunea locală extrem de ridicată (calculată a fi de 3,5 Mbari, adică de aproape 1 000 000 de ori densitatea atmosferei terestre).

Mulți specialiști consideră că nucleul central este alungit pe direcția polilor, măsurind cu circa 100 km in plus, ceea ce la diametrul mediu al nucleului inferior de circa 1 000 km este important. Alți cercetători socotesc totuși că nucleul intern este aproape sferic.

Cercetările continuă, in prezent planeta intreagă aflindu-se sub observația a zeci de stații plasate pretutindeni pe glob, ca și pe unii sateliți artificiali ai Pămintului. Fără indoială, noile mijloace de cercetare care vor apărea vor duce la obținerea unui plus de cunoștințe asupra structurii Terrei, leagănul omenirii.

CONSTANTIN NEDELCU

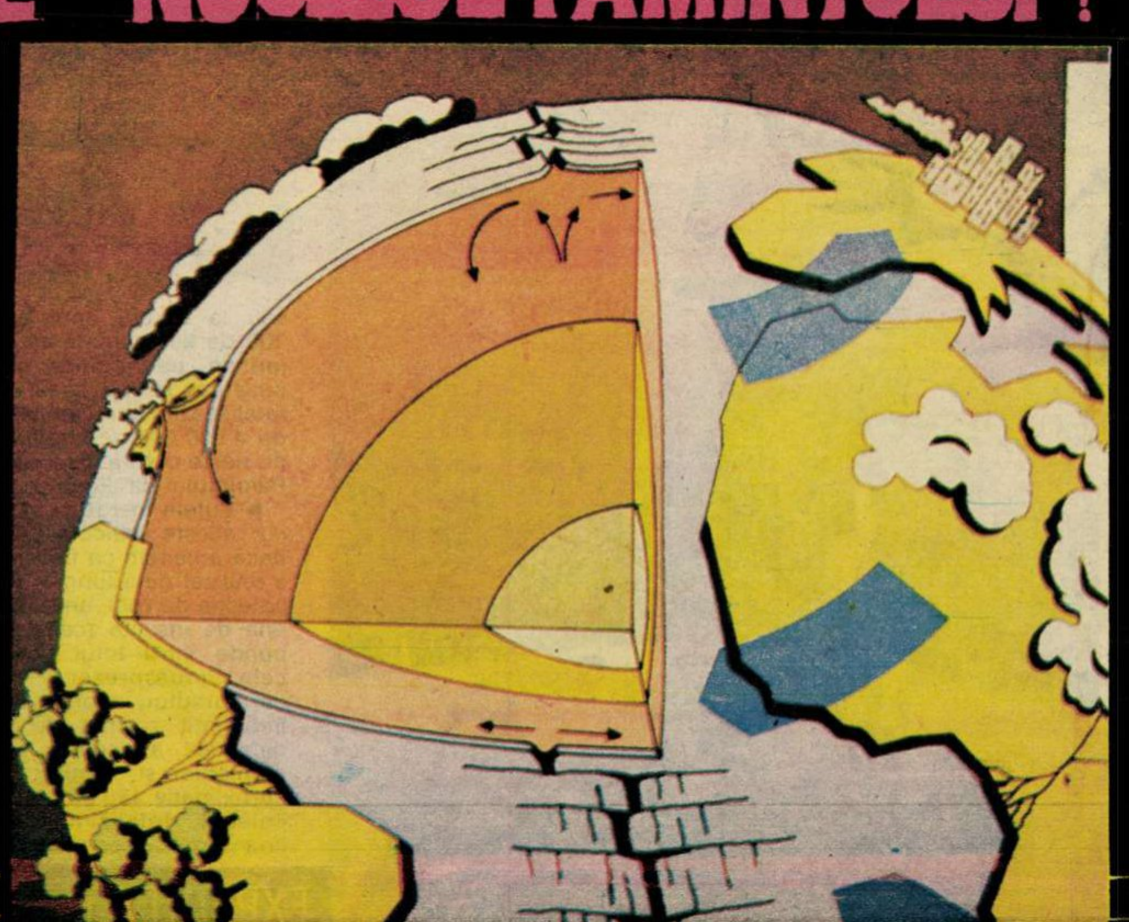

Deși se desfășoară cu viteze de numai 10—15 km/an, mișcările de convecție ale magmei explică numeroase fenomene fizice din „viața" planetei — de pildă, lenta lărgire a oceanelor.

Temerarii

NOUĂSPREZECE EDIȚII, ÎN DATE ȘI CIFRE

De-a lungul celor nouăsprezece ediții care s-au desfășurat pînă în prezent, Expedițiile „Cutezătorii" — amplă și originală acțiune pionierească de turism și cercetare științifică, unică în lume, inițiată de către revista „Cutezătorii" — s-au dovedit a fi nu numai atractive în cel mai înalt grad, ci și deosebit de utile în educarea și formarea, în pregătirea temeinică și multilaterală pentru muncă și viață a elevilor din clasele V-VIII. Chiar și o sumară trecere în revistă a principalelor date și cifre care s-au acumulat de-a lungul anilor (1969—1988) este pe deplin edificatoare.

BILANȚ IMPRESIONANT

Demn de remarcat, de la bun început, este faptul că Expedițiile „Cutezătorii", răspunzînd pe deplin unor multiple obiective educativ-formative ale tinerei generații, și-au cîștigat repede o popularitate deosebită în rîndul pionierilor, școlarilor și cadrelor didactice, cunoscînd o evoluție rapid ascendentă. Iată cîteva cifre care vin în susținerea acestei afirmații:

Componentele echipajului „Sînzienele", de la Școala nr. 7, Baia Mare, județul Maramureș, cîștigătoare ale „Busolei de Aur" în ediția 1975 a concursului.

- La prima ediție a concursului, desfășurată în vara anului 1969, au luat parte 45 de echipaje, totalizînd aproape 500 de expediționari. La ultima ediție, cea din 1988, numărul echipajelor a fost de peste 2 400, totalizînd aproximativ 30 000 de expediționari.
- În toate cele nouăsprezece ediții, numărul echipajelor participante se ridică la peste 45 000, iar al expediționarilor, la aproximativ 700 000.
- Dacă socotim că fiecare echipaj a străbătut efectiv pe jos sau la bordul unor ambarcații 100 de kilometri (marea lor majoritate parcurgînd mai mult), puse cap la cap, aceste itinerarii totalizează apreciabila distanță de 4 500 000 de kilometri, adică de peste o sută de ori înconjurul Pămîntului la Ecuator.
- Putem merge și mai departe cu aceste calcule. De pildă, dacă admitem că fiecare echipaj a realizat de-a lungul traseului o colecție de roci, una de plante și una de insecte (ceea ce corespunde întru totul realității), în cele nouăsprezece ediții ale concursului, expediționarii au îmbogățit zestrea de materiale didactice a școlilor și caselor pionierilor și șoimilor patriei cu aproximativ 150 000 de astfel de colecții, totalizînd cîteva milioane de „piese" deosebit de

EXPEDIȚIILE „CUTEZĂTO

utile procesului de învăţămînt. Acestora li se adaugă şi cele cîteva milioane de imagini foto, alb-negru sau color, în care expediţionarii au surprins o multitudine de aspecte, atît din geografia, cît şi din complexa viaţă economico-socială a patriei.

VALOROASE DESCOPERIRI

Cea mai mare parte a timpului din cadrul fiecărei expediţii este dedicată — conform şi regulamentului concursului, şi tradiţiei — observaţiilor şi chiar cercetărilor cu caracter ştiinţific în diversele domenii ale realităţii cu care expediţionarii vin în contact direct. Aşa se şi explică faptul că-n cele nouăsprezece ediţii ale concursului numeroase sînt echipajele care au făcut, de-a lungul traseelor străbătute, multe descoperiri, dintre care unele de valoare atît de mare, încît au intrat în tezaurul naţional: membrii echipajului „Ancora", de la Şcoala nr. 11, Galaţi, au descoperit un schelet complet de Ursus speleus, aflat în prezent la Muzeul de Ştiinţe ale Naturii „Grigore Antipa"; expediţionarii din alt echipaj — „Vînătorii lui Dragoş", de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Iaşi — au descoperit, încă de la prima ediţie a Expediţiilor „Cutezătorii", în nordul Moldovei, numeroase şi valoroase obiecte de etnografie, unele fiind incluse în colecţia Muzeului Satului şi în cea a Muzeului judeţean Iaşi; membrii echipajului „Flora", de la Şcoala din comuna Budeşti — Barza, judeţul Vîlcea, au descoperit în Munţii Cozia două plante de origine mediteraneană necunoscute pînă atunci în ţara noastră, amîndouă fiind incluse în atlasul botanic al ţării noastre; cu cîţiva ani în urmă, în expediţia desfăşurată în Munţii Orăştiei, unul dintre membrii echipajului „Sargedava", de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Deva, judeţul Hunedoara, a descoperit, lîngă zidul cetăţii dacice Sarmizegetusa-regia, o statuetă romană din bronz, datată din secolul III e.n., reprezentîndu-l pe Mercur, aceasta fiind a doua piesă de acest fel existentă în lume. În prezent ea este inclusă în colecţiile Muzeului de Istorie al R.S.R.; membrii echipajelor „Lanterna magică", de la Şcoala din Halmeu, judeţul Satu Mare, „Carst", de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Siret, judeţul Suceava, „Alpin", de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei a Sectorului 5 din Capitală, sînt numai o mică parte dintre expediţionarii care au descoperit şi au semnalat existenţa a numeroase peşteri necunoscute; alt echipaj — „Getica", de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Cîmpina, judeţul Prahova — a descoperit o foarte interesantă şi valoroasă variantă a „Mioriţei", şi aceasta tot necunoscută pînă atunci.

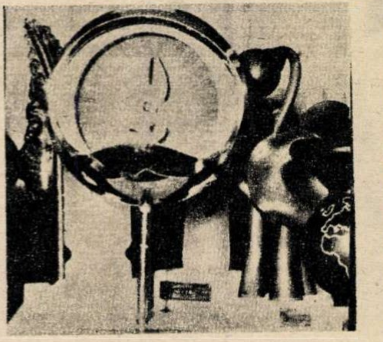

Lista descoperirilor de acest fel poate continua. Ne oprim doar la cele de mai sus, convinşi că ele sînt pe deplin grăitoare în ceea ce priveşte setea de cunoaştere care-i caracterizează pe expediţionari, seriozitatea şi chiar priceperea de care dau dovadă în efectuarea, încă de la vîrsta copilăriei, a unor observaţii şi cercetări în diverse domenii.

OCROTIND FRUMUSEŢILE ŞI BOGĂŢIILE NATURII

Prin modul de organizare şi de desfăşurare, prin obiectivele pe care le urmăresc, Expediţiile „Cutezătorii" le oferă pionierilor şi şcolarilor participanţi la ele şi cel mai potrivit cadru de a-şi manifesta concret, prin fapte, dragostea şi preţuirea faţă de frumuseţile şi bogăţiile naturii patriei, dorinţa de a le cunoaşte şi de a le ocroti totodată. Realizările lor de pînă acum în această direcţie sînt, şi ele, numeroase şi de mare valoare practică şi educativă.

Aşa sînt, de pildă, cele cîteva sute de trasee turistice montane marcate sau remarcate de către expediţionari în cele nouăsprezece ediţii, la astfel de lucrări luînd parte aproape 2 000 de echipaje, lungimea traseelor amenajate şi reamenajate de către componenţii lor depăşind 13 000 de kilometri. La fel sînt şi celelalte lucrări efectuate de către expediţionari în completarea marcajelor — amenajarea de poteci şi de surse de apă, repararea sau chiar construirea de podeţe, de refugii şi altele. Numeroşi au fost expediţionarii care s-au evidenţiat, de-a lungul anilor, atît prin cantitatea, cît şi prin calitatea unor asemenea lucrări. Un singur exemplu: timp de cincisprezece ediţii, membrii echipajului „Temerarii", de la Şcoala nr. 1 din Dîrmăneşti, judeţul Argeş, au marcat şi remarcat 21 de trasee turistice în Munţii Făgăraş, în lungime de peste 600 de kilometri; totodată, ei au amenajat, între altele, şi trei refugii.

Acestor lucrări li se adaugă multe altele: fixarea de plăcuţe avertizoare pentru ocrotirea unor monumente ale naturii (plante, arbori sau formaţiuni geologice), curăţarea de resturi menajere a unor zone alpine, efectuarea de cercetări cu privire la poluarea mediului înconjurător şi sesizarea organelor cu atribuţii în domeniul ocrotirii acestuia, recensămîntul unor plante, arbori, păsări şi animale etc.

Prin diversele lucrări efectuate, prin practicarea unui turism civilizat, se poate afirma că, în perioada care a trecut de la lansarea concursului, frumuseţile şi bogăţiile naturii patriei au avut mult de cîştigat — în direcţia evidenţierii şi ocrotirii lor — datorită sutelor de mii de expediţionari.

100 000 DE LAUREAŢI

De-a lungul celor nouăsprezece ediţii ale concursului, peste 300 de echipaje au fost distinse cu tradiţionalele trofee colective (totalizînd aproape 4 000 de expediţionari) şi aproximativ 60 de pionieri şi şcolari, cu trofee individuale. Dacă la acestea adăugăm şi premiile speciale şi menţiunile acordate echipajelor, în perioada care a trecut de la lansarea concursului, peste 100 000 de expediţionari au devenit laureaţi ai Expediţiilor „Cutezătorii".

Cea mai rîvnită dintre toate distincţiile este **Marele trofeu** transmisibil **„Busola de aur"**, care se acordă pentru cea mai complexă şi mai reuşită expediţie. Echipajele care au reuşit să cucerească, de-a lungul anilor, acest trofeu sînt: în 1969 — **„Vînătorii lui Dragoş"**, Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Iaşi; în 1970 — **„Sargedava"**, Şcoala Orăştioara de Sus, judeţul Hunedoara; în 1971 — **„Getica"**, Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei Cîmpina, judeţul Prahova; în 1972 — **„Arcaşii lui Ştefan"**, Şcoala nr. 3, Suceava; în 1973 — **„Piatra Piţigoiului"**, Şcoala nr. 1, Baia Mare, judeţul Maramureş; în 1974 — **„Aurora"**, Şcoala Ogrezeni, judeţul Giurgiu; în 1975 — **„Sînzienele"**, Şcoala nr. 7, Baia Mare, judeţul Maramureş; în 1976 — **„Florile Carpaţilor"**, Şcoala nr. 1, comuna Nicolae Bălcescu, judeţul Bacău; în 1977 — **„Lanterna magică 1"** şi **„Lanterna magică 2"**, Şcoala Halmeu, judeţul Satu Mare; în 1978—1979 (ediţie desfăşurată pe parcursul a doi ani) — „**Indagatores**", Şcoala Borca, judeţul Neamţ; în 1980 — **„Speranţa"**, Şcoala Oreavu, judeţul Buzău; în 1981 — **„Tulnicarii lui Iancu"**, Şcoala din comuna Avram Iancu, judeţul Alba; în 1982 — **„Vultur 4"**, Şcoala nr. 32, Craiova, judeţul Dolj; în 1983 — **„Sunet de tulnic"**, Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Brad, judeţul Hunedoara; în 1984 — **„Flora 5"**, Şcoala nr. 5, Tîrgovişte, judeţul Dîmboviţa; în 1985 — **„Mara"**, Şcoala Cilibia, judeţul Buzău; în 1986 — **„Donaris"**, Şcoala nr. 8, Călăraşi; în 1987 — **„Samus 2000"**, Şcoala Năpradea, judeţul Sălaj; în 1988 — **„Cocoşii de munte"**, Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Baia Mare, judeţul Maramureş.

După cum se vede, judeţul Maramureş deţine pînă în prezent recordul în cucerirea **„Busolei de aur"**, care a poposit pe meleagurile lui de trei ori. Sînt şi multe echipaje care, participînd cu consecvenţă la expediţii, au acumulat numeroase distincţii şi premii: echipajul **„Samus 2000"**, de la Şcoala Năpradea, judeţul Sălaj, a cucerit cinci trofee, între care se află şi toate cele trei „busole" — de aur, de argint şi de bronz; echipajul **„Alpin"**, de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Sectorul 5, Bucureşti, a cucerit de trei ori trofeul „Cutezătorii"; echipajul **„Sargedava"**, Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Deva, judeţul Hunedoara, are unul dintre cele mai bogate palmaresuri — şapte trofee şi cîteva premii speciale şi menţiuni.

*

Prin multiplele posibilităţi pe care le oferă pionierilor şi şcolarilor de a-şi petrece plăcut, instructiv şi educativ o parte a vacanţelor de vară, prin performanţele şi rezultatele deosebit de valoroase pe care sutele de mii de expediţionari le-au obţinut pînă în prezent, Expediţiile „Cutezătorii" se constituie într-una dintre cele mai eficiente acţiuni desfăşurate în cadrul Organizaţiei Pionierilor din ţara noastră.

C. DIACONU

DE CE SÎNT ROTUNDE CURCUBEIELE?

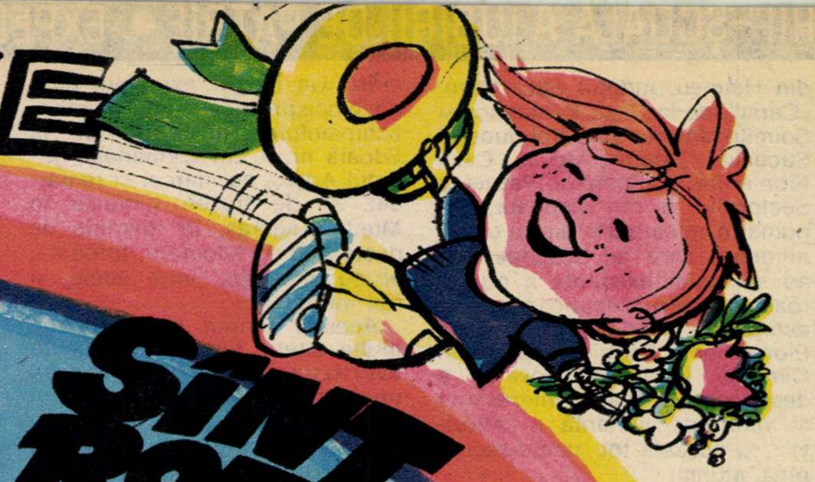

Grigore Manea din Bîrlad vrea să știe de ce sînt rotunde curcubeiele?

Curcubeiele se numără printre marile spectacole ale naturii. Nu sînt evenimente care se pot prevedea. Trebuie ca observatorul să se afle la locul potrivit, în momentul potrivit. Curcubeiele se formează numai cînd plouă sau imediat după ploaie, căci stropii de ploaie sînt răspunzători de paleta coloristică a curcubeielor. După cum știți, lumina Soarelui este compusă din toate culorile curcubeului. Încă Newton a demonstrat că lumina Soarelui, filtrată printr-o prisma, se descompune într-un spectru de culori, de la roșu la violet.

Formarea curcubeului începe cînd lumina Soarelui pătrunde

prin „fața" unei picături de ploaie, se răsfrînge în cealalta „fața" a ei și, separata în culorile sale constituente, este trimisă înapoi în direcția Soarelui. Astfel, razele de lumina pătrund în picătura de apă paralel, dar fiecare culoare o părăsește sub alt unghi. Aceste unghiuri se înscriu între aproximativ 40° pentru albastru și 42° pentru roșu. Diferența dintre unghiurile de refracție explică de ce culorile formează o bandă multicoloră, avînd roșul în partea superioară și albastrul în cea inferioară.

S-ar părea că ar trebui să vedem curcubeiele mai des, după fiecare ploaie. Dar nu se întîmplă așa. Este adevărat că ele apar, însă, pentru a le vedea, observatorul trebuie să aibă Soarele în spatele său, la o anumită înălțime pe cer, în așa fel încît unghiul format de Soare, picătura de ploaie și observator să se înscrie printre cele amintite, de 40—42°. Dacă Soarele se află prea sus pe cer, de pildă la amiază, curcubeul va fi vizibil deasupra capetelor noastre și nu vom ști niciodată că este acolo. Dacă Soarele se găsește prea jos, refracția razelor lui va fi orientată spre sol și nu vom putea s-o vedem. Cînd Soarele este plasat în spatele observatorului și unghiul dintre razele refractate și ochiul observatorului formează 42°, curcubeul strălucește în plenitudinea sa.

În ciuda faptului că fiecare picătură de ploaie produce un întreg spectru de culori, în fiecare moment fiecare picătura contribuie doar cu o culoare la curcubeul observat de noi. Picăturile de sus la culoarea roșie, cele de jos la cea albastră.

O picătură de ploaie care cade traversînd această zonă își schimba unghiul față de ochiul observatorului. În acest caz se schimbă și culoarea luminii refractate de ea și care ajunge pînă la noi. Picătura care a strălucit roșie în partea de sus a curcubeului va trece spre violet parcurgînd gama întreagă a culorilor. Cum doi observatori nu se pot afla exact în același punct, fiecare vede un curcubeu ușor diferit.

Ce-ar fi dacă cerul s-ar acoperi cu milioane de curcubeie ori de cîte ori ar ploua? Atunci curcubeiele s-ar recombina și nu am vedea decît... un perete de lumină albă.

De ce sînt însă curbate curcubeiele?

Faceți următorul experiment: încercați să trasați cu creionul pe o coală de hîrtie mai mare o linie dreaptă, menținînd cotul pe masa de scris. Rezultatul va fi... o linie curbă! Este întocmai cazul observatorului plasat într-un punct anume față de marele spectacol al curcubeului.

În cazul în care vă deplasați, curcubeul va merge cu voi, menținînd același unghi. Dacă zburați cu avionul, se poate întîmpla să vedeți curcubeul ca pe un cerc! Același rar fenomen poate fi uneori observat de pe marginea unei prăpăstii sau de pe un munte înalt.

Uneori un al doilea curcubeu se vede pe cer, deasupra celui dintîi, avînd culorile inversate. Lumina ce pătrunde în picătura de ploaie poate ricoșa de două ori în interiorul minusculei sfere de apă, concentrîndu-se într-un unghi de 51°. În acest caz, porțiunea dintre cele două curcubeie va părea mai întunecată decît restul cerului.

CRISTIANA STOICUT

Turnul Eiffel

Elisabeta Petrea din Brăila vrea să știe cum a fost construit Turnul Eiffel, care în acest an a împlinit un secol

S-au împlinit o suta de ani de cînd Turnul Eiffel a devenit simbolul Parisului. Sînt, desigur, puțini aceia care nu au văzut în fotografii sau nu au auzit despre renumitul turn. Acest monument, printre cele mai celebre din lume, a servit ca decor pentru zeci de filme și emisiuni de televiziune.

Ca orice monument prestigios, Turnul Eiffel are o palpitantă istorie. În secolul al XIX-lea, savanții și inginerii visau să construiască un turn de 1 000 de picioare (circa 300 m) înălțime, care ar fi consacrat tehnicile de construcție moderne pe atunci. Încă în 1881, cîțiva arhitecți au vrut să ridice scheletul din lemn al unui turn-Soare, care ar fi luminat întreg Parisul, proiect care a fost abandonat. Dar ideea va fi reluată. Din cele 700 de proiecte prezentate la concursul organizat în pregătirea Expoziției mondiale de la Paris din 1889 pentru înălțarea unui turn care să celebreze în același timp centenarul Revoluției Franceze și cuceririle tehnicii noi, primăria Parisului alege proiectul inginerului Alexandre Gustave Eiffel (1832—1923), care se remarcase prin lucrări de pionierat în mai multe domenii ale științei și tehnicii (meteorologie, aerodinamică etc.). La 26 ianuarie 1887, un tîrnăcop se înfige în solul lutos al Parisului, la vreo 25 m sud

AȚI ÎNTREBAT? VĂ RĂSPUNDEM!

Turnul EIFFEL A ÎMPLINIT UN SECOL

de Sena, dînd semnalul de începere a lucrărilor.

Turnul era o mare aventură tehnologică, o premieră mondială, o provocare aruncată cunoștințelor tehnice de pînă atunci. Era îndeosebi o victorie în fața a două mari obstacole: rezistența opusă vîntului și dificultățile de montaj. Inginerul și-a făcut calculele pornind de la o viteză a vîntului de 50 m pe secundă. În timpul verii, înclinîndu-se mereu în partea opusă Soarelui, datorită dilatării metalului, vîrful turnului avea să descrie o elipsă. În caz de furtună, turnul putea oscila cu 15 cm!

Montarea turnului a fost minuțios pregătită. Pe baza celor 5 000 de foi cu desene, fiecare piesă metalică a fost decupata cu grijă, amplasarea buloanelor fiind calculată la zecimi de milimetru. Pentru asamblarea celor 18 000 de piese metalice au fost folosite 25 000 000 de buloane.

Baza turnului este de formă pătrată, cu laturile de 123,4 m și unghiurile dispuse către cele patru puncte cardinale. Turnul are patru montanți rectilinii pînă la prima platformă (situată la 60 m înălțime), apoi curbați și legați prin traverse orizontale, care suportă platformele a doua (aflată la 140 m) și a treia (plasată la 275 m). Suprafața primei platforme este de 4 200 mp, a celei de-a doua de 1 400 mp, iar a ultimei de 324 mp.

Celebrul turn nu are o poziție perpendiculară pe suprafața Pămîntului decît în timpul nopții! Dimineața el se înclină cu 150 mm spre apus, la amiază cu 100 mm spre nord, iar seara cu 70 mm spre răsărit, în funcție de modul în care este luminat de Soare. La un ger de minus 10 grade, metalul contractîndu-se, turnul este cu 17 cm mai scurt decît în timpul verii!

Turnul Eiffel este uimitor de ușor, cîntărind numai 7 000 de tone. Surprinzător, de vreme ce numai vopseaua gri închis în trei nuanțe (mai întunecată la bază și mai deschisă la vîrf), ce i se aplică la fiecare șapte ani, cîntărește 52 de tone! Încărcătura metalică este atît de bine repartizată pe piloni încît în nici un punct de pe sol ea nu depășește greutatea unui banal zid de piatră înalt de 9 m!

Pentru temelii au fost excavați 40 000 mc de pămînt. Cei 15 000 de muncitori au înălțat monumentul în 26 de luni. La 31 martie 1889 s-a consemnat în mod oficial terminarea construcției. Încă din prima zi, turnul a primit 7 000 de invitați. Bineînțeles, aceștia au urcat cu piciorul. După ce în cele șapte luni care au urmat inaugurării s-au instalat ascensoarele, au fost înregistrați 1 896 000 de cutezători nerăbdători să viziteze construcția. În prezent numărul vizitatorilor este de circa 2,5 milioane pe an.

Dar admirația n-a fost de la început unanimă. Pînă la construirea și inaugurarea lui, în anul 1889, și mulți ani după aceea, o dispută pasionată s-a angajat între apărătorii gigantului de metal și detractorii săi. Încă din primele zile, turnul a fost condamnat drept inutil și monstruos într-un memoriu semnat de mii de cetățeni.

Însă revolta nu a stăvilit entuziasmul milioanelor de vizitatori veniți de pe tot cuprinsul Pămîntului să admire „monstrul de fier". care timp de 40 de ani a deținut supremația în construcțiile înalte. Cartea de aur a turnului consemnează vizita a numeroase celebrități ale vremii, de la L.N. Tolstoi la... Buffalo Bill. Edison l-a vizitat printre primii, pentru a pune la dispoziția lui Eiffel una din invențiile sale — becul — în vederea iluminării turnului. El a avut cuvinte de mare respect și neprecupețită admirație pentru „G. Eiffel, curajosul constructor al giganticului și originalului model de construcție modernă".

Puțin a lipsit ca în 1909 „monstrul metalic", de la a cărui înălțime se poate vedea la 67 km, să nu fie demontat ca o grămadă de fier vechi. Turnul a fost salvat prin instalarea antenei de radio. Odată cu dezvoltarea tehnicii, turnul a început să îndeplinească și alte funcții: punct de observație pentru pompieri, baliză pentru avioane, turn de televiziune și de radiocomunicații.

Nici sportul nu l-a neglijat. Au fost organizate curse de alergări pe scări sau chiar coborîri pe bicicleta. În 1945, printre stîlpii lui metalici a zburat un avion. Un elefant a fost urcat la primul etaj! Alpiniștii îl escaladează ca pe un adevărat Mont Blanc.

Chiar în ziua inaugurării, printre zecile de mii de străini veniți din toate colțurile lumii la Expoziția mondială se afla și un român, N. Vlădica, gravor de meserie și sportiv amator. Acest Vlădica a escaladat întregul turn, agățîndu-se de grilele metalice. Pentru năstrușnica sa ispravă, guvernul francez i-a acordat bravului sportiv român o medalie de aur. Uimitoarea lui performanță fusese senzația numărul unu a serbării.

Înaintea ultimului război mondial, magnatul american Henry Ford a încercat... să-l cumpere, dar fără succes.

Nu au lipsit tentativele de a-l copia. În Anglia, la Blackpool, un turn de oțel de 157 m înălțime amintește, la scară redusă, de el. Un turn asemănător, cu 10 m mai înalt, dar în greutate de numai 3 000 de tone, a fost construit în 1957... la Tokio, în Japonia.

Originala construcție a lui Eiffel a rezistat tuturor încercărilor timpului. În anii din urmă ea a fost supusă unei adevărate cure de „întinerire", prilej cu care și-a pierdut 10% din greutatea inițială. Planșeele de lemn ale platformelor au fost înlocuite cu materiale neinflamabile. Pentru prevenirea penelor de electricitate au fost instalate la subsol două enorme grupuri energetice. Ascensoarele hidraulice au fost înlocuite cu ascensoare noi, electrice. Scara, lungă de 160 m, care unea etajele doi și trei a fost înlăturată, deoarece nu mai corespundea normelor de siguranță. Ea a fost segmentată în 29 de bucăți, care au fost achiziționate de colecționari sau de muzee.

Într-o sală panoramică avînd peste 500 de locuri, situată pe a doua platformă, se organizează manifestări culturale: concerte, spectacole, conferințe. Un muzeu audiovizual și un birou de poștă completează zestrea edificiului. În partea superioară a turnului a fost instalat biroul original al lui Gustave Eiffel.

Popularitatea acestui monument este în continuă creștere. Îndrăzneață realizare pentru epoca sa, Turnul Eiffel ne apare astăzi, după o sută de ani de la inaugurare, ca o prefigurare a utilizării intensive a metalului, a uimitoarei capacități și rezistență ale oțelului în construirea edificiilor. Parte componentă în peisajul urban al marelui oraș de pe Sena, Turnul Eiffel a intrat în legendă. La venerabila vîrstă de o sută de ani, el rămîne cel mai popular și mai vizitat obiectiv al „orașului-lumină".

MIHAI BURDUJA

Să cunoaștem natura

VIEȚUITOARELE PĂDURII... DINCOLO DE FABULE

În multe povești, lupul este erou negativ: lupul cel rău o mănîncă pe Scufița Roșie; lupul cel rău e mereu păcălit de iepurașul dintr-un binecunoscut serial de desene animate. Scriitorii au așternut pagini dramatice despre călători atacați și devorați de lupi. Singurele cuvinte bune se aud doar despre ruda sa apropiată, cîinele-lup, iubit și admirat pentru calitățile sale.

Dar cît de frecvent este lupul astăzi? Mai apar iarna haitele fioroase care dau ocol satelor? Oare cîți dintre cei care colinda potecile pădurilor se pot lăuda că au văzut lupi? Doar paznicii silvici îi văd mai des. În Europa, singurele zone în care lupul este încă un animal comun sînt U.R.S.S., România, Polonia, Peninsula Scandinavă și Balcanii. În rest este foarte rar (Elveția, Italia, Spania, Franța, R.F.G., R.D.G.) sau chiar a dispărut (Belgia, Olanda, Danemarca, Marea Britanie). Situația aceasta este rezultatul vînătorilor sistematice prin care s-a urmărit, în mod nejustificat, stîrpirea sa.

Lupul se hrănește de preferință cu carne, vînînd mai ales cerbi și căprioare, dar, la nevoie, prinde și păsări, șoareci, șerpi, șopîrle și chiar... gîndaci. La mare strîmtoare consumă știuleți fragezi de porumb, dovleci și chiar cartofi. Vînează în haite, mai ales iarna, și dă dovadă de multă disciplină și ingeniozitate. Fugărește cerbul sau ciuta spre apele înghețate și prada alunecă, se lovește, cade și este mai ușor capturată.

În economia naturii, lupul este considerat astăzi factorul care controlează populațiile de cerbi și căprioare. Cercetări întreprinse asupra unor populații de cîini sălbatici din Africa au arătat că haita știe, simte care din animalele fugărite este bolnav sau mai slab și pe acela îl alege ca pradă. Probabil că așa stau lucrurile și în cazul lupilor.

Astăzi este un fapt dovedit științific că vigoarea și frumusețea cerbilor carpatini sînt menținute de... lup: el elimină exemplarele bătrîne sau bolnave, asigurîndu-i acesteia astfel starea de sănătate.

În privința oamenilor atacați de lupi, toți marii cunoscători ai acestor animale sînt unanimi în a considera aceste păreri drept povești. Lupul nu atacă omul, se teme de el. Astăzi, vînarea lupilor se face în scopul limitării unor pagube produse în turmele domestice, dar se face cu măsură, ținînd seamă de rolul său în natură.

ESTE VULPEA CHIAR ATÎT DE ȘIREATĂ?

Blana ei frumoasă, mai ales în sezonul de toamnă tîrzie-iarnă, a făcut să fie mai bine cunoscută și mai mult observată; în timp, s-au adunat, mai mult decît despre alte animale, diferite păreri și idei care s-au transmis din generație în generație și au stat la baza unor povești sau fabule.

Categoric, vulpea nu este mai inteligentă decît lupul sau chiar decît iepurele! Comportamentul diferă de la individ la individ: există vulpi de o șiretenie remarcabilă, care pot păcăli vînătorul cel mai încercat, dar există și vulpi care nimeresc prostește în capcană. La faima ei de șireată a contribuit și aspectul capului: botul lung și ascuțit, ochii oblici, înguști, buzele întinse parcă într-un zîmbet. Aceste trăsături, prin comparație cu fizionomia umană, au fost asociate cu viclenia.

SE SPERIE ȘI DE UMBRA LUI : IEPURELE!

Lupul, vulpea, rîsul îl au adesea pe lista de bucate; omul îl vînează din timpuri îndepărtate. Singura lui armă este fuga, la care adaugă și un comportament inteligent: știe să se întoarcă pe propriile urme pentru a păcăli dușmanul care se apropie de ascunzișul lui.

Tot în legătură cu inteligența sa, în timpul vînătorilor cu hăitași s-au observat de multe ori iepuri care au stat pe loc, așteptînd să găsească un loc potrivit între doi vînători și numai cînd situația le era favorabilă să țîșnească cu toată viteza printre aceștia, scăpînd nevătămați.

SOLITARUL PĂDURILOR

Rîsul, o fiară setoasă de sînge. E un animal rar la noi, dar nu pentru că ar fi pe cale de dispariție, ci pentru că, vînînd solitar, își menține un teritoriu individual de vînătoare de zeci de kilometri. Este normal să fie așa deoarece prea mulți rîși la un loc ar decima prada (mai ales cea mare, cerbii și căprioarele) și tot ei ar avea de suferit. Spre deosebire de lup ori vulpe, rîsul se hrănește cu hoituri doar în caz de foame disperată; altfel

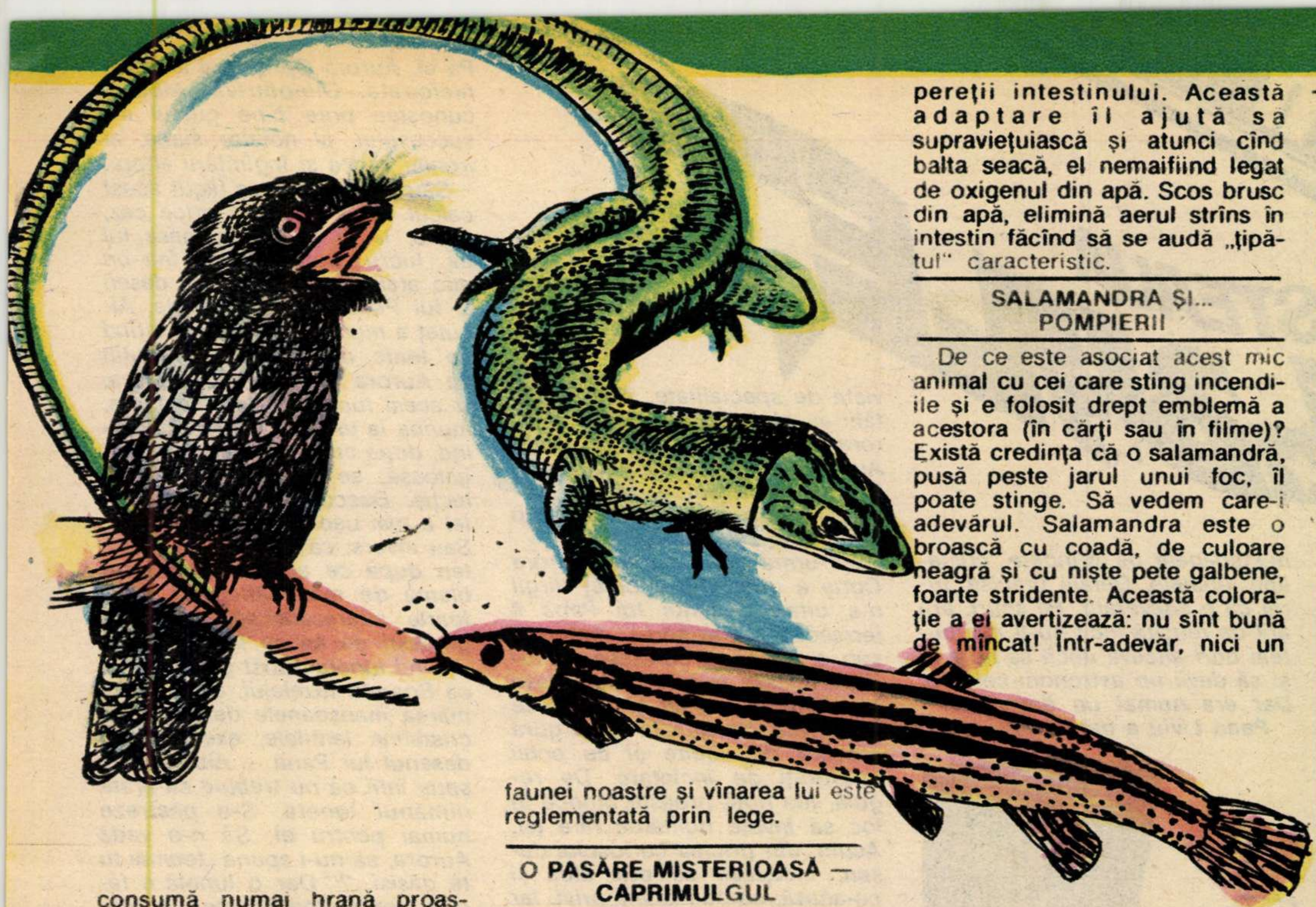

consumă numai hrană proaspătă și cu deosebire organele intens vascularizate (bogate în sînge) ale victimei: inima, ficatul, plămînii. De aici și părerea că ar fi un animal crud, setos de sînge.

„GREUL PĂMÎNTULUI"

În fabule ursul este unul dintre cele mai simpatizate animale. Și aici imaginația omului a legat statura mătăhăloasă a ursului, mișcările sale aparent greoaie de imaginea unei ființe blînde, neajutorate și care stîrnește veselia celor din jur. Ursul este un carnivor, dar s-a obișnuit să mănînce de toate: nu numai zemură, ci și rădăcini, larve, gîndaci, muguri, jir și ghindă. Contrar părerii multora, el nu hibernează, adică nu cade iarna într-o stare de somn profund; dacă vremea e rea, stă în vizuină, dacă se face frumos, iese în căutare de hrană. Puii de urs se nasc tocmai atunci, în anotimpul rece, deci nici vorbă de hibernare.

Este ursul chiar atît de simpatic? Ursuleții, ca orice pui, sînt foarte drăguți în joaca lor. Adulții, în schimb, sînt foarte periculoși pentru om; o întîlnire cu ursul nu este de dorit, acesta fiind considerat mamiferul cu cel mai imprevizibil comportament din fauna noastră. La supărare, el atacă cu furie și are o forță puțin obișnuită; labele anterioare lovesc și sfîșie mai ales capul victimei, iar ghearele, pline de pămînt și murdărie, pot provoca infecții grave. Nu avem intenția de a zugrăvi ursul în culori sumbre, dar trebuie să amintim toate fațetele comportamentului său. Ursul este un element valoros al faunei noastre și vînarea lui este reglementată prin lege.

O PASĂRE MISTERIOASĂ — CAPRIMULGUL

Este o pasăre migratoare, nocturnă, răpitoare. Penajul deosebit de moale îi asigură un zbor neauzit, practic de nesesizat pentru insecte. Ciocul ei nu este mare, dar se poate deschide foarte mult, formînd un fel de pîlnie; pe marginea ciocului există niște peri rigizi care orientează prada (mai ales fluturi și cărăbuși) spre fundul gurii. Are ochii mari, bulbucați pentru a vedea bine pe întuneric.

De unde-i vine numele acesta, de mulge-capre? Vechi observații (unele chiar din antichitate) au arătat că pasărea are obiceiul să zboare seara printre vitele, oile sau caprele domestice în căutarea insectelor care le însoțesc. Zburînd cu gura deschisă, a creat impresia că ar vrea să sugă lapte din ugerul animalelor. Ideea a prins rădăcini și a ajuns pînă în zilele noastre.

UN PEȘTE „GĂLĂGIOS": ȚIPARUL

Un pește nu prea mare, cu corpul cilindric, de culoarea mîlului; trăiește în mîlul bălților și pescarii îl caută (mai ales în Deltă) ca momeală pentru somni. Are aspectul unui șarpe și din cauza asta nici nu prea este agreat. Dar de ce țipă? Nu țipă întotdeauna, ci doar cînd este scos din apă; atunci emite un sunet scurt, ascuțit, ca de șoarece. Trăind în mîl, s-a adaptat la un sistem de respirație deosebit: o parte a intestinului este foarte vascularizată și funcționează ca un fel de plămîn. Peștele înghite aer de la suprafață și acesta ajunge în sînge prin pereții intestinului. Această adaptare îl ajută să supraviețuiască și atunci cînd balta seacă, el nemaifiind legat de oxigenul din apă. Scos brusc din apă, elimină aerul strîns în intestin făcînd să se audă „țipătul" caracteristic.

SALAMANDRA ȘI... POMPIERII

De ce este asociat acest mic animal cu cei care sting incendiile și e folosit drept emblemă a acestora (în cărți sau în filme)? Există credința că o salamandră, pusă peste jarul unui foc, îl poate stinge. Să vedem care-i adevărul. Salamandra este o broască cu coadă, de culoare neagră și cu niște pete galbene, foarte stridente. Această colorație a ei avertizează: nu sînt bună de mîncat! Într-adevăr, nici un animal nu se încumetă să înfulece o salamandră (cu toate că se mișcă foarte încet și ar fi ușor de prins). Ea secretă două substanțe toxice: celulele de pe pielea abdomenului un mucus veninos, iar niște glande de pe spate o toxină puternică. Pentru un cîine, aceste substanțe pot fi mortale. Omului, salamandra nu-i pricinuiește vreun necaz; doar dacă pune mîna pe ea și după aceea, din neatenție, își atinge ochii sau buzele, va simți o usturime neplăcută. Dar ce-i cu focul? Pusă pe jar, biata salamandră are o puternică reacție de apărare și elimină tot ce poate din glandele amintite, formînd pe corp o spumă. Spuma aceasta nu poate stinge focul, dar unii mai cred în puterea salamandrei.

CINE SE TEME DE LIPITOARE?

Locuitoare a bălților curate, lipitoarea medicinală este rară astăzi. Ventuza ei este prevăzută cu trei lame care taie pielea cu precizia unui bisturiu; este un animal hematofag, adică se hrănește cu sînge. Ați avut vreodată de-a face cu o lipitoare? Tăietura se închide greu, dar nu se poate infecta. Înainte de a începe să sugă sînge, lipitoarea injectează o substanță care împiedică coagularea sîngelui. Această însușire a determinat folosirea ei în scop medical, în bolile vasculare (de aici și numele de lipitoare medicinală). Astăzi este intens căutată pentru extragerea unor substanțe din care se prepară medicamente deosebit de folositoare.

CÎINELE ȘI PISICA

Cine nu știe ca sînt dușmani neîmpăcați! Este un lucru curios deoarece în natură rudele lor, lupii și pisicile sălbatice, nu au nimic de împărțit. Dușmănia lor se explică prin faptul că amîndouă sînt animale care trăiesc în casa sau pe lîngă casa omului. Se pare că omul preistoric a reușit să atragă cîinele sălbatic în așezările sale în scopul de a avea un paznic care să-i vestească pericolele. Cu timpul s-a creat o legătură atît de strînsă, încît cîinele domestic a devenit complet dependent de om. Cu pisica lucrurile stau altfel. Specialiștii sînt de părere că, datorită caracterului ei independent, a fost cea care a căutat omul atunci cînd acesta a devenit agricultor. Avînd hambare cu grîne, omul a „beneficiat" și de prezența șoarecilor, iar pisica (sălbatică) a găsit o sursă permanentă de hrană. Să mai spunem doar că pisica noastră domestică este de origine africană? Romanii au găsit-o în Egipt gata îmblînzită, au adus-o în Europa și ea s-a răspîndit apoi cu repeziciune.

Cîinele și pisica s-au întîlnit pe același teritoriu: așezarea umană. Știm astăzi că orice animal are nevoie de un teritoriu minim pentru a-și desfășura viața; cînd acest teritoriu este încălcat de un intrus, începe lupta. De mii de ani cîinele și pisica își încalcă unul altuia teritoriul și nu e de mirare că sînt dușmani. Există și excepții: mai ales puii se pot împrieteni, iar adulții pot accepta prezența puilor animalului rival.

N. GĂLDEAN

SEMAFOR

STEAUA ALBULET

Cineva spusese că în timpul expediţiei s-ar putea efectua şi observaţii astronomice. Altcineva sugerase că în acest sens ar fi necesară o lunetă. Iar Pană Liviu dăduse asigurări: „Nici o problemă, o fac eu".

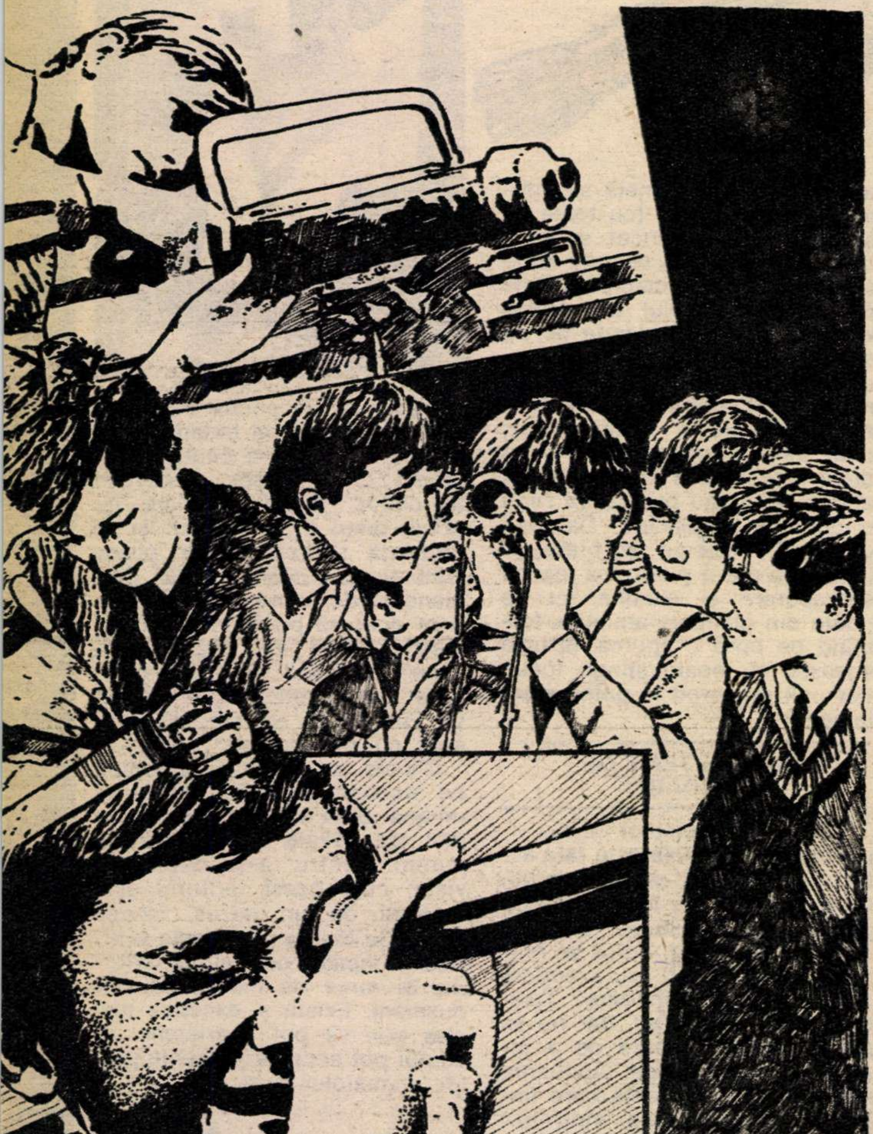

Nu peste multă vreme a adus proiectul. Pană Liviu este excelent la toate şi mai ales la proiecte. În desenul lui – mare, 60 x 80 cm – luneta era neasemuit de frumoasă: auriu ca Soarele fuzelajul, albastre ca marea manşoanele de prindere, cristaline lentilele. Detalii precise, jurai că e adevărată. Pe scurt, era atît de reuşită încît nu-ţi mai puteai dori altceva decît să fie a ta şi să devii un astronom celebru. Dar era numai un desen.

Pană Liviu a dat bogate explicaţii în stînga şi-n dreapta. A spus din ce urmează să construiască luneta, cît de puternică va fi şi ce descoperiri se pot face cu acest senzaţional utilaj. Modest, n-a făcut un secret din faptul că se inspirase dintr-o revistă de specialitate. Aceste detalii au plăcut tuturor. Opriş Aurora l-a lăudat. Cînd te laudă Aurora, toată lumea e cu ochii la tine, ca la Soare. Într-un cuvînt, Pană a avut, din nou, timp de cîteva zile, gloria lui.

Pe urmă Pană a uitat, Aurora Opriş a uitat, dar Albuleţ Virgil n-a uitat. Desenul lui Pană îl fermecase. Găsindu-l mototolit sub o bancă, îl culesese pe furiş, îl dusese acasă, îl îndreptase cu fierul de călcat şi îl pusese pe perete. Se uita la el cu gura căscată de uimire şi cu ochii micşoraţi de încîntare. De regulă, lua note proaste fiindcă în loc să înveţe hoinărea fără ţel. Acum, din pricina curiosului desen, începuse să mai stea şi pe-acasă, ca să-l poată privi. Iar cînd omul stă acasă, sînt mai multe şanse să-şi facă şi lecţiile.

Pe urmă, începu să caute lentile. Nu-l mai interesa altceva. Bicicletele, automobilele şi tramvaiele i se părea că au, în loc de roţi, lentile. Concave, convexe, biconcave, biconvexe sau convex-concave. Pentru Albuleţ, lumea întreagă circula pe lentile. Sfios şi înfrigurat, depista obiectele vechi înzestrate cu lentile: ochelari rupţi, un aparat foto plesnit, un binoclu fudul de-un ochi, o lupă filatelică cedată de stăpînul care-şi schimbase pasiunea. Pe urmă s-a mai îmbogăţit, discret, adăugîndu-şi la colecţie o ţeavă de aspirator, rămăşiţele unor conducte de diferite diametre, un uriaş ceas deşteptător stricat, dar cu multe angrenaje prezente şi în cele din urmă o mare varietate de garnituri, şuruburi, piuliţe, cleme. Se uita îndelung la ele, îngîndurat sau zîmbitor, ca şi cum fiecare i-ar fi spus o poveste. Şi poate că aşa a şi fost. Un simplu şurub poate avea o poveste sau chiar un şir de poveşti la fel de interesante ca episoadele unui serial de televiziune.

În tot acest timp, Albuleţ nu şi-a împărtăşit nimănui preocupările. Această tăcere nu s-a datorat însă dorinţei de a-şi ţine în secret pregătirile. Altul era motivul. El, Albuleţ, nu se bucura, ca Pană Liviu, de un renume solid. Pană, chiar şi cînd nu se ţine de cuvînt, rămîne tot strălucitul Pană. În schimb, lui Albuleţ atît îi mai lipsea: să se audă că încearcă realizarea unui lucru peste puterile lui. Cel puţin, aşa a judecat Albuleţ: că mai bine tace şi-şi vede de treabă.

Pe el, Aurora Opriş nu-l lăudase niciodată. Dimpotrivă. Albuleţ cunoştea prea bine gustul insuccesului, al notelor slabe, al ironiei unora şi îngîmfării altora.

Sau poate că nu a făcut acest calcul. Cine ştie? În orice caz, acolo, la el acasă, la masa lui de lucru transformată într-un mic atelier, cu minunatul desen al lui Pană Liviu pe perete, Albuleţ a muncit cu plăcere, uitînd de toate necazurile. Mai puţin de Aurora Opriş. Cînd obosea, şi acest lucru i se întîmpla des, munca la un instrument optic fiind, după cum se ştie, foarte migăloasă, se odihnea recitind o lecţie. Descoperise că în acest fel e mai uşor să-şi facă lecţiile. Sau invers: că lucrezi mai sprinten după ce ai rezolvat o problemă de matematică. Şi că e foarte interesant să te mai şi gîndeşti de ce se întîmplă aşa.

Cînd luneta a fost gata – auriu ca Soarele fuzelajul, albastre ca marea manşoanele de prindere, cristaline lentilele, exact ca în desenul lui Pană –, Albuleţ şi-a spus întîi că nu trebuie să arate nimănui luneta. S-o păstreze numai pentru el. Să n-o vadă Aurora, să nu-i spună „tocmai tu te găsişi...?" Dar o lunetă e făcută pentru toată lumea, pentru că stelele sînt ale tuturor. Trebuia să le vadă şi ea.

Apariţia în clasă a lunetei i-a lăsat pe toţi, timp de cîteva clipe, fără grai. Nu le venea să creadă. Stătea acolo, pe raftul de lîngă dulapul cu cărţi, ca o pasăre necunoscută, ca o rachetă, ca un braţ al Soarelui.

– E de necrezut! a spus în cele din urmă Aurora Opriş. Nu ştiu ce să spun. Am impresia că visez. Albuleţ, tu ai făcut **asta**?

– Dar e lucrată după desenul meu! a bombănit Pană Liviu. Albuleţ n-are nici un merit!

Această observaţie n-a fost luată în seamă. Toţi se înghesuiau să privească prin lunetă, felicitîndu-l pe constructor. Aurora tăcea, iar Albuleţ îndura greu această tăcere.

– Problema cea mare, a obiectat Tănase Cezar, e că nu putem să primim luneta. Cum să luăm în expediţie luneta făcută de cineva care nu e în echipaj? Ar fi nedrept. Căci se ştie: cu notele lui, Albuleţ n-o să poată merge în expediţie.

– Linişte! a strigat Aurora, care se tot uita prin lunetă. Am văzut.

– Ce-ai văzut? Ce puteai să vezi aici, în clasă?

– O stea. Prima stea. Pare micuţă, dar e a noastră. Mai creşte! Cu ea vom începe jurnalul expediţiei. E steaua Albuleţ! Merge în expediţie, ascultaţi ce vă spun eu.

– Cu notele lui?

– Cine a făcut o lunetă ca asta e în stare de multe alte isprăvi. Chiar să şi înveţe bine, a spus Aurora.

Nimeni n-a contrazis-o.

OVIDIU ZOTTA

MERIDIANE

Drumul eroic al NAMIBIEI spre independență

În limba localnicilor acestei țări, aflată în partea de sud-vest a continentului african, **namib** înseamnă **pustiu,** în general, dar Namib este, alături de Kalahari, și unul dintre cele două mari deșerturi care acopera o mare parte a suprafeței țării. Acest imens teritoriu, de peste 800 000 kmp, dar cu o populație ce numără abia mai mult de un milion de locuitori, urmează a deveni independent la sfîrșitul acestui an. Iar odată cu aceasta va dispărea ultima mare colonie de pe continentul african și din lume. Drumul Namibiei spre independență a fost îndelungat și eroic, dar lupta purtată de poporul acestei țări, sub conducerea SWAPO (Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest) s-a dovedit victorioasă.

Namibia a așteptat mult această zi, iar poporul ei a luptat cu arma în mînă pentru cucerirea independenței de stat a țării. Istoria Namibiei a fost complicată, presărată de nenumărate ciocniri și jafuri colonialiste. O mare parte a teritoriului de astăzi al Namibiei a fost „cumpărat" în secolul trecut de un colonist german, la un preț de... 600 lire sterline și aproape 600 de puști. Puțin mai tîrziu, în anii '90 ai secolului trecut, Namibia a devenit oficial colonie germană. Dominația germană a durat pînă în 1920, cînd Liga Națiunilor a dat Namibia spre administrație mandatară Africii de Sud. După un sfert de secol, O.N.U. a cerut autorităților sud-africane să predea acest teritoriu deținut prin mandat, dar Africa de Sud s-a opus; mai mult, după un timp l-a anexat ca a cincea provincie a sa. În anul 1966, Adunarea Generală a O.N.U. a sistat mandatul de administrare a Namibiei acordat R.S.A. În urmă cu 10 ani, Consiliul de Securitate al O.N.U. a aprobat un document prin care se cere acordarea independenței de stat Namibiei și încetarea dominației exercitate de regimul rasist sud-african de la Pretoria asupra teritoriului acestei țări. Dar Africa de Sud, sfidînd năzuințele fundamentale ale poporului namibian de a trăi într-o țară liberă și suverană, ca și puternicul curent de opinie exercitat pe plan internațional în favoarea independenței Namibiei, a continuat să-și exercite dominația asupra acestei țări, intensificînd procesul de jefuire a bogățiilor sale naturale. Pentru că Namibia, deși în cea mai mare parte a sa este un deșert, deține în subsolul său mari bogății. Aici se află cele mai mari rezerve mondiale de diamante, precum și rezerve uriașe de aur, argint, cadmiu, cupru și alte metale prețioase și rare. În subsolul namibian se mai află și importante zăcăminte de uraniu, iar în localitatea Rossing există cea mai mare mină de uraniu exploatat la suprafață din lume. Cu complicitatea marilor companii multinaționale ale țărilor occidentale, guvernanții regimului de la Pretoria au încercat să împiedice cît mai mult accesul la independență al acestei țări, pentru a putea secătui în ritm rapid uriașele ei bogății naturale. În același timp, poporul namibian a fost ținut într-o stare de cruntă exploatare, iar dezvoltarea economică și socială a țării a fost practic blocată. În această țară, al cărei teritoriu este imens, există doar 15 comune, 71 oficii poștale și ceva mai mult de 4 300 km de drumuri asfaltate. Rata de mortalitate infantilă este de șapte ori mai mare în rîndul populației majoritare africane decît în rîndul populației minoritare albe. Populația africana, majoritară, umilită și discriminată în propria țară, este neștiutoare de carte în proporție de 50 la sută.

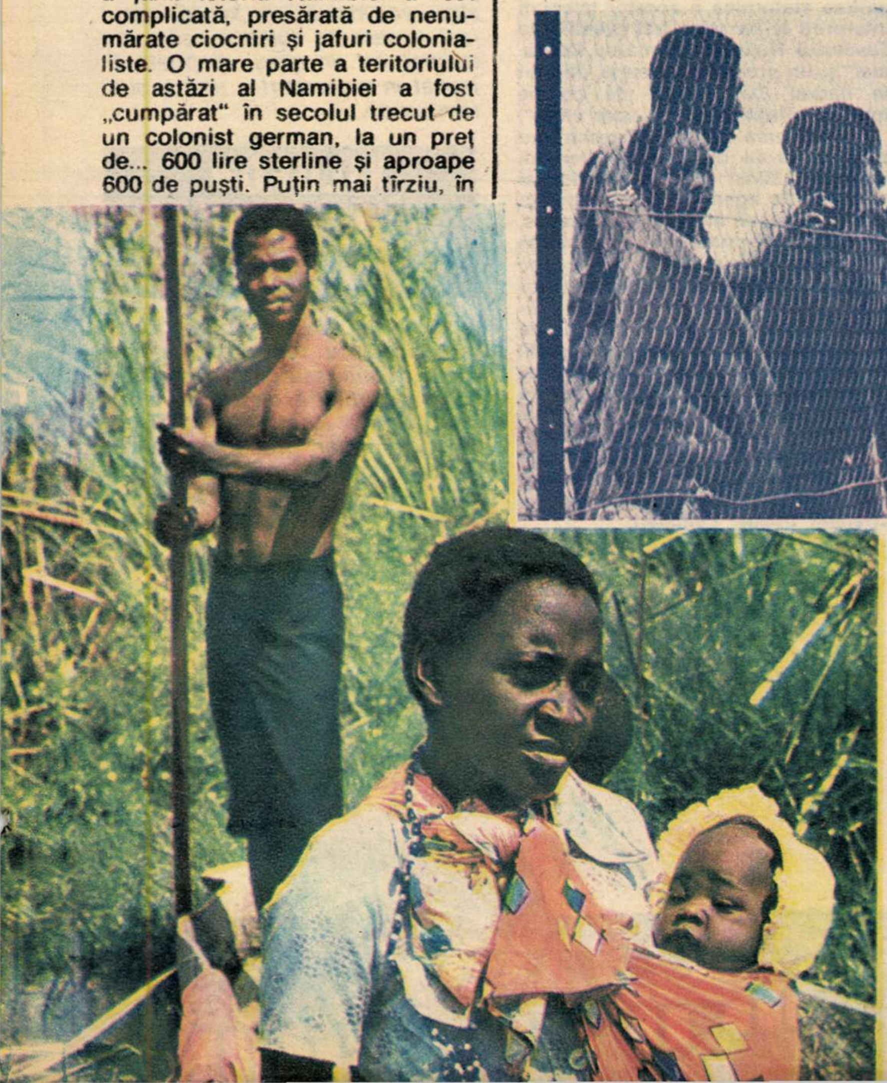

Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest, creată în 1960, s-a făcut ecoul aspirațiilor și revendicărilor întregului popor namibian de a trăi într-o țară liberă și suverană. Datorită prestigiului său, SWAPO a fost recunoscută în 1973 de către Națiunile Unite ca unicul reprezentant legitim al Namibiei. În anul 1987, acțiunile patrioților din cadrul SWAPO, pentru cucerirea cu arma în mînă a independenței, au căpătat o amploare deosebită, prin lansarea unei ofensive la scara întregului teritoriu național. În fața acțiunilor tot mai puternice ale forțelor patriotice de eliberare, regimul de la Pretoria a răspuns prin represalii împotriva populației civile. Dar mersul Namibiei spre independență nu a putut fi oprit. Autoritățile sud-africane au fost obligate să accepte negocieri și, în cele din urmă, semnarea, la sfîrșitul anului 1988, a unui acord de rezolvare pașnică a problemelor legate de acordarea independenței Namibiei. Ca urmare, la începutul acestui an, s-a trecut la punerea în aplicare a unei Rezoluții a Consiliului de Securitate al O.N.U., care prevede, printre altele, „retragerea administrației ilegale a Africii de Sud din Namibia și predarea puterii poporului namibian".

Populația Namibiei este relativ puțin numeroasă, raportată la marea întindere a teritoriului său. Cei peste un milion de locuitori ai țării reprezintă mai mult de 10 etnii, dintre care cea mai importantă este aceea a **ovambos,** care formează jumătate din totalul populației. Albii, deși reprezintă numai 7 la sută din numărul locuitorilor țării, dețin o poziție dominantă datorită avuțiilor însușite, nivelului de viața și gradului ridicat de școlarizare. Dominația colonială a accentuat inegalitatea și nedreptățile de ordin economic și social între minoritatea albă și imensa majoritate a populației africane de culoare. Pentru a obține independența economică reală, noul stat african va trebui să procedeze la o redistribuire echitabilă și la o valorificare în interes propriu a bogățiilor sale naționale.

Poporul român, care a dus el însuși o luptă îndelungată și eroică pentru apărarea independenței și suveranității patriei sale, a sprijinit de la început pe deplin cauza dreaptă a poporului namibian, acordîndu-i ajutor în cele mai diverse domenii. România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu, au fost întotdeauna alături de organizația SWAPO, de întregul popor namibian în eforturile de cucerire a independenței țării, iar președintele SWAPO, Sam Nujoma, a exprimat în repetate rînduri profunda stimă și recunoștință a poporului Namibiei față de sprijinul prețios acordat de poporul român, de președintele României socialiste luptei sale eroice.

În momentul în care drapelul noului stat independent de pe harta Africii și a lumii se va înălța liber pe cerul veșnic senin al continentului african, gîndurile luptătorilor pentru independența Namibiei se vor îndrepta, desigur, pline de mulțumire și recunoștință, către toți prietenii de peste hotare ai Namibiei independente, între care, la loc de frunte, se află și poporul român.

CORNELIU VLAD

FORMAȚIA „Xilos“ ȘI INSTRUMENTELE SALE MUZICALE

În țară există multe formații instrumentale pionierești, dar originalitatea formației „Xilos“ din Sinaia ne-a reținut atenția în mod deosebit. Componenții ei sint pionieri talentați, ca mulți dintre voi, interpreți vocali, dar și.. constructorii unora dintre instrumentele la care cintă. Ei desfășoară o frumoasă și bogată activitate concertistică și manifestă un interes și o curiozitate deosebite pentru crearea, cu mijloace proprii, a unor instrumente muzicale de percuție cu acordaj fix, care, prin valoarea reală dobindită, să sensibilizeze și să îmbogățească sufletul lor și al publicului iubitor de muzică.

Frumoasa Școală „George Enescu“ din Sinaia pare, adesea, transfigurată intr-o miraculoasă cutie de rezonanță. Întocmai ca niște corzi vibrează culoarele lungi de ritmurile și vocile melodioase, calde ale formației „Xilos“. În sufletul acestor copii s-au strecurat nu numai fiorul viu al muzicii, ci și dorința și plăcerea de a modela lemnul și metalul, de a invăța să acordeze corect elementele sonore după înălțime. Instrumentiștii, cu reale virtuți interpretative, stăpinesc cu dibăcie nu numai țiterele și tamburinele, ci și interesantele instrumente de percuție, unice in felul lor, care se află aici — marimbafon (instrument cu tuburi rezonatoare, cu brevet de invenție), metalofon diatonic (omologat la I.P.L. Reghin), xilofon cromatic de concert, cu aranjarea tastelor pe două rinduri, tubafon, clopoțele mici (instrument omologat de Ministerul Educației și Învățămintului), clopotul cilindric, cu tub rezonator incorporat (cu brevet de invenție la O.S.I.M.), triangluri, apoi țitere, tamburine și naiuri , construite din materiale recuperabile, care sint rod al creației pasionatului și inventivului profesor Nicolae Lazăr.

Peste 30 de pionieri și-au confecționat „xilofoane școlare“ (denumirea le aparține), naiuri și tamburine.

Dacă ați asculta-o pe Monica Moza sau pe Ada Sărbu cintind la marimbafon, cu siguranță ați fi cuceriți de timbrul plăcut, unic al acestui original instrument de percuție. În miinile lor, baghetele prind aripi, iar „jocul“ pe plăcuțele de lemn, uneori vioi și precipitat, alteori abia schițat, încintă auzul cu cele mai pure și mai plăcute sunete.

Ne aflăm in sala de clasă-atelier, in care au loc și repetițiile. Soliștii vocali coboară de pe podium, instrumentiștii părăsesc, pentru o clipă, instrumentele. Ne imprietenim repede. Mărturisirilor li se alătură, ca niște adevărați prieteni, și notele muzicale, și instrumentele.

Monica Pricub, din clasa a VI-a B, membră a formației doar de citeva luni, ne face o demonstrație practică, transpunind, fără greș, pe... xilofon, un fragment din Balada pentru vioară și pian de Ciprian Porumbescu. Toți o urmărim cu interes, pentru că această surpriză plăcută inflăcărează sufletul colegilor ei și ii ambiționează spre o pregătire și mai temeinică. Înțelegem că Monica exersează și acasă pe „xilofonul școlar“, că își alege singură melodiile pe măsura sensibilității sale.

Ca intr-o adevărată competiție, o ascultăm apoi pe Andreea Floricică din clasa a V-a A. Ea este inzestrată cu o foarte bună atenție distributivă. Simultan cintă și cu vocea-i cristalină, și la instrument. Ceea ce i s-a părut Andreei mai greu la inceput era memorarea unor fragmente muzicale mai lungi. Întotdeauna cind nu reușește să redea intocmai o partitură muzicală, Andreea o ia, fără ezitare, mereu de la capăt. Știe că pentru a atinge virtuozitatea interpretativă trebuie să cizeleze continuu execuția, cu foarte multă migală și perseverență. De fapt, așa și face.

Sorin Stanciu din clasa a VI-a A, montează și demontează cel mai repede xilofonul cromatic de concert, cu aranjamentul tastelor pe două rinduri. In timpul liber, lui ii place să cinte la chitara clasică. Și din nou o surpriză. Aflăm că Sorin mai intii „descifrează“ orice melodie pe „xilofonul școlar“ de acasă și abia după ce o memorează, o transferă pe chitară.

Repetiția este reluată. Ascultăm cu plăcere „Ceasurile“ de Nelu Ionescu, o melodie populară de Sabin Drăgoi, apoi o creație colectivă — „Jocul sunetelor“ — de mare succes la public, aparținind formației „Xilos“. Originalitatea formației și pregătirea statornică a acestor talentați interpreți le-au adus trei premii I la Festivalul Național „Cîntarea României“ și un premiu de creație, obținut in cadrul Concursului de creație tehnico-științifică „Start spre viitor“.

Deși Școala „George Enescu“ nu este cu profil de muzică, membrii formației „Xilos“ sint mari iubitori ai acesteia. Pe agenda frumoaselor acțiuni pionierești ale școlii s-a înscris, de curind, și prima ediție a acțiunii intitulate „Zilele muzicii George Enescu“, la care au participat pionieri și elevi talentați (laureați la diferite concursuri) de la Liceul de artă „George Enescu“ din București, de la Liceul de artă din Craiova și de la Școala nr. 27 cu program de muzică din Ploiești. Cu acest prilej, școala a organizat și o interesantă expoziție de instrumente muzicale educaționale și profesionale, cu demonstrații practice susținute și de prietenii noștri. Felicitări!

ATELIER PRACTIC

SĂ CONSTRUIM... INSTRUMENTE MUZICALE

Vă propunem, dragi cititori, să ne însoțiți într-o sală obișnuită de clasă, cu tablă, catedră și bănci, dar și cu un colț de lucru special amenajat. Pionierul Sorin Stanciu, membru al formației „Xilos“, este gata să vă arate cum puteți construi, voi înșivă, un „xilofon școlar“ – care se rulează ușor, întocmai ca un preș, și poate fi purtat în ghiozdan! –, un nai și o tamburină.

XILOFON DIATONIC

cu o singură octavă

Xilofonul poate fi confecționat din șipci de lemn de salcîm, paltin, prun sau nuc, deoarece au o rezonanță deosebită. Plăcuțele de lemn au lățimea de 25 mm, iar grosimea de 10 mm. Lungimea lor diferă: Do – 200 mm; Re – 195 mm; Mi – 185 mm; Fa – 180 mm; Sol – 172

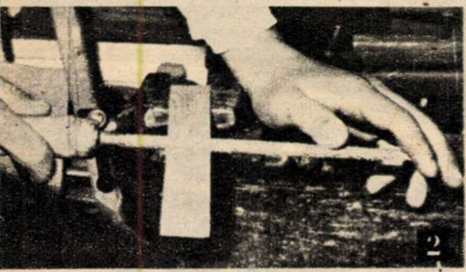

mm; La – 162 mm; Si – 153 mm; Do² – 144 mm. Astfel dimensionate, şipcile de lemn, fixate în menghină, sînt tăiate cu ferăstrăul, pe liniile trasate cu creionul (foto 1). Ele vor reda note apropiate mai grave sau mai acute. De aici începe, de fapt, o operaţie migăloasă, aceea de acordare a lor. Pentru a ridica înălţimea sunetului, se scurtează cîte puţin, prin pilire cu un raşpel fin, capetele plăcuţelor. Pentru a coborî însă înălţimea sunetului, pe dosul şi la mijlocul fiecărei plăcuţe, tot prin pilire, se face un şenţuleţ, cu mare atenţie, pentru a nu depăşi înălţimea sunetului dorit (foto 2). Tot acum se finisează şi capetele plăcuţelor. La o pătrime dinspre cele două capete ale fiecărei plăcuţe se fac, cu o bormaşină, găuri, în vederea înşirării (foto 3).

Pe sub găuri (pe linia de înşirare), pe dosul fiecărei plăcuţe, se lipesc (cu prenadez) bucăţi de burete, care împiedică amortizarea vibraţiilor lemnului. Înşirarea plăcuţelor şi a garniturilor (decupate cu o preducea din resturi de linoleum) se face pe un fir de nailon (din cel întrebuinţat la undiţe) lung de aproximativ 40 cm (foto 4). Cînd xilofonul este gata, se înscriu, cu ajutorul unui şablon, silabele muzicale pe fiecare plăcuţă (foto 5).

Baghetele xilofonului, cu o lungime de 20 cm, se fac din beţe de undiţe. În capătul mai subţire al tijelor se montează bile, mărgele sau... boabe de struguri (din ciorchini decorativi) din plastic, care se înfăşoară cu mai multe rînduri de aţă pentru ca sunetul produs prin lovire să fie mai plăcut.

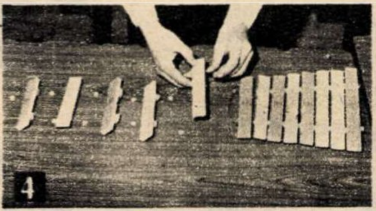

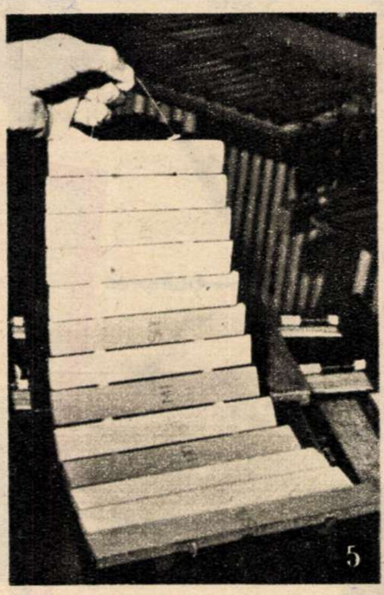

NAIUL

Instrumentul se confecţionează din tuburi de plastic (P.V.C., folosite la instalaţiile electrice), cu diametrul exterior de 16 mm, iar cel interior de 13 mm.

Lungimea tuburilor, ce se lipesc unele de altele cu prenadez, fiind aşezate pe un carton mai gros, curbat la capete, diferă. Tuburile, fixate într-o menghină sau într-un suport de lemn, se taie uşor, cu un bomfaier, pentru a nu se fisura. Se începe cu nota Sol din octava inferioară (octava mică), care se scrie sub a doua liniuţă ajutătoare de sub portativ: Sol – 22 cm; La – 21 cm; Si – 19 cm; Do – 18 cm; Re – 17 cm; Mi – 15,5 cm; Fa – 14 cm; Sol – 13 cm; La – 12 cm; Si – 11 cm; Do² – 10 cm; Re – 9,5 cm; Mi – 9 cm: Fa –8,5 cm; Sol – 8 cm.

Pentru îngemănarea tuburilor, în partea superioară a naiului se lipesc cele două benzi de placaj sau de furnir. Tuburile se modelează (foto 1), adică se finisează cu un raşpel fin, pentru ca suflarea directă în acestea şi plimbarea instrumentului să se facă uşor prin faţa buzelor. Naiul trebuie să fie acordat de cel care cîntă. În vederea acordajului,

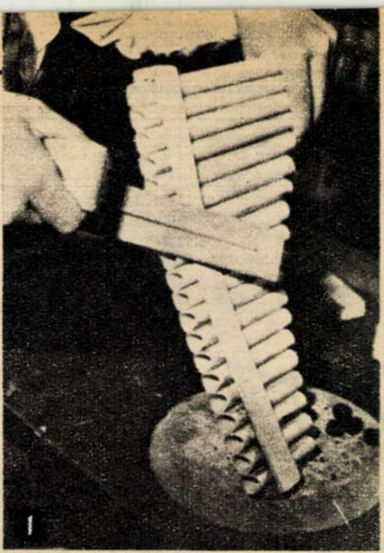

din deşeurile care cad de la tălpile de cauciuc, cu ajutorul unei preducele şi al unui ciocan se decupează nişte „pastile" (foto 2). Acestea trebuie să aibă un diametru puţin mai mare decît diametrul interior al tuburilor, pentru a închide ermetic porţiunea de tub în care sînt plasate. Fiecare pastilă se introduce de jos în sus, cu ajutorul unei baghete rigide (foto 3). După aceea se suflă în tub (foto 4). Dacă sunetul nu este aidoma silabei muzicale pe care trebuie să o redea, pastila de cauciuc se reglează puţin mai jos sau mai sus.

Acordajul fiind o operaţie de mare fineţe, trebuie neapărat să se facă – atît la xilofon, cît şi la nai – sub directa supraveghere a profesorului de muzică. Acordajul se face, de asemenea, după etaloane sonore de frecvenţă, adică după un pian sau un acordeon foarte bine acordate.

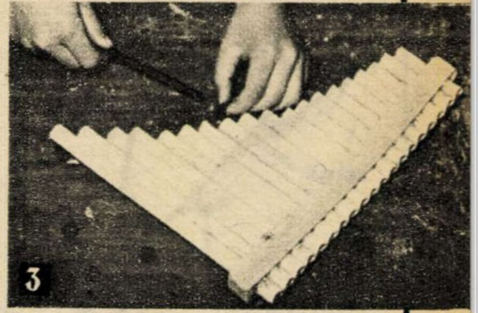

TAMBURINA

Folosită pentru efecte speciale, de ritm şi coloratură, această tamburină are sonoritate identică cu aceea a tamburinei clasice. Ea poate fi manevrată cu mai mare uşurinţă nu numai de preşcolari în jocurile lor, ci şi de voi, pionierii, în formaţiile instrumentale în care cîntaţi.

Dintr-o bucată de lemn se decupează un dreptunghi, cu dimensiunile din desen. Talgerele se fac din dopuri metalice de răcoritoare, aplatizate şi găurite la mijloc. Acestea se montează faţă în faţă pe cuiul din mijloc.

Pe cuiele din capetele aceleiaşi deschideri operate în dreptunghiul de lemn se mai montează patru discuri metalice (găurite), recuperate de la ştanţe (grosimea acestora dă timbrul specific). Pe cele două feţe ale tamburinei, deasupra cuielor, se fixează şase butoane de lemn, care reproduc culorile semaforului.

Lucrînd împreună, prietenii noştri colaborează unii cu alţii şi deprind lucruri practice, folositoare pentru întreaga viaţă. Urmaţi-le exemplul!

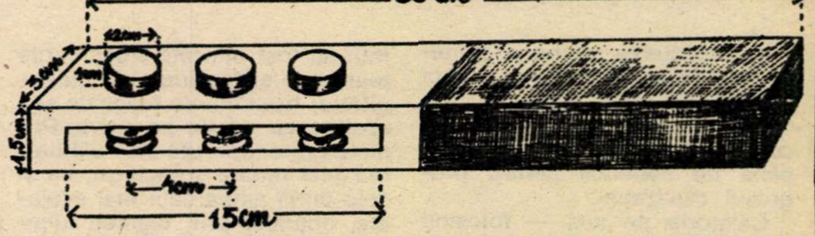

Pagini realizate de
MARIA MITREA

ISTORIE, CULTURĂ, CIVILIZAȚIE

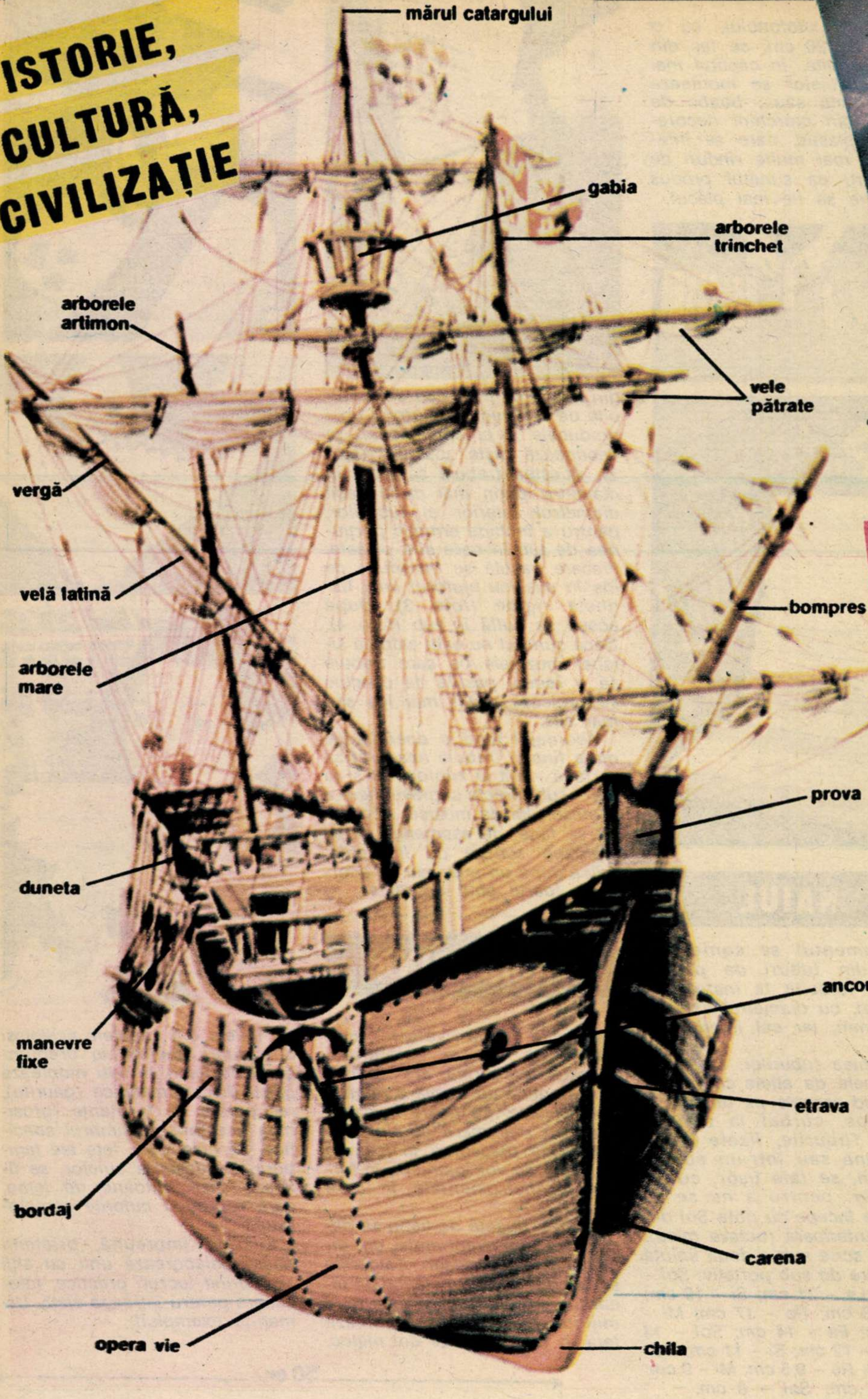

ESCALE NAV

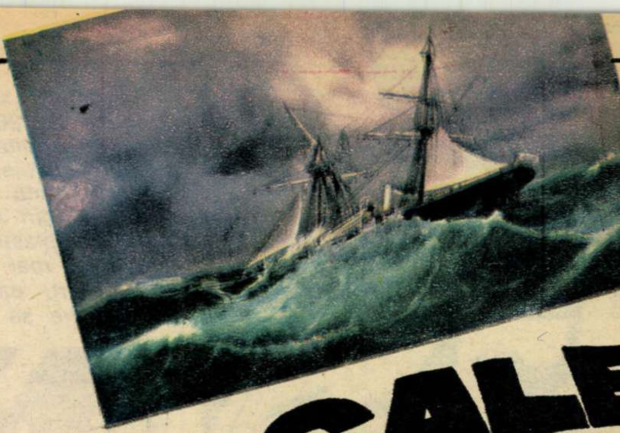

Cunoașterea spațiului planetar, descoperirea de noi și noi teritorii au atras omenirea, din cele mai vechi timpuri, într-o cursă ce se dovedește și astăzi plină de beneficii pentru progresul civilizației.

Călătoria pe apă — folosind diverse ambarcații create de mîna omului — a debutat timid. Întîi au fost utilizate trunchiurile plutitoare și fascinele de nuiele, ulterior trunchiurile fasonate sau scobite cu unelte primitive. Primele plute, apărute prin alăturarea mai multor trunchiuri, ca și cele dintîi ambarcații mai evoluate, obținute prin legarea tulpinilor de papirus, au fost folosite de egipteni încă acum șase milenii. Acum patru mii de ani, pe basoreliefurile templelor egiptene apăreau primii constructori de ambarcații, reprezentați în plină activitate, mînuind scule simple, dar ingenioase pentru a făuri din lemn și parîme vegetale mijloacele de stăpînire a apelor.

Nu trebuie să credem că plutele sau ambarcațiile de papirus erau destinate numai navigației fluviale. Un îndrăzneț navigator și antropolog contemporan nouă, Thor Heyerdahl, a ajuns celebru parcurgînd mii de kilometri în Oceanul Pacific cu o ambarcație din papirus, ce s-a numit „Ra“, și care reconstituia un model de acum multe mii de ani. Celebrul explorator dorea să demonstreze că, încă de pe atunci, oamenii puteau să străbată uriașele întinderi oceanice și, în același timp, să explice proveniența populațiilor de pe insulele Polineziei și Microneziei. Apoi, cu ajutorul unei ambarcații de papirus, denumită „Tigris“, și cu un echipaj internațional de cercetători, a reușit să parcurgă distanțe pînă atunci incredibile. Era una dintre dovezile aduse ideii că folosirea vîntului, prin intermediul velelor, a adus omului, din cele mai vechi timpuri, posibilitatea de a-și lărgi orizontul cunoașterii prin descoperirea de noi spații, prin cunoașterea întregului ocean planetar.

De la ambarcațiile cu rame și propulsie „musculară“ pînă la cele ce au utilizat forța vîntului a fost un drum lung. În urmă cu 5 000 de ani au apărut velierele — nave de a căror existență sînt legate marile descoperiri geografice ale lumii. Principala caracteristică a acestor tipuri de ambarcații este viteza mare de deplasare.

ÎN EVOLUȚIA ELOR

Dacă o navă maritimă de comerț romană, de tipul celor reprezentate pe Columna lui Traian, nu putea depăși 4 noduri (aproximativ 7,3 km/h), un cliper de la mijlocul secolului al XIX-lea reușea să atingă 40 km/h și chiar să mențină această viteză timp de 24 de ore! Recordurile de viteză, pe mari distanțe, ale unor **clipere** ca „Lightning", „Sea Cloud" sau „Ariel" nu pot fi egalate de către multe din navele cu motoare moderne. Cliperele reprezintă apogeul marilor **veliere.** Aveau o suprafață velică egală cu aceea a unui teren de fotbal (4 800 m²) și erau construite pentru a parcurge rapid mari distanțe.

Primul velier care a reușit să înconjure planeta (între anii 1519 și 1522) a fost „Victoria", nava lui Fernando Magellan, după ce „Santa Maria" lui Cristofor Columb traversase Atlanticul. **Caravele** și **galioane** cuceresc oceanul planetar. Nici o mare nu rămîne necutreierată de îndrăzneții navigatori. O navă comercială ajunge la 40—50 m lungime și la o capacitate de 1 200 t.

Chiar dacă marile veliere au dispărut aproape complet de pe suprafața oceanelor, tradiția marilor croaziere este continuată de către navigatorii solitari, temerari ai velelor, perseverenți în a demonstra că, indiferent de stadiul atins de tehnologiile secolului nostru, în dialogul cu marea (pentru unii înfruntarea) primordial este omul. Și dacă au existat recordmeni ce au traversat Atlanticul într-o barcă cu rame, de numai 3,5 m, au fost numeroși solitari care au înconjurat planeta. Cel mai rapid a reușit performanța în numai 85 de zile. Un altul a făcut o singură escală în cele 118 zile de navigație, iar altul a reușit performanța într-o iolă de 6,25 m.

Prin construcția velierelor cu aripi subacvatice, de obicei **catamarane** sau **trimarane** (nave cu două sau trei corpuri) și a unor vele performante, recordul mondial de viteză cu ajutorul velelor a ajuns la 72 km/h! Cel mai mare velier pilotat de către un singur om a ajuns să aibă 75,5 m, pilotarea, strîngerea și orientarea velelor făcîndu-se cu ajutorul unui calculator. Este un **velier de curse,** ce poate atinge aproape 37 km/h.

Apariția motorului cu aburi, perfecționarea și introducerea lui pe mare au deschis noi posibilități transportului naval. Aburul și oțelul, care au venit pe mare aproape concomitent au ridicat progresiv deplasamentul navelor, de la 1 500 t, la începutul secolului al XIX-lea la peste 32 000 t și viteza de croazieră la cei 45 km/h pe care putea să-i realizeze transatlanticul „Mauretania", deținător la trofeului „Panglica Albastră" pentru cea mai rapidă traversare a oceanului.

Cea mai mare navă de pasageri care a fost construită pînă în prezent este „Queen Elisabeth", cu 334 m lungime, un deplasament de 83 673 t și o viteză de 53 km/h. După mai bine de trei decenii, s-a retras din activitate în 1968.

Din punct de vedere al lungimii, cele mai mari nave construite pînă în prezent sînt portavioanele, adevărate aerodromuri plutitoare, ele atingînd 345 m lungime, 92 000 t deplasament și o viteză maximă de deplasare de 90 km/h. Propulsia acestor adevărate orașe, cu cîte 5 000 de locuitori, este asigurată de energia nucleară.

Este interesant de remarcat că de aproape două sute de ani, aburul continuă să fie prezent pe mările și oceanele lumii, astăzi el fiind utilizat ca agent purtător de energie la bordul navelor cu propulsie nucleară. Energia atomică este preluată din reactor sub formă de energie termică și cu ajutorul ei se obțin vapori de apă sub presiune. Aceștia pun în mișcare o turbină ce antrenează un generator electric sau direct arborele propulsor și elicea. Iată deci că, prin această modernă tehnologie, aburul revine pe mare.

Dintre navele cu propulsie nucleară, cea mai mare și mai modernă este spărgătorul de gheață sovietic „Arktica". Avînd 25 000 t, nava poate trece prin cîmpuri de gheţuri, cu o grosime de 4,5 m, cu o viteză de 5 km/h. La 9 august 1977, „Arktica" a reușit să atingă poziția geografică corespunzătoare Polului Nord.

Dezvoltarea transportului de mărfuri și mai ales a transportului materiilor prime, cum ar fi țițeiul și minereurile, au făcut ca pe oceane să apară adevărați giganți, cu deplasamente de peste o jumătate de milion de tone. Astfel, petrolierul francez „Pierre Guillaumat", prin lungimea lui de 417 m și cu cele 554 000 t deplasament, a depășit toate recordurile anterioare. Țara noastră deține un loc de frunte și în acest domeniu, constructorii navali români dînd în exploatare în acest an cea mai mare navă construită în șantierele din Constanța, mineralierul „Comănești" de 165 000 tdw.

Istoria navigației continuă. Printre tendințele ce vor marca evoluția viitoare a navelor putem anticipa creșterea gradului de automatizare, reducerea consumului de combustibil, prin perfecționarea motoarelor, dar și prin folosirea vîntului ca element auxiliar de propulsie, navigația cu ajutorul piloților robot ghidați prin intermediul sateliților, creșterea fiabilității și siguranței transportului naval. În prezent, aproximativ 65 la sută din valoarea mărfurilor și 82 la sută din greutatea lor sînt duse la destinație cu ajutorul navelor, cel mai ieftin și cel mai sigur mijloc de transport.

FLORIN CRĂCIUNOIU

Dicționar

● **Navă egipteană** pentru navigația maritimă. Corpul acestor nave era realizat din bucăți de lemn perfect îmbinate și legate între ele cu parîme vegetale. Navigînd pe lîngă coastă, ele au reușit să înconjure Africa, ceea ce atestă bunele lor calități nautice. Atunci cînd vîntul sufla dinspre pupa sau ușor dintr-un bord (pupa-babord sau pupa tribord), vîslașii erau ajutați sau chiar înlocuiți de vela pătrată.

Navă egipteană

● Printre navele cele mai des reprezentate pe Columna lui Traian, remarcabile sînt **liburnele** de Dunăre. Construite în preajma marelui fluviu de către meșteri locali, ele serveau la controlul apelor de către trupe specializate, ce aveau numeroase baze pe teritoriul nostru. Aceste bireme (nave cu două rînduri de rame) au avut o contribuție decisivă la obținerea victoriei de către romani în timpul războaielor dacice, prin transportul rapid de trupe.

● Evoluînd dintr-o mică navă de servitute, **caravela** avea să devină primul velier care a traversat Oceanul Atlantic în expediția lui Cristofor Columb din 1495. Avînd atît vele pătrate, cît și latine (triunghiulare), ele puteau folosi vînturile favorabile de o mare constanță din ocean. Deși s-au păstrat cîteva reprezentări de epocă ale navei amiral a lui Columb din timpul primei traversări, „Santa Maria", acestea nu sînt în concordanță una cu alta, întrucît reprezentările acestei nave pornesc de obicei de la descrierile din texte.

● Cele mai rapide nave cu vele ale tuturor timpurilor, **cliperele,** au stabilit adevărate recorduri de viteză și distanțe ce nu au putut fi egalate niciodată. „Ariel", „Marco Polo", „Sea Cloud", „Lightining Taeping", „Sea Witch", pentru a nu menționa decît cîteva nume celebre, au reprezentat apogeul propulsiei cu vele. Vor trece mai bine de 100 de ani pentru ca navele comerciale cu aburi sau cu motoare diesel să atingă din nou viteze medii de croazieră de peste 18 noduri (circa 35 km/h).

Cliper

● **Galioanele** au fost navele de transport ce au impus dominația asupra întregului ocean planetar in sec. XVI—XVII. Adevărate fortărețe plutitoare, ele erau suficient de mari pentru a transporta 600—700 tone de încărcătură în condiții optime de protecție pentru acea epocă. Ele transportau către Europa aurul și argintul Americilor, mătasea și mirodeniile Asiei, fildeșul și abanosul Africii. Deși erau relativ lente, ele au fost utilizate mai bine de trei secole, înainte de a fi înlocuite cu tipuri mai evoluate.

Galion

● Apariția motorului cu aburi și adaptarea lui la propulsia navală a fost un proces lent, care a durat mai bine de o jumătate de secol. Unul dintre primele **vapoare cu aburi** și propulsie cu zbaturi a fost „Clermont", construit de către Robert Fulton în 1807. Timp de mai bine de zece ani, nava a efectuat curse cu pasageri pe fluviul Hudson, demonstrînd astfel că aburul poate fi utilizat cu succes și la bordul navelor comerciale.

● **Navele** construite special pentru cursele de pasageri peste Atlantic au fost firesc denumite **transatlantice.** Între 1819 și 1962, ele au evoluat de la 319 tone, pentru „Savannah", la peste 66 000 de tone și peste 34 de noduri viteză de croazieră pentru „France" (astăzi „Norway"). Marile nave de acest tip puteau transporta circa 2 000 de pasageri în condiții foarte confortabile.

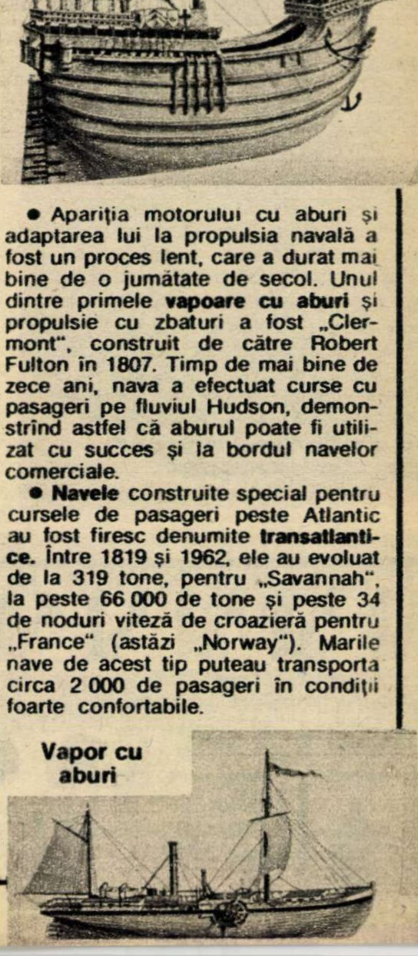
Vapor cu aburi

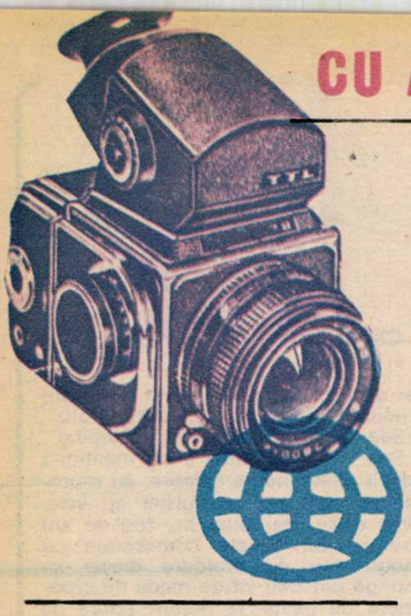

PIATRA DE LA Rosetta

Descifrarea enigmaticei scrieri hieroglifice din Egiptul antic a pasionat mulţi cercetători, dar pîna în secolul al XVIII-lea nimeni n-a reuşit să găsească cheia spre tainele ei. În 1799, în timp ce se lucra la întărirea unui fort situat în apropierea oraşului egiptean Rosetta, constructorii au descoperit o piatră ce avea să devină celebră în istoria arheologiei. Este vorba despre piatra care a permis descifrarea textelor hieroglifice, al căror mister rămăsese atîta vreme nedezlegat. În întreaga lume ea este cunoscută sub numele de „Piatra de la Rosetta".

Este vorba despre o placă neagră de bazalt foarte dur. Pe una din feţele sale este gravat un text în trei limbi. Primul, de 40 de rînduri, este scris cu hieroglife. Al doilea, de 32 de rînduri, îr demotică — scrierea curentă a poporului, care se diferenţia de cea a curţii şi a savanţilor. Al treilea text numără 54 de rînduri şi este scris în limba greacă.

După ce a fost tradus textul din greacă, s-a aflat că este vorba de un decret în onoarea lui Ptolemeu Epifanul, care se încheie prin ordinul ca textul respectiv să fie sculptat în cele trei limbi la toate marile monumente ale Egiptului. Cei ce au reuşit să descifreze hieroglifele pe baza textului din greacă sînt doi savanţi europeni — englezul Thomas Young şi francezul François Champollion, care au început lucrul cam în acelaşi timp. Dar cel care poate fi considerat adevăratul traducător al scrierii hieroglifice este Champollion. Folosind o metodă ştiinţifică, el a reuşit să-şi ducă cercetările pînă la capăt, alcătuind, totodată, o gramatică şi un vocabular.

Scrierea hieroglifică cuprindea circa 700 de semne, fiecare dintre ele indicînd un obiect sau un sunet. Cei ce ştiau să le deseneze se bucurau de mare consideraţie. Hieroglifele erau sculptate pe pietrele marilor edificii ale timpului sau erau desenate cu o peniţă de trestie pe papirusuri.

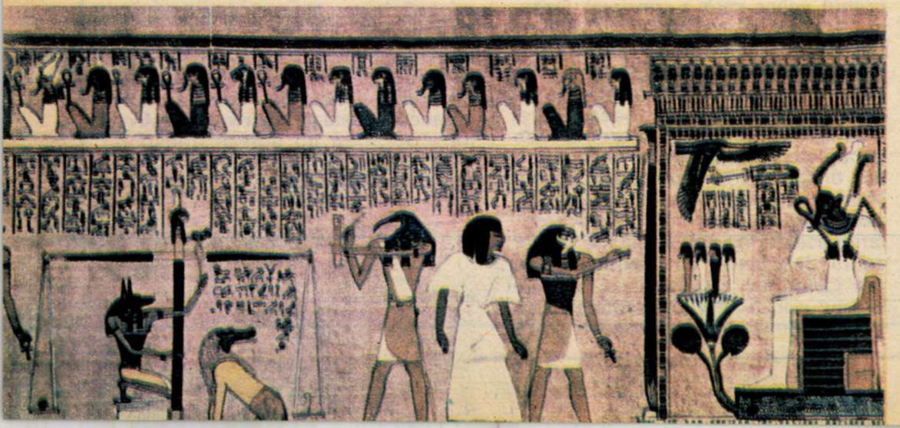

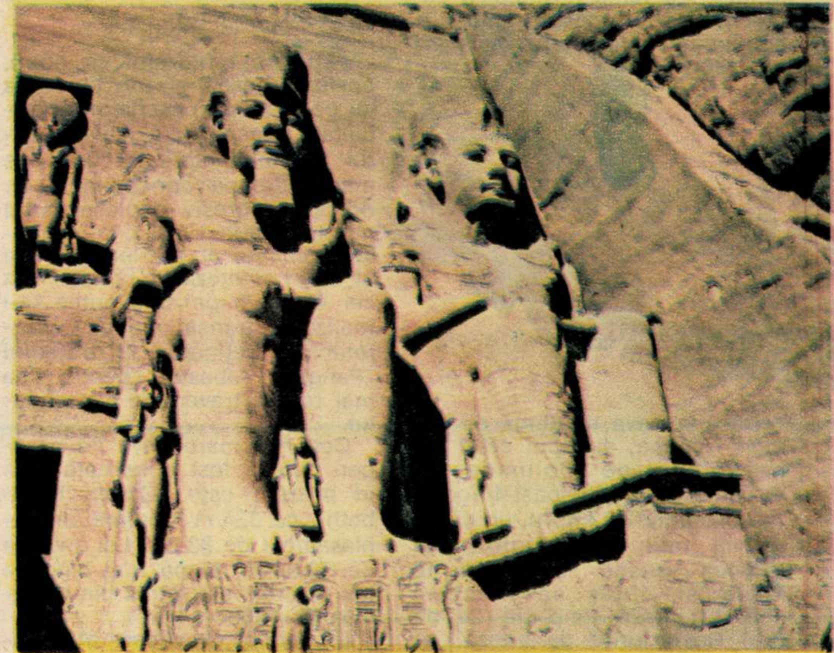

URIAŞII DE LA Abu Simbel

La circa 320 km de Assuan, se înalţă cea mai frumoasă construcţie a antichităţii egiptene — monumentul de la Abu Simbel, ridicat în timpul lui Ramses al II-lea. În acest loc, pierdut în deşertul nubian, cei 38 m cît măsoară lungimea faţadei, ca şi cei 65 m săpaţi în profunzime pentru a forma o mare sală, au fost în întregime sculptaţi într-o singură masă stîncoasă. Conduşi de Pyay, un mare artist al timpului, lucrătorii au sculptat în faţadă patru statui de mărimi impresionante, înalte de 20 m, care, împreună cu soclul (de 11 m), formează coloanele de susţinere ale edificiului. Opera sculptorilor a fost completată cu picturi realizate într-o vastă gamă cromatică, pe care însă timpul le-a şters complet.

Prin spatele statuilor se află intrarea în marea sală săpată în interiorul muntelui, unde se afla alte statui, între care una reprezentîndu-l pe Ramses al II-lea. În fiecare an, la 21 martie şi la 21 septembrie (echinocţiile de primăvară şi de toamnă), la ora 5 şi 38 de minute, o rază de soare traversează cei 65 de metri în profunzimea sălii, luminînd umărul stîng al statuii lui Ramses al II-lea. Apoi raza de soare se deplasează, luminînd, timp de 20 de minute, o altă statuie. Secole după secole, monumentul de la Abu Simbel, mîngîiat de apele Nilului, a continuat să transmită mesajul artistic al renumiţilor sculptori care l-au înălţat. Pericolul de a vedea acest monument înghiţit de apele lacului artificial format prin construcţia barajului de la Assuan a determinat luarea unor măsuri de conservare, Specialiştii au hotărît ca înainte de mutarea monumentalei opere să fie scoasă, mai întîi bucată cu bucată, calota masei stîncoase ce se afla deasupra ei. Pentru aceasta au fost săpate în stînca circa 27 000 de orificii în care, pentru a consolida structura pietrei, s-a injectat răşină. În timp ce apele Nilului începuseră să urce, s-a întreprins o cursă contra cronometru pentru decuparea şi transportul blocurilor de piatră. Statuile, ca şi restul monumentului, au fost tăiate în blocuri cîntărind în medie 30 de tone fiecare. A fost cea mai fantastică operaţie de „demontare" şi reconstituire pe care a cunoscut-o vreodată arheologia. Marele monument de la Abu Simbel a fost refăcut pe o platformă situată la o mai mare înălţime faţă de cea iniţială şi specialiştii se întrebau dacă razele de soare vor mai patrunde vreodată în marea sala a statuilor. Cu toate acestea, din anul 1969, an în care au fost încheiate lucrările, razele Soarelui luminează din nou de două ori pe an statuile din interior, iar capodopera de la Abu Simbel continuă să străbată timpul.

UN COPAC RAR

Printre copacii de diferite esențe care cresc în jungla mexicană se numără și sapotillierul, în ultimul timp căutat din ce în ce mai mult. Este un arbore falnic ce-și înalță coroana bogată pînă la 30 m înălțime. Acesta este căutat nu pentru lemnul său, așa cum am putea crede, ci pentru sucul pe care-l secretă și care constituie materia primă în prepararea gumei de mestecat. Lăptos, de culoarea perlei, sucul se obține prin efectuarea unor incizii adînci în formă de „V", care înconjoară atît trunchiul copacului, cît și crengile lui mai groase. Forma inciziei („V") salvează arborele de la uscare; el se va reface abia peste 6 ani, cînd sucul va putea fi recoltat din nou. Oamenii care recoltează acest suc sînt echipați cu frînghii rezistente pentru escaladare, cuțite speciale, asemănătoare cu niște săbii și saci de pînză în care va fi strînsă recolta. Uneori, pentru a găsi sapotillieri, acești oameni cercetează jungla zile întregi.

POPULAȚII ARCTICE

Pe nesfîrșitele întinderi ale Marelui Nord, acoperite în cea mai mare parte a anului de ghețuri și zăpezi abundente, trăiesc, risipite de-o parte și de alta a Cercului Polar, populațiile arctice. Din rîndul lor fac parte eschimoșii, laponii, tungușii, iakuții, koriacii, aleuții, ciuccii și samoezii. Fie că trăiesc în nordul Europei sau în Groenlanda, fie în nordul Asiei sau al Americii, acești oameni duc o luptă continuă cu frigul, cu furtunile de zăpadă, cu întunericul lungilor nopți polare sau cu animalele sălbatice. Creșterea renilor, vînătoarea și pescuitul le asigură hrana, îmbrăcămintea și locuința. Marea diferență dintre iarnă și vară pe aceste pămînturi dezolante, care înconjoară Polul Nord, a făcut ca populațiile din această parte a lumii să se afle mereu în mișcare. Dacă ambarcații precum umiacul și caiacul îi ajută să străbată căile de ape, renii — supranumiți corăbiile deșerturilor albe — și săniile trase de cîini sînt două dintre cele mai importante mijloace cu ajutorul cărora populațiile arctice străbat distanțele pe uscat.

Pentru eschimoși, scurta vară arctică înseamnă pescuit și vînătoare, ocupații care le permit pregătirea proviziilor pentru lunga iarnă polară. Tot acum laponii își poartă turmele de reni spre ținuturile cu pășuni din munți, unde vor găsi hrană abundentă.

FOTOREPORTERUL SUBMARIN

Multe dintre tainele lumii subacvatice au putut fi dezlegate cu ajutorul imaginilor realizate de fotoreporterii submarini. Ca să se poată scufunda în adîncuri, acești oameni curajoși trebuie să întrunească o serie de calități fizice și psihologice. Pentru a realiza o imagine sub apă nu este suficient să mînuiești la perfecție aparatul de fotografiat. Condiția fizică îl ajută pe fotoreporterul submarin să poarte, pe lîngă aparatura necesară, și întreaga recuzită indispensabilă omului-broască: costumul, tuburile de oxigen etc. Și apoi el trebuie să fie capabil să învingă dificultățile unei mări agitate, ale apelor tulburi sau înghețate, precum și dificultatea de a identifica o anume coordonată, atunci cînd e vorba de găsirea unui vas scufundat.

Pentru a oferi oamenilor de știință frumoasele imagini ale grădinilor submarine, ale diferitelor specii de pești, ca și ale multor altor viețuitoare ce populează adîncurile mărilor și oceanelor, fotoreporterii se confruntă cu o mulțime de greutăți și chiar pericole. Uneori curentul apei îi îndepărtează mult de subiectul propus, alteori lunga așteptare a unei viețuitoare anume face ca rezerva de oxigen să se împuțineze, trimițîndu-l degrabă la suprafață.

Fotografierea sub apă este posibilă doar la mică distanță de subiect (în medie de cîțiva metri). Altfel, din imaginea developată nu se va distinge nimic. Este deci imposibilă luarea în obiectiv a unui subiect de talie mare, cum ar fi, de pildă, epava unui vapor. Aceasta va fi fotografiată în mai multe reprize, la suprafață urmînd să se realizeze imaginea întreagă prin montaj. Cînd fotograful submarin intră într-o apă limpede, imaginile sale vor fi reușite. În apă, tonurile calde ale culorilor scad din cauza adîncimii. Singurele care ies perfect pe o imagine colorată sînt verdele și albastrul. Folosirea blițului în apele adînci are capacitatea de a restabili culorile.

Pagini realizate de ECATERINA ROȘCA

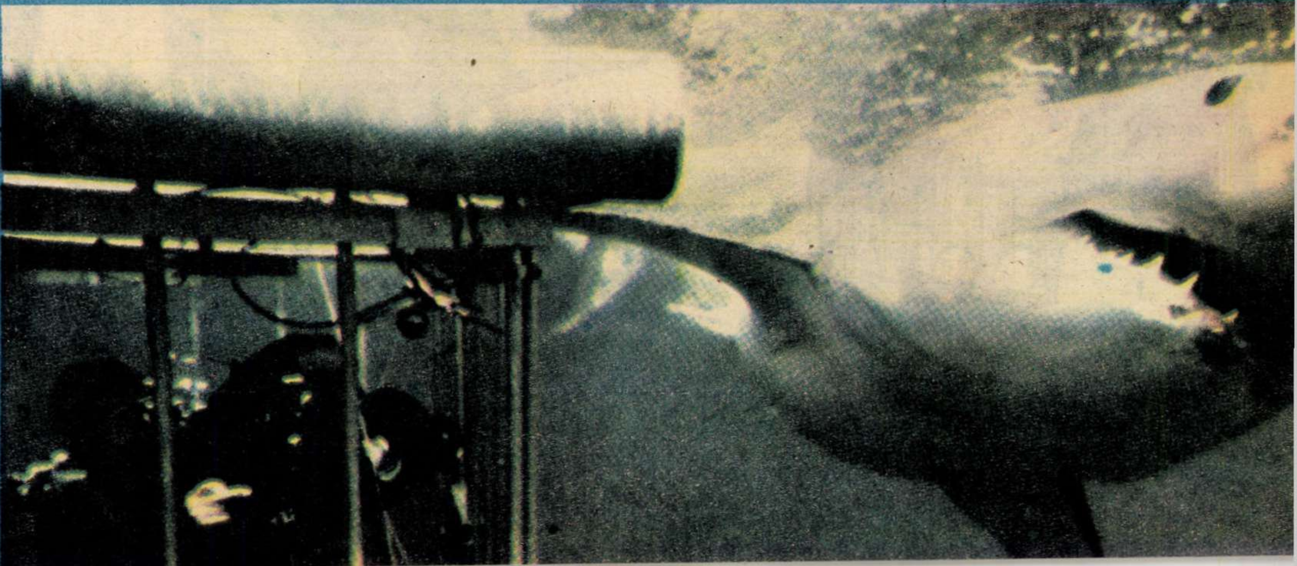

? Ne-aţi întrebat? Vă răspundem! !

Mamutul

● **„Vreau să ştiu dacă astăzi mai există mamuţi“, — ne scrie ADRIANA STĂNESCU din IAŞI.**

Mamutul a fost o specie de mamifer nu mai mare decît elefanţii din zilele noastre. Avea însă capul mai voluminos şi colţi mai lungi decît ai elefanţilor de astăzi. Mamuţii au trăit în epoca glaciară şi au fost contemporani cu primii oameni. În gheaţa fosilă din Siberia au fost descoperite (în 1901) numeroase schelete de mamuţi, precum şi un exemplar care s-a conservat întreg. Corpul lui, împăiat chiar în poziţia în care a fost găsit, ca şi scheletul — montat separat — se află expuse la Muzeul Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. În stomac i s-au găsit numeroase ierburi şi ramuri de arbori nedigerate. Unic în lume, ca stare de conservare, acest exemplar este de un mare interes ştiinţific. Un alt mamut, provenit tot din Siberia, găsit în 1908, se află la Muzeul Naţional de Istorie Naturală din Paris.

În ţara noastră au fost descoperite urme de mamuţi în depozitele pleistocene din exteriorul şi din interiorul Carpaţilor. Savantul Gregoriu Ştefănescu (1838—1911) este cel care a făcut, la noi, două importante descoperiri paleontologice: dinoteriul gigant (găsit în satul Mînzaţi, în apropiere de Bîrlad), expus la Muzeul de Istorie Naturală „Gr. Antipa“ din Bucureşti, şi cămila de pe Valea Oltului **(C.V.)**.

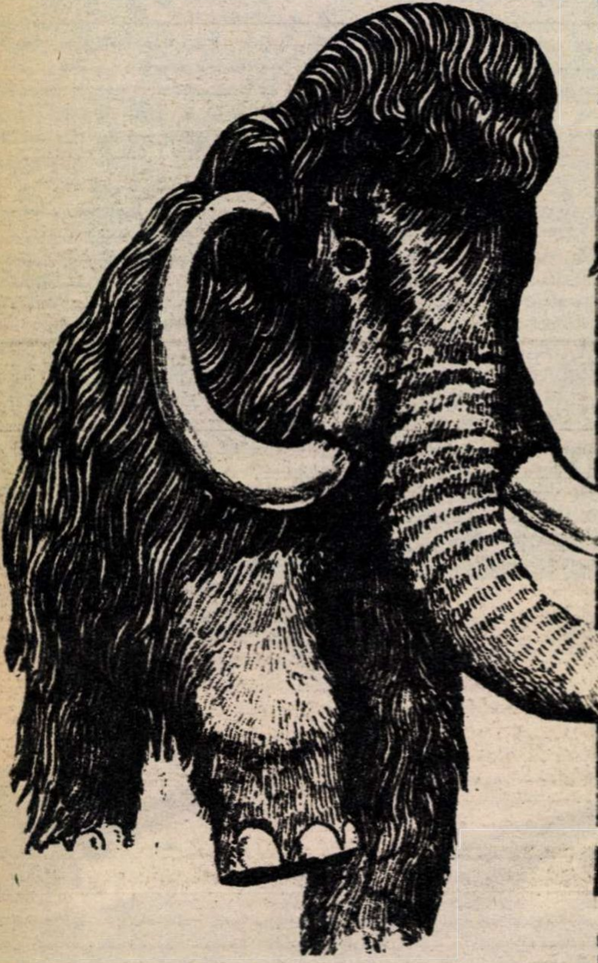

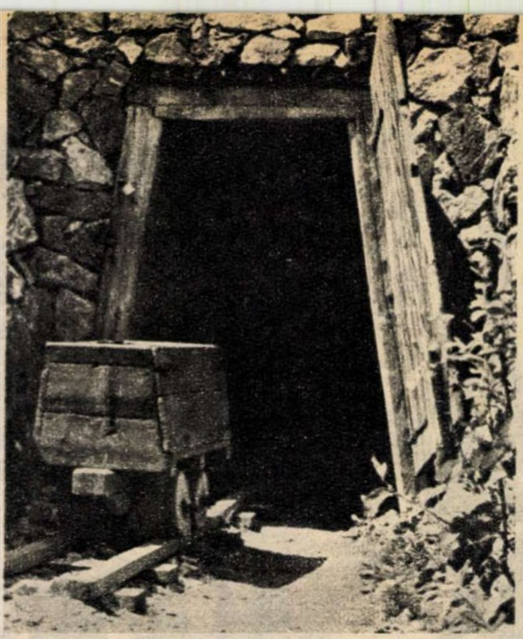

Cel mai vechi vehicul pe şine

● **„Am aflat că vagonetele utilizate odinioară în unele mine ale ţării noastre s-ar număra printre cele mai vechi mijloace de transport de acest fel. Aşa este?“ — ne-a întrebat FLORIN TOADER din CLUJ-NAPOCA.**

În imagine vedeţi un vagonet de lemn aşezat pe şine, tot din lemn, aflat la intrarea într-o mină din zona Brad. Este o reconstituire a unui vehicul similar construit şi folosit aici de meşteri populari români încă din secolul al XIV-lea, pentru transportul minereurilor. Linia era prevăzută cu schimbător de cale (ac şi inimă). Este considerat drept cel mai vechi vehicul pe şine cunoscut în lume şi un precursor al mijloacelor de transport minier. Un model asemănător, provenit din ţara noastră, se află expus într-un muzeu tehnic din Berlin. **(C.V.)**

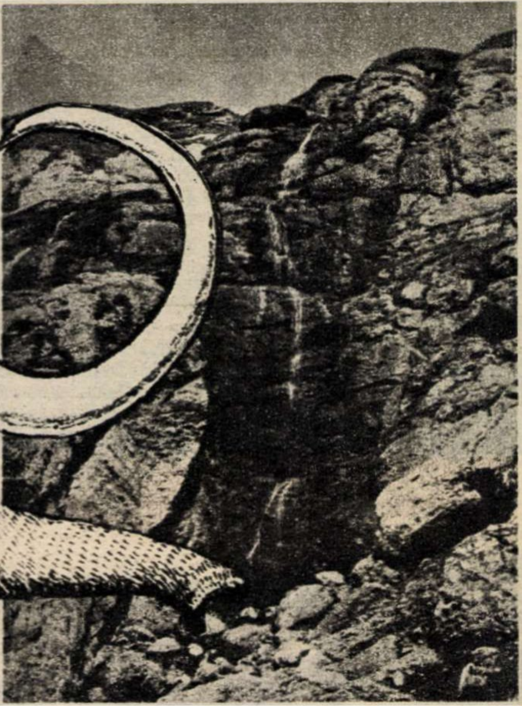

Izvorul Dîmboviţei

● **„Despre Dîmboviţa întinerită a Capitalei noastre ştiu multe — ne scrie ANTON GHERASIM din BUCUREŞTI —, însă aş vrea să aflu de unde izvorăşte acest rîu.“**

Albastra panglică de apă ce străbate Capitala noastră — Dîmboviţa —, rîu căruia de curînd i s-au redat limpezimea şi sănătatea, fiind înveşmîntat, totodată, într-un complex cadru arhitectonic demn de noua frumuseţe a epocii în care trăim, izvorăşte ca un fir cristalin din Munţii Iezerului, aşa cum vedeţi în imaginea aflată lîngă titlu. De aici îşi începe cursul, mai întîi grăbit, tăind în cale pitoreştile Chei Mari şi Mici, pentru a se vărsa — după ce străbate 266 km — în Argeş, la Budeşti. Pe întregul lor parcurs, apele Dîmboviţei, hărnicite de inteligenţa şi munca oamenilor, pun în acţiune hidrocentrale, irigă ogoare, răcoresc aerul în zile toride, dau un plus de frumuseţe peisajului. **(C.V.)**

Pe scurt

● **Mariana Cosma — Mihai Viteazu, judeţul Cluj:** Elefantul african este cel mai mare mamifer terestru (înălţime de 4 m, lungime de 10 m, greutate de 5—6 tone). Se diferenţiază de elefantul indian atît prin aspect, cît şi prin faptul că se îmblînzeşte mult mai greu. Vîrsta unui elefant este cuprinsă între 50 şi 80 de ani ● **Mihaela Stoica — Traian, judeţul Ialomiţa:** Cel mai important fluviu din S.U.A. este **Mississippi-Missouri** (ocupă locul al treilea în lume ca lungime — 6 418 km şi ca bazin hidrografic — 3,328 milioane km^2), iar cele mai cunoscute lacuri sînt Superior, Michigan, Huron, Erie, Ontario — la graniţa cu Canada — şi Marele Lac Sărat ● **Gica Toderaşc — Drăguşeni, judeţul Galaţi; Adrian Ciote — Uliuc, judeţul Timiş:** Cel mai mic mamifer este şoarecele-păianjen de Savi (Suncus etruscus), care trăieşte pe ţărmurile nordice ale Mării Mediterane. El are o lungime de 3,8 cm şi o greutate de aproximativ 2,5 grame. **(N.P.)**

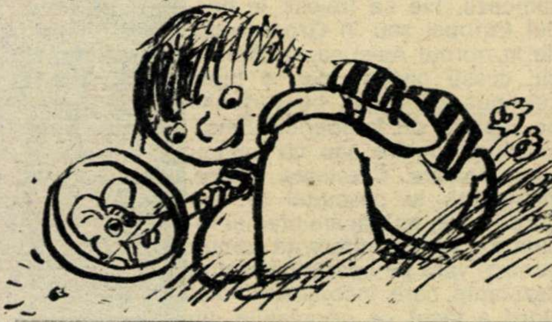

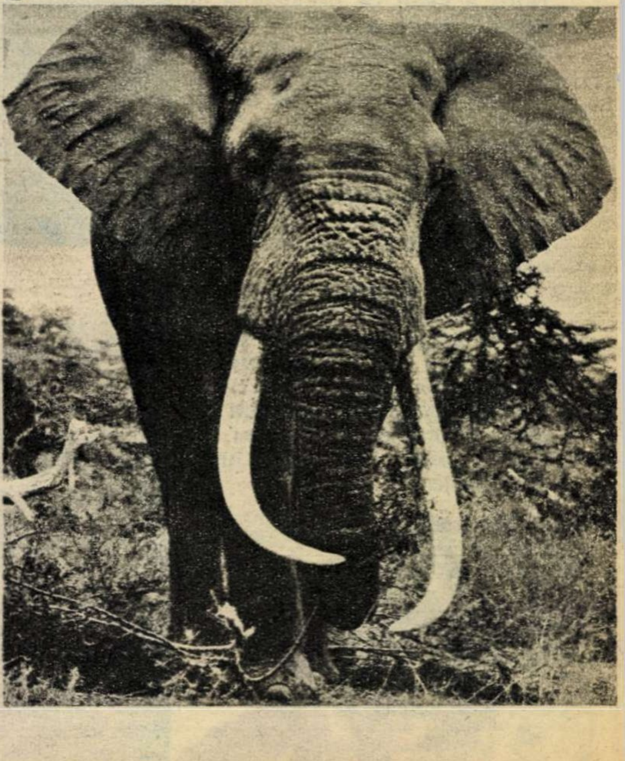

PRINŢUL APELOR

O ZI DE VACANŢĂ PRINTRE PESCARII SPORTIVI AI ASOCIAŢIEI „DIANA"

Ora 6, duminică. Sus, băiete! Pescarul trebuie să fie harnic! Ce vreme frumoasă! Undiţa, mulineta, momelile. Fuga la baltă. Acum. Trage! Ce peşte frumos. Roşu-auriu! Prinţul apelor. Nimeni n-a prins încă aşa ceva. Scoate-l! Dar...

Ora 7. ...asta e perna, nu-i peştele! Degeaba trag de ea. Adormisem din nou. Am visat. Nu sînt la baltă. Prinţul lenei l-a vînat pe prinţul apelor...

La treabă! Dar unde am pus eu aseară undiţa? Că am încercat să culeg cu ea vişine din pom. Acolo o fi. Nu găsesc nici cutia cu cîrlige... Şi trebuie să văd ce fac cu firul de nailon; pînă acum l-am folosit ca sfoară de zmeu. O mai fi bun pentru pescuit?

Ora 8. Sînt pe malul lacului. De o parte, pădure, apă. În zare, blocurile din Berceni şi şoseaua pe care circulă camioanele şantierelor şi ale Întreprinderii de Maşini Grele Bucureşti, unde lucrează mulţi dintre părinţii noştri. Astăzi e prima oară cînd încerc şi eu să pescuiesc. Adevărul este că la compunerea liberă din trimestrul trei am inventat o poveste despre cum am prins eu treizeci de peşti —, în cap cu prinţul apelor. Am primit nota 10, era o compunere frumoasă, dar băieţii au rîs de mine: „Tu nu eşti pescar! Ai luat nota 10 pentru o născocire. Iar prinţul apelor nici nu există". Am hotărît să mă duc la pescuit pentru a-mi încheia compunerea cu un adevăr!

Ora 9. Ce de pescari! Plus colegi de-ai mei... Dacă vor rîde de mine că nu ştiu să pescuiesc?! Mai bine plec. Nu. Omul trebuie să fie hotărît. Titi Tronaru, dintr-a 9-a, îmi face semn. Ce-o fi vrînd? El e pescar vechi... Parcă văd că începe să facă ironii pe seama undiţei mele. Nu-i prea grozavă. O trestie oarecare. Ba nu. Îmi spune doar că trebuie să-mi iau permis de pescuit. De la paznic. Tovarăşul Constantin Alexandru. Pentru elevii pînă la 14 ani, costă 35 de lei. Pe urmă, pescuieşti cît vrei.

Primesc permisul. Mă simt aproape pescar.

Ora 10. Da' de unde... Iar mi s-a rupt firul! Ori zmeu, ori pescuit! Marian, Buzatu, de la Liceul de mecanică îmi spune că firul e probabil prea uscat. Îmi împrumută el un fir potrivit. Văd că nici Marian nu rîde de mine. Dimpotrivă. Încep să mă simt printre prieteni.

Ora 11. Ionel Dociu, tot de la Liceul de mecanică, a priponit undiţa şi adună hîrtii de pe mal. Şi sticle. Şi pungi de plastic. Ceilalţi îl imită. Aflu că toţi pescarii amatori au datoria să îngrijească lacurile. Curăţenie. Protecţia naturii. Îmi scot bluza că e soare puternic. Lucrez împreună cu ei. Facem malul lună. E o treabă serioasă, îmi place.

Ora 12. N-am văzut încă nici un peşte! Mai exact, nu în juvelnicul meu. În ale altora, da. Un tovarăş îmi spune că nu fixez bine momeala. Şi îmi arată dînsul cum se face. Este tovarăşul Constantin Enescu, secretarul asociaţiei vînătorilor şi pescarilor sportivi „Diana". De ce sportivi?! Îmi explică. Există reguli care trebuie respectate. Principala este că peştelui i se lasă întotdeauna şansa de a se apăra. E rîndul meu. Istorisesc povestea cu prinţul apelor. Tovarăşul Enescu nu rîde deloc. Îmi răspunde că am dreptate; dînsul chiar a prins o dată un peşte exact cum îmi imaginasem eu, un caras auriu, şi era atît de frumos încît i-a dat drumul înapoi în apă. Deci am avut dreptate, deşi întîmplarea imaginată de mine se petrecuse cu altcineva. Îmi merit 10-le!

Ora 13. Dar nici un peşte... Tovarăşul Radu Nicolae, rabotor la Întreprinderea de motoare diesel, pescar cu mare experienţă, îmi spune că nu sînt destul de atent la mişcarea plutei. Îmi explică dînsul: „Cînd vibrează, tragi rapid ca să înţepi peştele!" Şi în timp ce îmi spune toate acestea, învîrteşte mînerul mulinetei; tocmai a prins un crap... pe care-l scapă din pricina explicaţiilor cerute de mine! Îmi cer scuze. Zîmbeşte: „Nu sînt deloc supărat! E o luptă sportivă. Cîştigă cine este mai atent şi mai ager. De data asta, a fost el".

Ora 14. Cred că încep să fiu un pescar adevărat. De cîteva ori am văzut spinările peştilor care se roteau ca nişte mici submarine pe lîngă momeala mea. Am tras tare de undiţă, dar poate nu destul de tare...

Acum! Asta e! De necrezut. Şaisprezece centimetri. Nu-i de plastic, nu-i de carton, e peşte natural! Îl botez Costică. Îl pun în juvelnic. N-o să-l mănînc. Am să-l ţin într-un borcan. Îi fac acvariu. Nu e prinţul apelor, dar dacă vreau eu, este! Băieţii aplaudă. Ce cumsecade sînt cu toţii! Mă simt bine printre ei. O să mai vin şi mîine. Nu veniţi şi voi?

SANDU ALEXANDRU
FOTO: M. NIEDL

Cutezătorii PRINTRE NOI

• FAPTE DE CUTE

Potrivit tradiției, la debutul acestei vacanțe Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei a găzduit emoționanta adunare festivă în cadrul căreia 39 de pionieri, autori ai unor fapte de cutezanță, de exemplară comportare în împrejurări deosebite, au primit prestigioasa distincție „Meritul pionieresc", acordată de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor. Curajul, cinstea și omenia, spiritul întreprinzător, de sacrificiu sau vigilență, pe care le-au dovedit în anumite situații, au demonstrat că ei știu să ia decizii rapide, să intervină prompt și eficient pentru salvarea de vieți omenești sau bunuri materiale. Alți colegi de-ai voștri au primit distincția „Meritul pionieresc" pentru valoroase descoperiri istorico-arheologice, s-au dovedit vrednici și buni gospodari sau au obținut rezultate remarcabile în întreaga lor activitate pionierească.

Tuturor le adresăm felicitări!

Iată numele pionierilor cărora, pentru faptele lor deosebite, le-a fost acordată distincția „Meritul pionieresc": **Lupu Cristian,** Șc. nr. 1, Sebeș, jud. Alba; **Luca Ioan, Codrean Călin** și **Puf Sorin,** Șc. Horia, jud. Arad; **Iancovici Marius,** Șc. Albești, jud. Argeș; **Chiriță Vasile** și **Radu Nicolae,** Șc. nr. 2, Măgura, jud. Bacău; **Porumb Alin** și **Maghiar Marius,** Șc. Sînnicolau, jud. Bihor; **Dezso Zsolt,** Șc. nr. 28, Brașov; **Enache George** și **Sîrbu George,** Șc. nr. 7, Brăila; **Pătrașcu Dumitru,** Șc. Sărulești, jud. Călărași; **Șerdan Olivia, Cosma Daviana** și **Chira Mihaela,** Liceul ind. „Nicolae Bălcescu", Cluj-Napoca; **Florea Eugen,** Șc. nr. 11, Tîrgoviște, jud. Dîmbovița; **Dumitru Dan,** Liceul „Nicolae Bălcescu", Craiova, jud. Dolj; **Antonescu Sorin Eduard,** Șc. nr. 5, Giurgiu; **Simeanu George,** Șc. Bolintin Deal, jud. Giurgiu; **Dascălu Alina,** Șc. nr. 3, Tg. Jiu, jud. Gorj; **Ciorogaru Aurelia,** Șc. Todești, jud. Hunedoara; **Condu Silvia,** Șc. nr. 1, Urziceni, jud. Ialomița; **Apetrei Cristian,** Șc. nr. 6, Pașcani, jud. Iași; **Doroș Eva** și **Villems Elisabeta,** Șc. nr. 2, Baia Mare, jud. Maramureș; **Croitoru Daniel** și **Croitoru Gabriel,** Șc. Gvardinița, jud. Mehedinți; **Aruxandei Adi,** Șc. nr. 8, Roman, jud. Neamț; **Dan Claudiu,** Șc. Horea, jud. Satu Mare; **Chiș Cosmina, Remeș Carmen** și **Satmari Ioan,** Șc. Cehei, jud. Sălaj; **Trifan Ionică,** Șc. Moșna, jud. Sibiu; **Ursescu Ion** și **Starciuc Vasilică,** Șc. Moldova-Sulița, jud. Suceava; **Mardare Raluca,** Șc. nr. 10, Focșani, jud. Vrancea; **Bejan Gabriel,** Șc. nr. 64, Sector 1, București; **Ignat Cristian,** Șc. nr. 81, Sector 3, București.

O nouă descoperire arheologică la Cehei

Începutul lunii mai 1989. Ambiționați de remarcabilele rezultate ale cercetărilor din ultimii ani, membrii cercului de arheologie de la Școala Cehei, județul Sălaj, întreprind o nouă campanie de investigații. A fost de această dată rîndul pionierilor Cosmina Chiș, Carmen Remeș și Ioan Satmari să devină autorii unei excepționale descoperiri: pe terasa din vestul rîului Crasna, ei au găsit urmele altei așezări datînd din sec. X—VIII î.e.n. (prima fusese descoperită în '87).

În 17 mai 1989, împreună cu muzeograful principal Eva Lako

• CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP •

Československo
50 h
Československo
1Kčs
Československo
3 Kčs
Československo
5 Kčs

FILATELIE **Seria „Mijloace de transport pe șine" apărută în R.S.C.**

ȘTIAȚI CĂ...

... cea mai veche hartă datează din timpul faraonului Ramses al II-lea (secolul al XIV-lea î.e.n.)? Ea reprezintă exploatarea unei mine de aur dintr-o regiune muntoasă din preajma Nilului;

... pe glob, cucul este răspîndit pe toate continentele? Din cele 247 de specii cunoscute, biologii au stabilit că doar 146 de specii nu își clocesc ouăle. În sudul Americii trăiesc specii de cuci care clocesc;

... salinele Ocna-Sibiului și Slănic-Prahova furnizau sare și strămoșilor noștri, dacii și romanii?

... Munții Carpați au respectabila vîrstă de 200 de milioane de ani? Calculul s-a făcut pe baza radioactivității elementelor din roci;

... Marea Neagră a fost precedată de alte 11 mări? În urmă cu circa 40 milioane de ani, sudul Europei era scăldat de Marea Tetys, din care a rămas actualul bazin al Mării Negre;

... un crater de pe Lună poartă numele savantului român Spiru Haret? Aceasta ca o recunoaștere a meritelor savantului, care e autorul studiului „Mecanica cerească".

Subredacția „Cutezătorii",
Sector IV, București

Aveți în față două careuri. Privind careul din stînga, puteți observa că el conține 16 pătrate cuprinzînd nouă casete cu litere. Literele sînt plasate corect în cadrul celor 16 pătrate, dar pătratele sînt amestecate între ele, în afară de patru, plasate corect și care apar în careul din dreapta. Jocul constă în a

E	■	C	A	L	I	■	P	T	A	P	T
U	T	A	R	D	■	N	■	O	■	R	E
T	O	N	T	■	A	T	O	N	R	E	■
T	R	E	L	I	S	■	P	E	T	O	N
■	I	T	E	U	■	S	E	T	A	C	O
L	N	■	R	■	P	A	R	A	C	A	N
I	T	A	E	I	■	R	G	O	I	A	R
A	R	I	T	U	S	I	I	■	B	■	S
I	U	■	E	M	I	■	S	C	R	U	L
A	■	T	■	L	A	T	A	T	■	E	■
F	R	E	T	U	D	A	L	A	E	T	A
U	E	■	A	D	A	R	I	S	B	A	S

Ioan Satmari, Cosmina Chiș și Carmen Remeș.

Alina Dascălu

Adi Aruxandei

Dumitru Pătrașcu

(de la Muzeul județean de istorie), membrii cercului de arheologie din Cehei participă aici la primele săpături. Pe lîngă fragmentele acestei așezări aparținînd sfîrșitului epocii bronzului și începutul epocii fierului, sînt descoperite și dovezi ale continuității locuirii umane în perioada feudalismului, mai exact în sec. XV—XVII.

Un băiat curajos

Cum, în luna februarie, Lacul Mostiștea din satul Sărulești înghețase binișor, pe mulți copii îi tenta joaca pe luciul lui. Mai... original decît alții, Sandu Alexandru (elev în clasa a II-a) se gîndise că locul e foarte nimerit și pentru săniuș. Tocmai își luase avînt, cînd, deodată, stratul de gheață, mai subțire spre mijlocul lacului, se sparse și Sandu plonjă cu sanie cu tot în ochiul de apă. Martor al dramaticei situații, curajosul pionier Dumitru Pătrașcu, elev în clasa a VIII-a la Școala Sărulești, acționă cu o rapiditate uimitoare, reușind să-l apuce pe Sandu exact în clipa cînd acesta aluneca sub gheață. Datorită îndrăznelii și prezenței de spirit ale pionierului Dumitru Pătrașcu, viața lui Sandu a fost salvată.

Vasilică și Cristian au fost salvați

Era o zi de sfîrșit de noiembrie. La orele 11,30, Adi Vasile Aruxandei, elev în clasa a VII-a B, la Școala nr. 8 din Roman, ieșea voios pe ușa apartamentului din blocul în care locuiește (nr. 3, de pe Aleea Tudor Vladimirescu). Coborînd în grabă scările, tocmai ajunsese la etajul I, cînd îl izbi deodată un miros de fum. Oprindu-se să cerceteze de unde provenea, descoperi că dîrele de fum ieșeau pe sub ușa apartamentului nr. 48, unde locuia familia Bălan. Bătu puternic, dar în loc de răspuns auzi plînsetul a doi copii. Nu stătu pe gînduri și alertă imediat vecinii. Forțînd ușa, fiindcă cei doi copii (în vîrstă de trei și patru ani) oricum n-ar fi putut-o descuia în starea în care se aflau, reușiră să pătrundă în apartamentul cuprins de flăcări. Prima grijă a lui Adi fu să-i scoată afară pe Vasilică și pe Cristi, pe care îi duse în locuința unei vecine. Apoi se alătură celorlalți locatari pentru a ajuta la stingerea incendiului și la salvarea bunurilor din apartamentul familiei Bălan. Abia după ce sosiră părinții celor doi copii, care-l copleșiră pe curajosul băiat cu mulțumiri, Adi porni spre școală. Ora de matematică era pe sfîrșite, dar el intră totuși în clasă, explicînd profesorului pricina întîrzierii.

O faptă de nota 10 !

Bună prietenă și colegă, Alina Dascălu, elevă în clasa a VI-a B, la Școala nr. 3 din Tîrgu Jiu, venise să-i arate temele Cristinei Crăița, care de cîteva zile era bolnavă. E drept, Cristina locuia în apropiere (în blocul nr. 28 de pe strada General Tell), dar în acea zi (de 17 octombrie 1988), Alina stătuse ceva mai mult. Așa încît se grăbi să-și ia rămas bun și să plece imediat, ca să nu întîrzie de la școală. Dar cînd să iasă din holul blocului, se împiedică de un obiect... Se aplecă și nu mică îi fu mirarea descoperind un portmoneu, ce conținea un buletin de identitate, două carnete C.E.C., un permis de conducere auto și suma de 1 000 de lei. Ajungînd la școală, le povesti colegilor întîmplarea, cerîndu-le sfatul spre a-l depista pe posesorul portmoneului. Loredana Niculescu, membră a subredacției „Cutezătorii", găsi prompt soluția. Fiind și corespondentă a ziarului local, ea redactă îndată un articol cu titlul „O faptă de nota 10", în care relata întîmplarea a cărei eroină era colega ei Alina Dascălu. Imediat după apariția acestuia în numărul din 18 octombrie al „Gazetei Gorjului", păgubașul se și prezentă la școală spre a-și recupera obiectele pierdute și a-i mulțumi pionierei Alina Dascălu, care, într-adevăr, era autoarea unei fapte de nota 10!

ILEANA PIȚA

CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP •

dispune corect pătratele de cîte nouă casete în spațiile libere ale careului din dreapta.

Termenii dezlegării se inspiră din lumea muzicii, cu excepția unui mic număr de cuvinte obișnuite și cuvinte rare ca UIUM, RSL, IAI, ALI, EUT.

Ovidiu Șperlea, Brașov

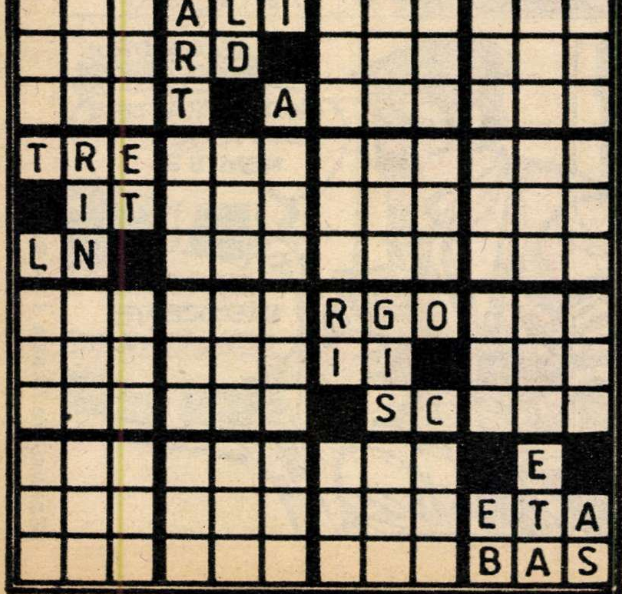

Îndemn

Nu porniți
cu mîna goală
Vara-n vilegiatură!
Luați vacanță
de la școală,
Nicidecum
de la lectură!

ALMANAHUL
VACANȚA
Cutezătorilor
POMPILIU

Rutieră **(Criptografie: 2—1, 6, 9, 2, 4, 10)**

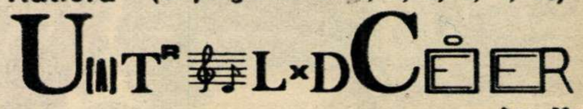

Ana Moga

ÎN TABĂRĂ **(Criptografie: 1, 6, 5, 2, 7, 2, 6)**

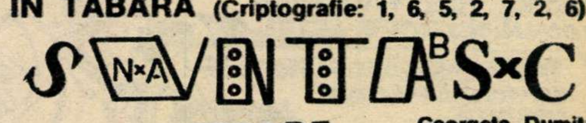

Georgeta Dumitru

FOTOGHICITOARE

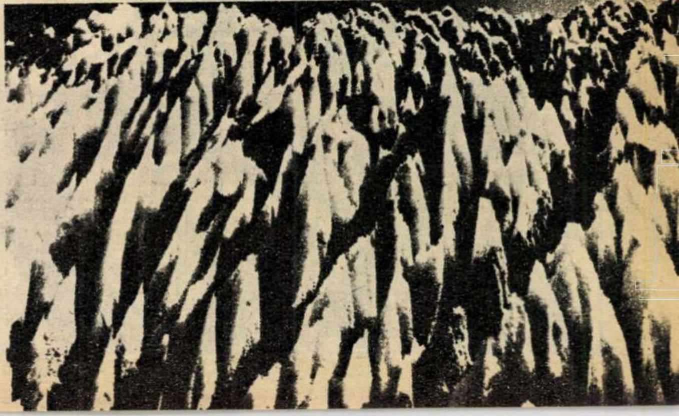

1

August de foc

Scenariu : MIHAI STOIAN
Desene : PUIU MANU

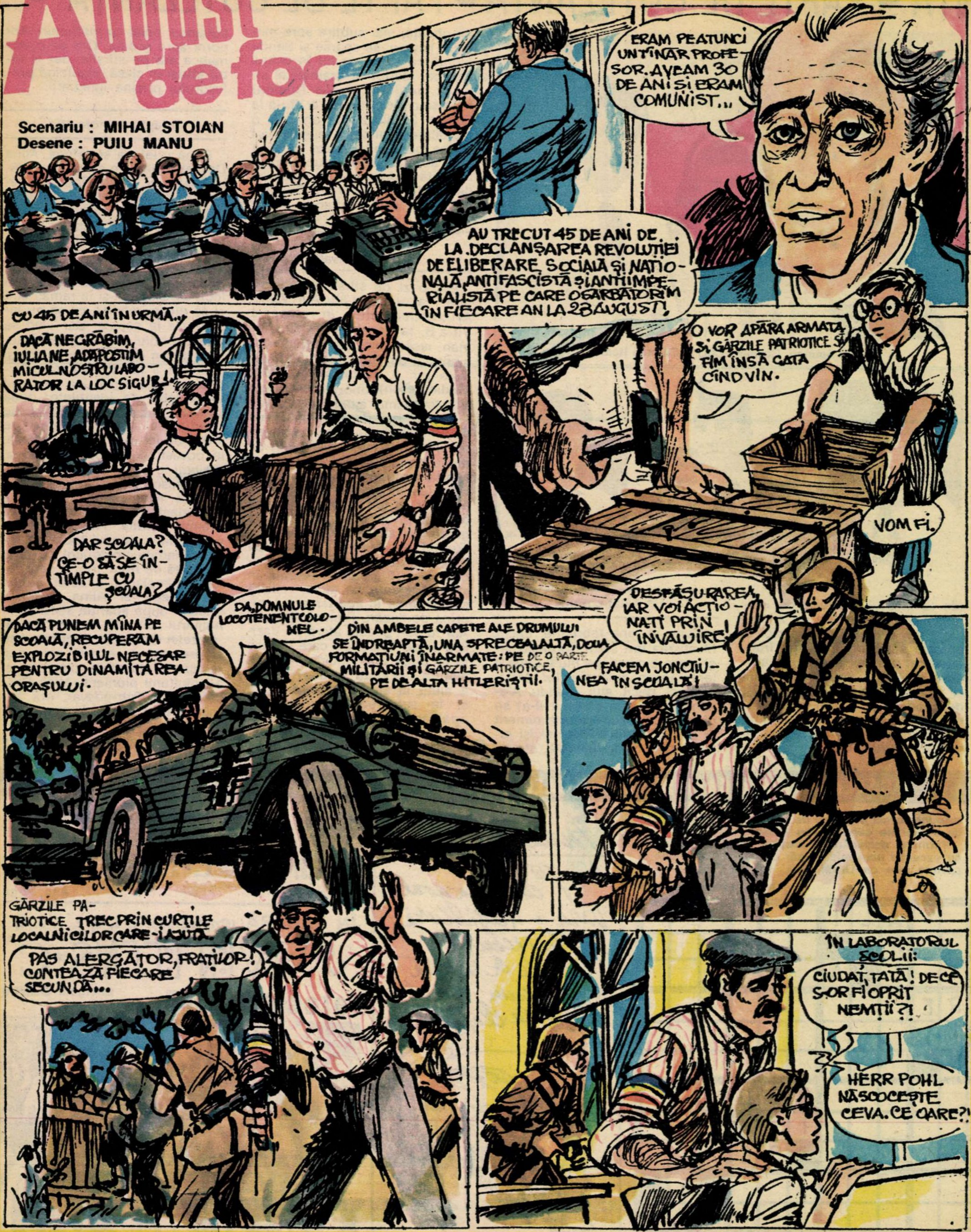
ERAM PE ATUNCI UN TÎNĂR PROFESOR. AVEAM 30 DE ANI ȘI ERAM COMUNIST...
AU TRECUT 45 DE ANI DE LA DECLANȘAREA REVOLUȚIEI DE ELIBERARE SOCIALĂ ȘI NAȚIONALĂ, ANTIFASCISTĂ ȘI ANTIIMPERIALISTĂ PE CARE O SĂRBĂTORIM ÎN FIECARE AN LA 23 AUGUST!
CU 45 DE ANI ÎN URMĂ...
DACĂ NE GRĂBIM, IULIANE, ADĂPOSTIM MICUL NOSTRU LABORATOR LA LOC SIGUR!
DAR ȘCOALA? CE-O SĂ SE ÎNTÎMPLE CU ȘCOALA?
O VOR APĂRA ARMATA ȘI GĂRZILE PATRIOTICE. SĂ FIM ÎNSĂ GATA CÎND VIN.
VOM FI.
DACĂ PUNEM MÎNA PE ȘCOALĂ, RECUPERĂM EXPLOZIBILUL NECESAR PENTRU DINAMITAREA ORAȘULUI.
DA, DOMNULE LOCOTENENT COLONEL.
DIN AMBELE CAPETE ALE DRUMULUI SE ÎNDREAPTĂ, UNA SPRE CEALALTĂ, DOUĂ FORMAȚIUNI ÎNARMATE: PE DE O PARTE MILITARII ȘI GĂRZILE PATRIOTICE, PE DE ALTA HITLERIȘTII.
DESFĂȘURAREA, IAR VOI ACȚIONAȚI PRIN ÎNVĂLUIRE!
FACEM JONCȚIUNEA ÎN ȘCOALĂ!
GĂRZILE PATRIOTICE TREC PRIN CURȚILE LOCALNICILOR CARE-I AJUTĂ.
PAS ALERGĂTOR, FRAȚILOR! CONTEAZĂ FIECARE SECUNDĂ...
ÎN LABORATORUL ȘCOLII:
CIUDAT, TATĂ! DE CE S-OR FI OPRIT NEMȚII?!
HERR POHL NĂSCOCEȘTE CEVA. CE OARE?!

(Continuare în pag. a 44-a)

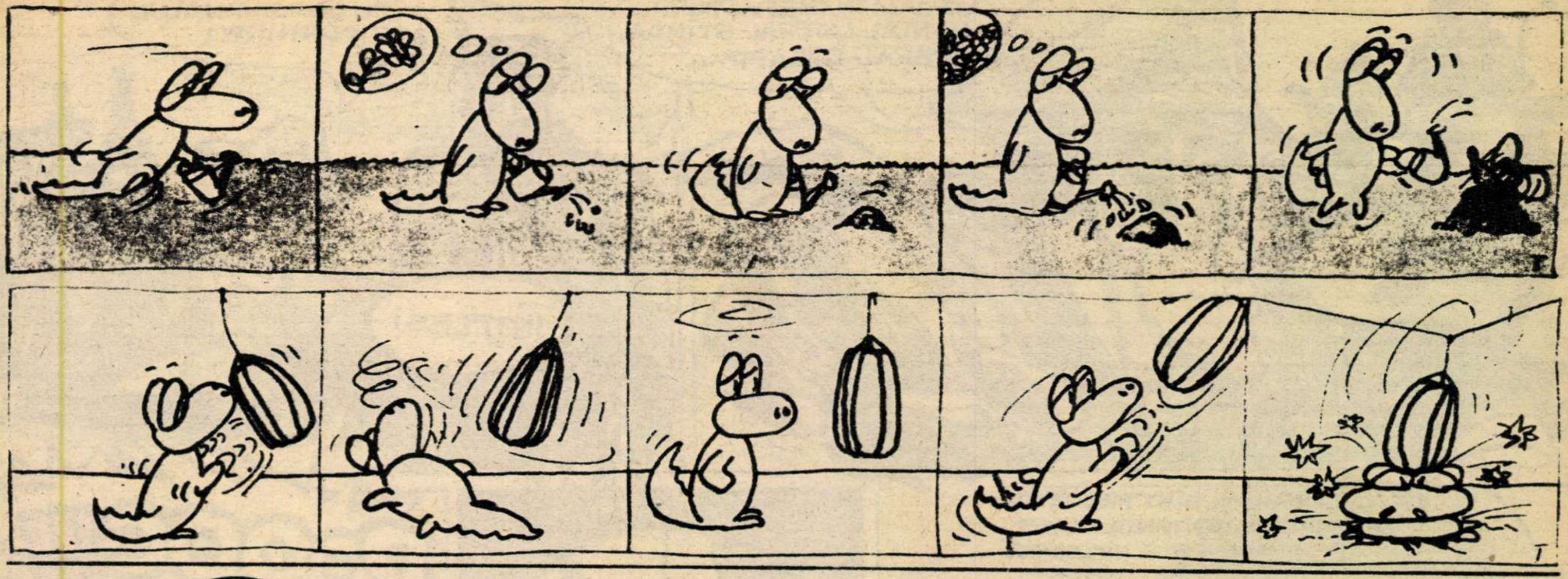

din revistele pionierilor cehoslovaci

ROZETĂ

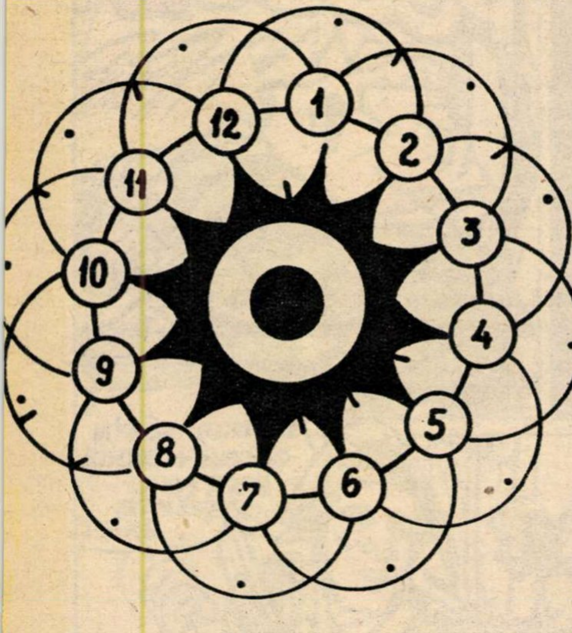

În dezlegarea acestui joc se pleacă, la fiecare număr în parte, din locul însemnat cu liniuță și se dezleagă în sensul mersului acelor de ceasornic.

1) Apărătoare pentru cap. 2) Foaie de hîrtie. 3) Aldehidă-alcool. 4) Element chimic alcalin, moale, de culoare alb-argintie, avînd numeroși compuși. 5) Îmbinat, lipit. 6) Separat. 7) Țesătură de mătase lucioasă și netedă, care foșnește. 8) Celebră familie de maeștri constructori de viori din Cremona (Italia). 9) Totalitatea fenomenelor meteorologice caracteristice pentru o zonă. 10) Descurcăreață. 11) Afluent pe stînga al Argeșului, izvorît din zona de dealuri (197 km). 12) Fără apă.

În spațiile marcate cu un punct de la 1 la 12, citind literele în ordine, veți afla cum se numește trecerea de la starea lichidă la starea solidă.

Georgeta Dumitru

VĂRATICĂ

(Criptografie: 5, 2, 5, 2, 5)

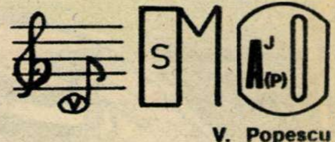

V. Popescu

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT

Florile pe portativ

1) Frunza, mac. 2) Liliana, dr. 3) Oc, dp, laoi. 4) Răzoare, rs. 5) I, o, drapat. 6) Cerna, seri. 7) Idee, fa, en. 8) Cilica, a, o. 9) Alecsandri. 10) I, armoniu.

Pe marginea cărților: Cărți citite.

Șah: 1) Ng5 Dd7. 2) Cc7+! D:c7. 3) N:f7+ Rd7 4) Df5+!! C:f5. 5) e6 mat.

TICUȚĂ CEL UITUC

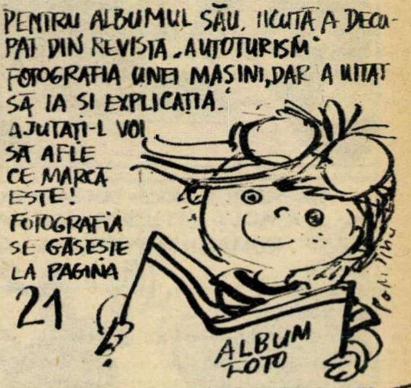

PENTRU ALBUMUL SĂU, TICUȚĂ A DECUPAT DIN REVISTA „AUTOTURISM" FOTOGRAFIA UNEI MAȘINI, DAR A UITAT SĂ IA ȘI EXPLICAȚIA.

AJUTAȚI-L VOI SĂ AFLE CE MARCĂ ESTE!

FOTOGRAFIA SE GĂSEȘTE LA PAGINA 21

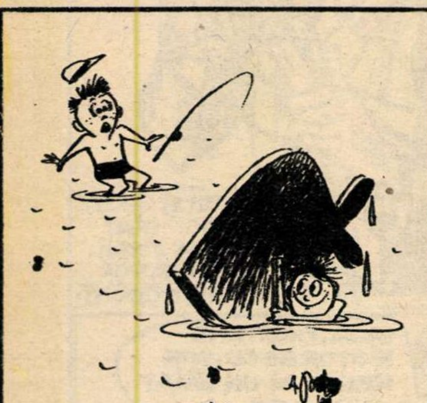

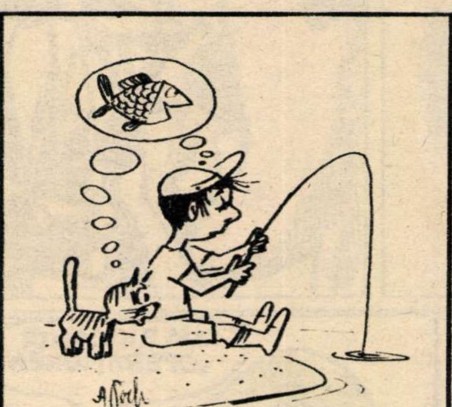

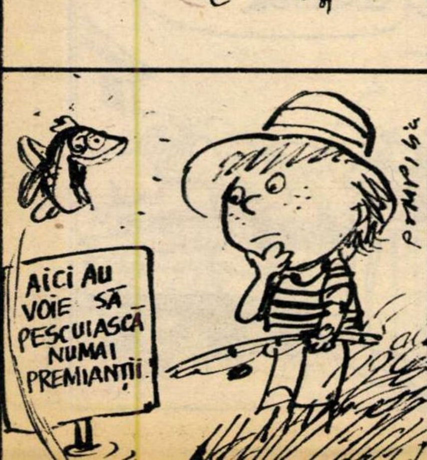
AICI AU VOIE SĂ PESCUIASCĂ NUMAI PREMIANȚII!

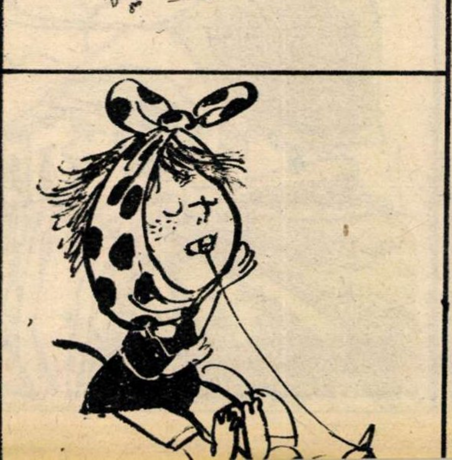

ȘAH

CONTROLUL POZIȚIEI:

Alb — Rg1, Dg3, Ta1, Tf1, Nb2, Nc4, Cd4; pioni: a4, f2, g2, h5;
Negru — Rg8, Dd8, Ta8, Tf8, Nb4, Ne4, Ce7; pioni: a6, b6, c5, d7, f7, g7, h7.

Albul începe și dă mat la a treia mutare.

Soluția în numărul următor.

COPERTA NOASTRĂ

Foto: TUDOR CRISTEA

Bucuriile Expedițiilor „Cutezătorii".

CUTEZĂTORII 27-30
Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **ION SBÂRNEA**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **POMPILIU DUMITRESCU**; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **IOAN MIHĂESCU**

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 44 pagini, 6 lei**

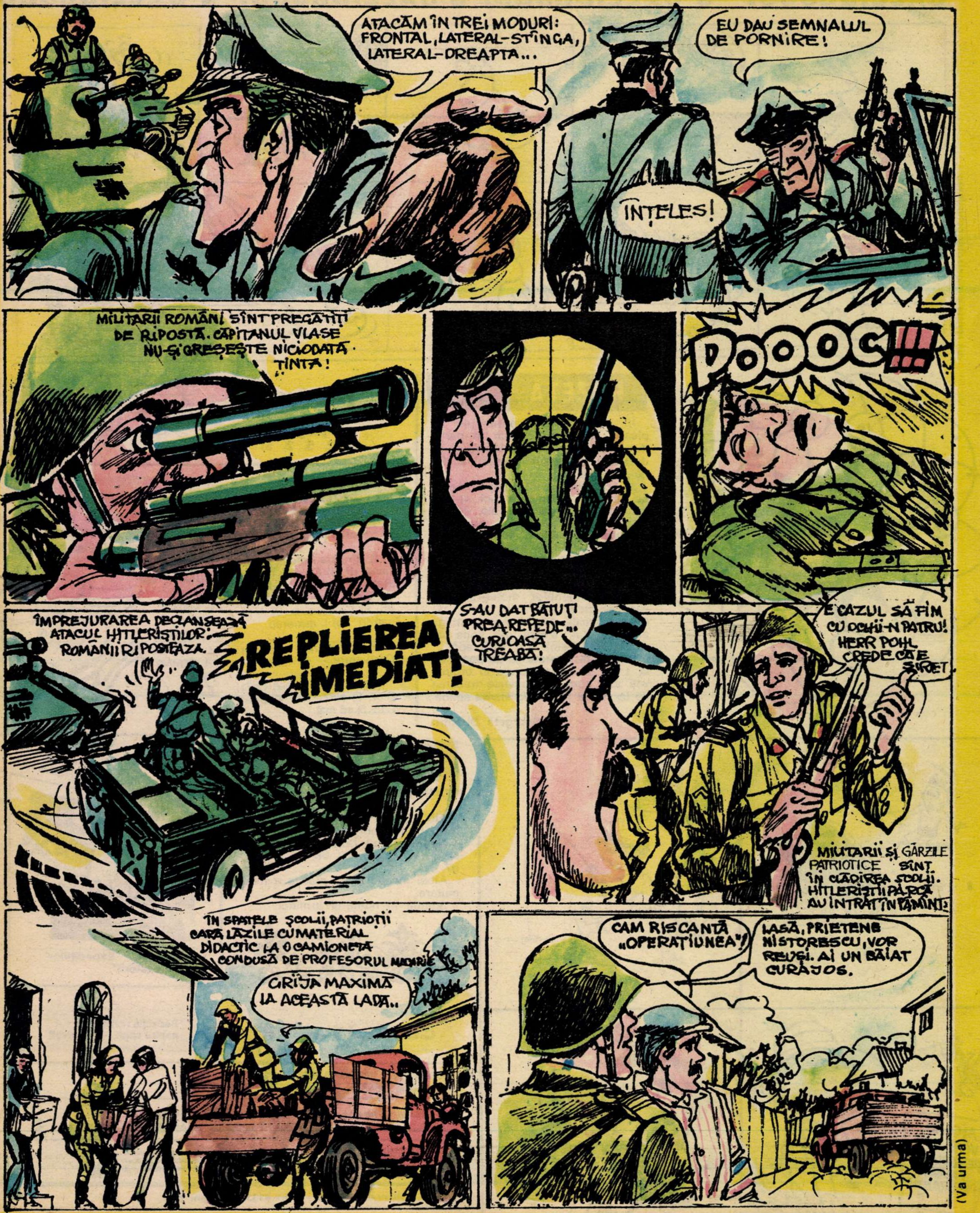
ATACĂM ÎN TREI MODURI: FRONTAL, LATERAL-STÎNGA, LATERAL-DREAPTA...
EU DAU SEMNALUL DE PORNIRE!
ÎNȚELES!
MILITARII ROMÂNI SÎNT PREGĂTIȚI DE RIPOSTĂ. CĂPITANUL VLASE NU-ȘI GREȘEȘTE NICIODATĂ ȚINTA!
POOOC!!!
ÎMPREJURAREA DECLANȘEAZĂ ATACUL HITLERIȘTILOR: ROMÂNII RIPOSTEAZĂ.
REPLIEREA IMEDIAT!
S-AU DAT BĂTUȚI PREA REPEDE... CURIOASĂ TREABĂ!
E CAZUL SĂ FIM CU OCHII-N PATRU! HERR POHL CREDE CĂ E ȘIRET.
MILITARII ȘI GĂRZILE PATRIOTICE SÎNT ÎN CLĂDIREA ȘCOLII. HITLERIȘTII PARCĂ AU INTRAT ÎN PĂMÎNT.
ÎN SPATELE ȘCOLII, PATRIOȚII CARĂ LĂZILE CU MATERIAL DIDACTIC LA O CAMIONETĂ CONDUSĂ DE PROFESORUL MACARIE.
GRIJĂ MAXIMĂ LA ACEASTĂ LADĂ..
CAM RISCANTĂ „OPERAȚIUNEA"!
LASĂ, PRIETENE NISTORESCU, VOR REUȘI. AI UN BĂIAT CURAJOS.

(Va urma)

Trăiască 23 August, marea sărbătoare naţională a poporului român!

Purtînd în noi temeinic viitorul
Ni-s lege munca, cinstea, vitejia,
Cinstim pe cei ce ne învaţă zborul —
Partidul, Ceauşescu, România.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

31
34

JOI, 17 AUGUST 1989,
ANUL XXIII (NR. 1 138—1 141)

CADRAN POLITIC

Ţara întreagă, într-o deplină unitate în jurul partidului, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, raportează un bogat bilanţ, remarcabile succese în cinstea marii sărbători de la 23 August. Însufleţitorul raport de muncă pe care colectivele din toate ramurile şi judeţele l-au înscris în cronica întrecerii socialiste cunoaşte în aceste zile noi şi cutezătoare izbînzi – dovadă a capacităţii şi hotărîrii poporului nostru de a înfăptui exemplar programele de dezvoltare şi înflorire continuă a patriei.

Marele efort creator în care se află angajate toate colectivele muncitoreşti este răspunsul patriotic, revoluţionar la îndemnurile secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru îndeplinirea integrală a planului pe 8 luni pînă la 23 August şi pe întregul an pînă la Congresul al XIV-lea. Grandiosul tablou al muncii entuziaste din întreprinderile industriale şi unităţile agricole, de pe şantierele de construcţii şi din laboratoarele de cercetări ştiinţifice ilustrează puternicul ecou pe care îndemnurile conducătorului partidului şi statului nostru l-au găsit în inimile muncitorilor, ţăranilor, inginerilor, ale tuturor celor care astăzi îşi pun semnătura hărniciei şi priceperii pe mari realizări.

Răspunsul faptelor este edificator: de la o zi la alta, tot mai multe colective şi judeţe raportează respectarea angajamentelor privind onorarea sarcinilor de plan la producţia fizică şi la export, îndeplinirea măsurilor de perfecţionare a organizării şi modernizării producţiei. În agricultură, recoltele mari obţinute în această vară la toate culturile ilustrează dăruirea cu care au acţionat oamenii muncii de pe ogoare, avantajele marii proprietăţi de stat şi cooperatiste, politica ştiinţifică promovată de partidul şi statul nostru în această ramură de bază a economiei.

Toate aceste izbînzi aşază temelie trainică înfăptuirii măreţelor obiective de dezvoltare economico-socială a patriei în acest an. Urmînd neabătut orientările şi sarcinile stabilite de secretarul general al partidului cu prilejul vizitelor de lucru în unităţi economice din industrie şi agricultură, a indicaţiilor şi măsurilor subliniate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., precum şi în cadrul cuvîntării rostite la Plenara lărgită a Consiliului Naţional al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii şi Gospodăririi Apelor, comuniştii, toţi oamenii muncii sînt hotărîţi să desfăşoare zi de zi o activitate tot mai rodnică pentru progresul neîntrerupt al patriei. Acţionînd cu însufleţire pentru înfăptuirea exemplară a sarcinilor şi angajamentelor în întrecerea socialistă, colectivele din toate ramurile şi sectoarele economiei naţionale au adoptat acţiuni ferme pentru organizarea exemplară a muncii, pentru valorificarea cu eficienţă înaltă a potenţialului de producţie existent în fiecare unitate. Pretutindeni, la fiecare loc de muncă se aplică măsuri concrete pentru onorarea zilnică a contractelor către beneficiarii interni şi externi, pentru respectarea fermă a graficelor în unităţile de producţie şi pe şantierele de construcţii, pentru promovarea celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii.

Faptele de hărnicie şi abnegaţie ale acestui august aniversar sînt o expresie vibrantă a ataşamentului întregului nostru popor faţă de politica ştiinţifică a Partidului Comunist Român care, sub clarvăzătoarea conducere a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a realizat, în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea, cele mai mărețe înfăptuiri din istoria patriei. Ţara întreagă – sporindu-şi zi de zi vrednicia în tot ce gîndeşte şi construieşte – aduce un înălţător omagiu cutezătorului strateg al devenirii noastre, Erou între eroii neamului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ctitorul de geniu al României socialiste moderne. Sînt simţăminte care în această perioadă se îngemănează firesc cu adeziunea deplină a întregului partid şi popor la Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 27–28 iunie a.c. privind realegerea, la cel de-al XIV-lea Congres, a celui mai iubit fiu al naţiunii în suprema funcţie de secretar general al partidului, garanţia deplină a înfăptuirii, în continuare, cu succes, a nobilei opere de înălţare a patriei pe noi culmi de progres şi civilizaţie. O operă ale cărei coordonate sînt magistral definite de documentele programatice aflate în dezbaterea comuniştilor, a oamenilor muncii din întreaga ţară: proiectul Programului-Directivă şi Tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Orizonturile mărețe, cutezătoare pe care aceste documente le stabilesc procesului de dezvoltare multilaterală a patriei deschid o etapă nouă efortului creator al poporului nostru, ridicării pe o treaptă superioară a calităţii muncii şi vieţii, înfloririi continue a tuturor judeţelor şi localităţilor.

Aducîndu-şi prinosul lor de recunoştinţă pentru înalta grijă pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu o poartă creşterii şi educării tinerei generaţii, copiii şi tinerii României socialiste se angajează, acum, în cinstea marilor evenimente politice ale anului – aniversarea a 45 de ani de la victoria revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă şi Congresul al XIV-lea al partidului – de a urma neabătut, alături de părinţii lor, de întreaga naţiune, îndemnurile secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, astfel încît prin însuşirea temeinică a cunoştinţelor din toate domeniile, prin muncă entuziastă să ducă mai departe făclia construirii socialismului şi comunismului în scumpa noastră patrie.

23 August va rămîne veşnic în conştiinţa poporului, amintirea sa transmiţîndu-se din generaţie în generaţie, ca un simbol strălucit al eroismului maselor populare, al spiritului revoluţionar al comuniştilor, al tuturor militanţilor progresişti din patria noastră.

NICOLAE CEAUŞESCU

MAREA SĂRBĂTOARE NAŢIONALĂ A POPORULUI ROMÂN

În fiecare miez de vară românească, poporul nostru cinsteşte cu prinos de înaltă şi aleasă simţire ziua de 23 August, ziua în care, acum 45 de ani, s-a declanşat revoluţia de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă. A fost momentul de început al celui mai vast şi profund proces de transformări revoluţionare din societatea românească, proces în cursul căruia poporul a devenit cu adevărat stăpîn pe soarta sa, pe întreaga avuţie a ţării, făurindu-şi liber şi conştient prezentul şi viitorul.

Din perspectiva celor 45 de ani care au trecut de atunci, istoricul eveniment de la 23 August 1944 ne apare în contururile impresionante ale unui măreţ act de energie şi demnitate naţională. Un act care este, în întregul său, opera proprie a poporului român, rodul voinţei sale ferme de a trăi liber şi demn într-o ţară liberă şi demnă. Prin înţelesurile şi semnificaţiile sale de profunzime, ziua de 23 August 1944 se aşază în continuitatea firească a întregii noastre istorii, de-a lungul căreia flacăra idealurilor de dreptate şi libertate a ars mereu cu putere, luminînd drumul muncii şi vieţii poporului român. O istorie care a evidenţiat, prin învăţămintele marilor sale momente, adevărul că temelia tuturor izbînzilor româneşti a reprezentat-o unitatea de simţire şi gîndire a întregului popor.

Cei care, în împrejurările grele, complexe ale anilor 1940—1944, au înţeles în modul cel mai profund şi mai limpede mesajul lecţiilor trecutului, ca şi comandamentele vitale ale acelui moment istoric, au fost comuniştii României. În acea perioadă, dînd o nouă strălucire tradiţiilor luptei revoluţionare din ţara noastră, Partidul Comunist Român a elaborat şi a pus în lucrare o amplă strategie politică, acţionînd cu neabătută stăruinţă pentru înfăptuirea unităţii de voinţă, de luptă a întregului popor. Prin eforturile sale şi în jurul său, s-a realizat atunci, practic, cea mai largă coaliţie de forţe sociale şi politice din întreaga istorie a ţării, ceea ce a făcut posibilă victoria revoluţiei declanşate în Augustul de foc al anului 1944.

Măreaţa înfăptuire de acum patru decenii şi jumătate a fost rodul luptei unite a întregului popor, al faptului că acesta s-a ridicat atunci ca un singur om, ca o unică şi de neînfrînt voinţă, pentru restaurarea libertăţii şi demnităţii patriei, pentru asigurarea viitorului poporului. În perioada 23—31 august 1944, armata ţării, avînd sprijinul neprecupeţit al întregii naţiuni, a eliberat cea mai mare parte a teritoriului ţării. Istoricul act din August 1944 a marcat începutul participării României, vreme de nouă luni, la marea bătălie pentru înfrîngerea fascismului. Conferind o nouă strălucire tradiţiilor vitejiei ostăşeşti, aproape 540 000 de militari români au participat la luptele pentru alungarea cotropitorilor hitlerişti de pe întreg pămîntul sacru al patriei, au luat parte apoi la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei şi a unei părţi din Austria.

Prin numărul ostaşilor săi, prin faptele lor de arme, prin aportul major la susţinerea frontului antihitlerist, România a fost al patrulea în rîndul statelor coaliţiei antihitleriste, contribuind la scurtarea războiului cu peste 200 de zile. Cînd s-au reîntors de pe front şi au defilat pe sub Arcul de Triumf, ostaşii României au făcut-o cu fruntea sus, cu sentimentul datoriei faţă de ţară plenar împlinite.

Măreţul act revoluţionar din August 1944 a deschis în viaţa ţării calea celor mai profunde prefaceri revoluţionare, democratice. În acest răstimp, poporul, condus de partid, a înlăturat orînduirea întemeiată pe exploatare şi inegalitate socială, a trecut la edificarea noii societăţi socialiste, în cadrul căreia şi-au aflat împlinire idealurile supreme nutrite de înaintaşi. Constituie un merit nepieritor al Partidului Comunist Român faptul de a fi conferit acestei perioade istorice dimensiunile unui timp de puternică mobilizare a energiilor creatoare ale poporului, de bogate realizări în toate planurile vieţii sociale, un timp în care ţara a străbătut un lung şi glorios drum spre culmile progresului şi civilizaţiei.

Pe acest drum, lucrările Congresului al IX-lea, cînd în fruntea partidului a fost ales tovarăşul Nicolae Ceauşescu, se înscriu ca o autentică bornă de hotar, ce a deschis o epocă de împliniri fără precedent, de puternică accelerare a ritmurilor dezvoltării multilaterale a societăţii româneşti. În tot acest răstimp, sensul înalt, definitoriu al întregii politici a partidului şi statului l-au constituit întărirea independenţei patriei, bunăstarea, fericirea şi demnitatea poporului, gloria şi măreţia României socialiste.

Potrivit orientărilor strategice elaborate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în această perioadă s-a acţionat statornic pentru continua dezvoltare a forţelor de producţie, pentru creşterea avuţiei naţionale, a puterii economice a ţării şi, deopotrivă, pentru consolidarea şi cimentarea unităţii naţionale. Astăzi, poporul român se înfăţişează ca o unică şi mare familie, însufleţită de cele mai nobile idealuri şi aspiraţii, hotărît să contribuie cu toate puterile la prosperitatea şi progresul multilateral al patriei socialiste. S-a împlinit visarea iubită a atîtor generaţii de înaintaşi, ca poporul să-şi fie lui însuşi domn, făurindu-se un cadru larg democratic, de participare activă şi efectivă a tuturor oamenilor muncii la conducerea societăţii.

Împlinirea a 45 de ani de la victoria revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă are loc în momentul în care întregul popor dezbate, cu înaltă responsabilitate socială, documentele programatice elaborate în vederea Congresului al XIV-lea, fiind angajat cu toate forţele şi energiile sale creatoare în întrecerea socialistă pentru a raporta marelui forum comunist din noiembrie noi şi măreţe înfăptuiri. Luminoasele perspective deschise muncii şi vieţii poporului de documentele Congresului al XIV-lea, reprezintă temeiurile de nezdruncinat ale profundei încrederi cu care întreg poporul priveşte viitorul, noile trepte de progres şi civilizaţie pe care le va sui în anii următori, prin munca sa harnică.

SÎNTEM HOTĂRÎȚI SĂ NE ÎNDEPLINIM EXEMPLAR ÎNDATORIRILE PIONIEREȘTI

Pitești
FORUM '89
ÎN EPOCA DE AUR, SUB TRICOLOR ȘI ROȘU STEAG, SPRE COMUNISM - TOT ÎNAINTE!

În perioada 21 iulie—3 august a.c., și-a desfășurat lucrările, la Pitești, sub mobilizatoarea deviză „În Epoca de aur, sub tricolor și roșu steag, spre comunism - tot înainte!", *cel de-al XVI-lea Forum Național al Pionierilor.*

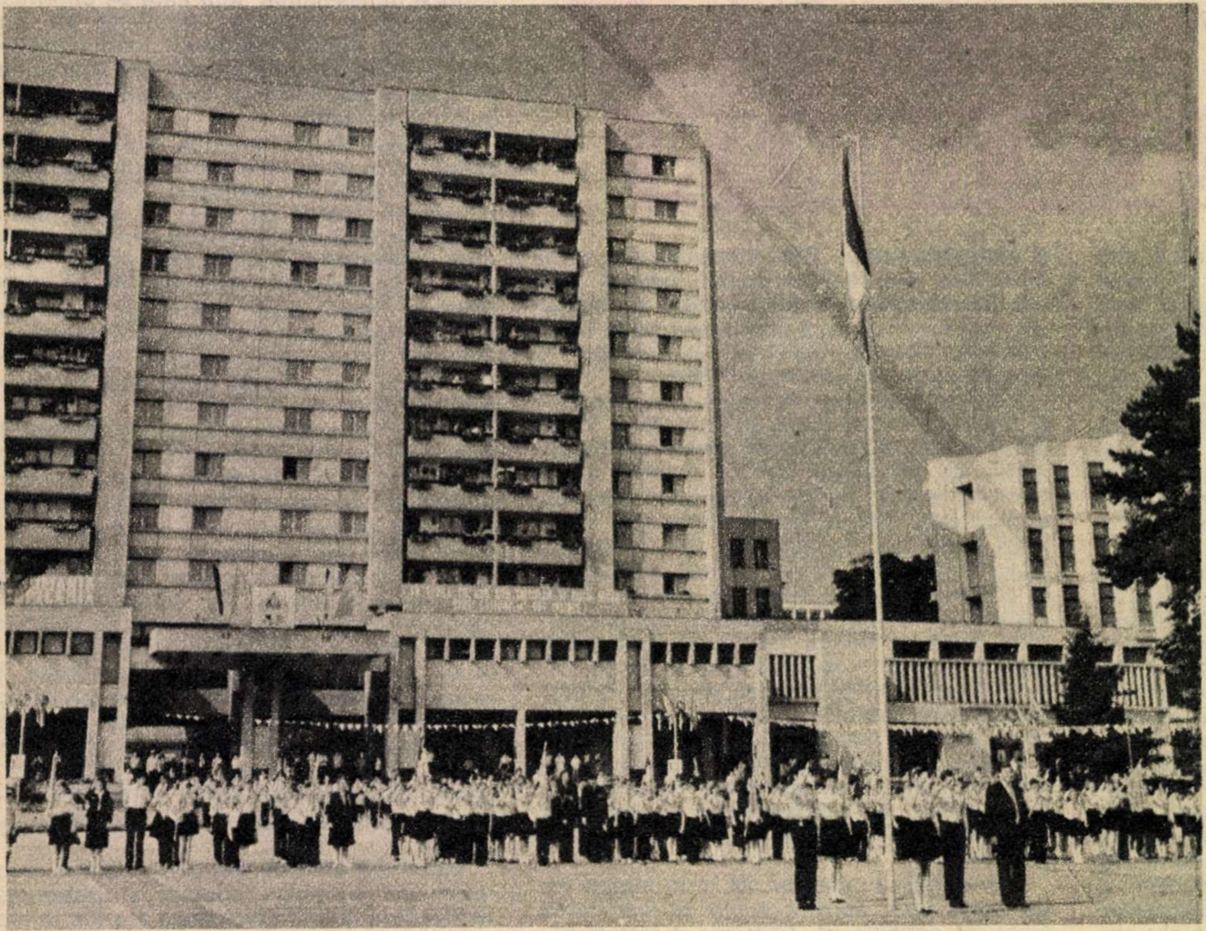

Avînd loc în perioada în care întregul nostru popor a sărbătorit 24 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, Forumul Național al Pionierilor a constituit un minunat prilej pentru participanți de a da expresie celor mai alese sentimente de fierbinte dragoste și profundă recunoștință pe care toți copiii țării le nutresc față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru minunatele condiții de viață, învățătură și muncă asigurate tinerelor generații în Epoca de aur a patriei.

Lucrările Forumului Național al Pionierilor au pus în evidență sentimentele de unanimă aprobare și înălțătoare satisfacție a tuturor purtătorilor cravatei roșii cu tricolor față de istorica hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. din luna iunie a.c. de a propune Congresului al XIV-lea al partidului realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în suprema funcție de secretar general al partidului.

Participanții la această manifestare politico-educativă au analizat, în lumina indicațiilor, orientărilor și îndemnurilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, și au stabilit noi direcții de acțiune pentru intensificarea și perfecționarea întregii activități politico-educative și organizatorice, în vederea educării și formării în spirit comunist, patriotic, revoluționar a tuturor copiilor patriei, care să contribuie la mobilizarea celei mai tinere generații pentru înfăptuirea exemplară a sarcinilor ce-i revin în toate domeniile de activitate.

A fost evidențiat faptul că, în anul școlar 1988-1989, s-a acționat cu bune rezultate pentru formarea și dezvoltarea la elevi a unei atitudini responsabile față de învățătură și muncă. În cele 109 704 cercuri tehnico-aplicative, științifice și pe discipline de învățămînt care funcționează în școli, unități economice și case ale pionierilor și șoimilor patriei au fost antrenați 2.91 milioane pionieri și școlari.

Urmărindu-se stimularea interesului pionierilor și școlarilor față de învățătură, față de însușirea valorilor științei, tehnicii și culturii și pentru formarea unor deprinderi practice de muncă și creație, pentru desfășurarea unei ample activități sportive și de pregătire pentru apărarea patriei, a fost organizată întrecerea pionierească „Cutezători spre viitor", care a contribuit la creșterea responsabilității pionierilor față de calitatea de membri ai organizației lor revoluționare, la adîncirea democrației vieții de organizație și ridicarea într-un plan superior a autoconducerii pionierești.

Purtătorii cravatei roșii cu tricolor prezenți la Forumul Național au relevat, de asemenea, activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești pentru formarea spiritului revoluționar, a trăsăturilor omului nou, pentru creșterea rolului educativ al manifestărilor cultural-artistice, pentru creșterea calitativă a întregii activități politico-educative desfășurată în grupe, detașamente și unități.

O preocupare permanentă a consiliilor și comandamentelor pionierești, cu profunde valențe educative, o constituie cunoașterea de către toți copiii a vieții, operei și activității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, marele conducător al națiunii noastre socialiste.

Printr-o gamă amplă de activități, s-a urmărit cunoașterea de către toți copiii a tradițiilor de luptă și muncă ale poporului nostru, ale clasei muncitoare și ale partidului său, înțelegerea evoluției social-economice a patriei ca rezultat al muncii eroice a poporului nostru. În cadrul acțiunilor complexe de educare patriotică a pionierilor și școlarilor „Tot înainte!" și „Patrie română, țară de eroi" au fost inițiate ample manifestări dedicate celei de-a 45-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, precum și acțiuni consacrate Congresului al XIV-lea al partidului.

Activitățile de creație și interpretare artistică înscrise în cea de-a VII-a ediție a Festivalului Național „Cîntarea României", inițiate de consiliile și comandamentele pionierești, au pus în valoare inestimabilele valențe formativ-educative ale acestora, bucurîndu-se de o largă participare a copiilor.

Mîndri de a fi contemporani cu cea mai glorioasă epocă din istoria patriei - Epoca Nicolae Ceaușescu -, animați de încrederea în viitorul luminos al României, în numele tuturor pionierilor și șoimilor patriei, pionierii participanți la Forumul Național s-au angajat, în aceste momente premergătoare Congresului al XIV-lea al partidului, care va deschide noi perspective de dezvoltare patriei scumpe, să învețe și să muncească în mod exemplar, astfel dovedind că sînt hotărîți să-și dedice toate energiile creatoare, elanul și puterea de muncă idealurilor socialismului.

TELEGRAMA ADRESATĂ TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România,

de participanții la Forumul Național al Pionierilor

Mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Cu inimile vibrînd de fierbinte și nețărmurită dragoste, de aleasă stimă și profund respect, noi, participanții la cel de-al XVI-lea Forum Național al Pionierilor, desfășurat sub mobilizatoarea deviză „În Epoca de aur, sub tricolor și roșu steag, spre comunism — tot înainte!", vă adresăm, în numele pionierilor și șoimilor patriei, al tuturor copiilor țării și al cadrelor care ne îndrumă activitatea, cele mai vii mulțumiri, întreaga gratitudine și prețuire, pentru strălucita și exemplara activitate revoluționară pe care dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, o desfășurați cu genială clarviziune științifică și înalt patriotism în fruntea partidului și statului nostru, pentru neasemuita grijă și atenția părintească cu care ne ocrotiți anii tineri și ne făuriți viitorul luminos, asigurîndu-ne condiții excepționale de viață, muncă, învățătură și recreere, de formare și afirmare multilaterală, ca tineri cetățeni ai României socialiste.

Exprimăm, totodată, cu deosebit respect, aleasă dragoste și nemărginită recunoștință, un fierbinte omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și de stat, savant de amplă recunoaștere internațională, care aduce o contribuție de cea mai mare însemnătate la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, la dezvoltarea și înflorirea fără precedent a științei, învățămîntului, artei și culturii românești, pentru împlinirea și afirmarea multilaterală a personalității tuturor tineriior țării.

Desfășurîndu-se în atmosfera de vibrantă mîndrie patriotică în care întregul nostru popor, într-o deplină unitate de gînd și faptă, omagiază împlinirea a 24 de ani de la istoricul Congres al Partidului Comunist Român care, prin voința unanimă a întregii națiuni, v-a ales în suprema funcție de partid pe dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, Forumul Național ne-a oferit un minunat prilej de a da glas, cu adîncă emoție și recunoștință, bucuriei de a fi copii ai Epocii de aur a României socialiste — Epoca Nicolae Ceaușescu —, de a crește și a ne forma în acești ani de glorie și măreție în care destinele țării sînt magistral conduse de dumneavoastră, marele Erou între eroii neamului, patriot înflăcărat, ctitor de istorie nouă, personalitate proeminentă, de înalt prestigiu a lumii contemporane.

Vă mulțumim din adîncul inimilor, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru tot ceea ce ați făcut și faceți, cu exemplar devotament și neasemuit umanism, pentru binele și fericirea poporului nostru, pentru continua prosperitate a patriei și afirmarea ei liberă, independentă, suverană și demnă între națiunile lumii.

Alături de întregul nostru popor, ne exprimăm adeziunea fierbinte și deplină față de Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 27—28 iunie 1989, de a propune Congresului al XIV-lea al partidului realegerea dumneavoastră, strălucit ctitor al României moderne de astăzi, în suprema funcție de secretar general al partidului, opțiune istorică ce reprezintă un act cu profunde semnificații politice, garanție sigură a înfăptuirii măreților programe de dezvoltare economico-socială a patriei, chezășie a viitorului său luminos.

Vă rugăm să ne permiteți să vă raportăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, că, avînd mereu vii în minte și în inimi însuflețitoarele chemări, indicații și orientări pe care ni le adresați permanent, noi, purtătorii cravatei roșii cu tricolor, am obținut rezultate bune în ridicarea nivelului calitativ al pregătirii școlare, la disciplină, în activitatea practică și acțiunile de muncă patriotică, în educarea și formarea noastră multilaterală, ca oameni adevărați, care dovedesc prin fapte dragostea și devotamentul față de patrie, partid și popor, atașamentul față de cauza socialismului și comunismului.

Pornind de la cerințele și exigențele etapei actuale de dezvoltare a patriei noastre, în lumina documentelor pentru Congresul al XIV-lea al partidului, în cadrul Forumului Național am dezbătut și analizat cu responsabilitate rezultatele obținute de consiliile și comandamentele pionierești și am stabilit măsuri de perfecționare a întregii noastre activități politico-educative și organizatorice pentru creșterea continuă a contribuției organizației noastre la educarea comunistă, patriotică, în spirit revoluționar a tuturor copiilor țării.

Sîntem ferm hotărîți ca, acționînd sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, cu sprijinul Uniunii Tineretului Comunist, în strînsă colaborare cu școala și ceilalți factori educativi, să învățăm și să muncim cu dăruire și pasiune, să ne pregătim temeinic, multilateral pentru muncă și viață — așa cum ne cereți dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, în generosul Mesaj pe care ni l-ați adresat cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la înființarea Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, al Zilei Pionierilor și al încheierii anului școlar — pentru a fi demni de încrederea pe care o învestiți în noi, tinerele vlăstare ale patriei, pentru a întîmpina cu noi realizări împlinirea a 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 și cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Ne angajăm solemn în fața partidului, a dumneavoastră, mult stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, a mult iubitei tovarășe Elena Ceaușescu, să creștem demni și harnici, cutezători și drepți, să fim prin fapte tineri revoluționari, să preluăm și să ducem mai departe, cu cinste, tradiția muncii și creației pentru țară, a abnegației și devotamentului eroic în slujba patriei, partidului și poporului, pentru înflorirea continuă a țării noastre dragi, România socialistă.

Exprimînd încă o dată sentimentele de fierbinte și nețărmurită iubire și recunoștință ale tuturor copiilor țării, vă rugăm, cu deosebit respect și stimă, să primiți, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, urarea noastră caldă, de multă sănătate și putere de muncă, de ani mulți și fericiți în fruntea partidului și țării, pentru a conduce scumpa noastră patrie liberă, independentă și demnă spre cele mai înalte trepte de progres și civilizație, spre comunism.

PARTICIPANȚII LA FORUMUL NAȚIONAL AL PIONIERILOR

ÎN EPOCA DE AUR SUB TRICOLOR ȘI ROȘU STEAG, SPRE COMUNISM-TOT ÎNAINTE!
PITEȘTI
FORUM'89

Spectacolul—evocare al Forumului Național al Pionierilor

SÎNTEM COPIII EPOCII DE AUR

În vecinătatea orașului Cîmpulung, pe o înălțime căreia oamenii locului i-au dat numele de Muntele Mateiaș, se află unul dintre marile monumente ridicate în memoria eroilor căzuți în luptele din anii 1916—1918 pentru apărarea pămîntului strămoșesc. Este monumentul Valea Mare—Mateiaș. În acest loc, încărcat de istorie — unde ostașii români, mulți dintre ei fii ai Muscelului, au luptat pînă la sacrificiul suprem — a avut loc spectacolul-evocare prezentat în cadrul Forumului Național al Pionierilor. Sute și sute de pionieri și șoimi ai patriei au venit aici pentru a evoca nemuritoare momente din istoria patriei și luminoase pagini din anii construcției socialiste, din epopeea prezentului, deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, exprimîndu-și dragostea și recunoștința pentru copilăria fericită pe care o trăiesc. Minunatul montaj literar-muzical-coregrafic a dat atît pionierilor interpreți, cît și pionierilor spectatori prilejul de a trăi înălțătoare momente în care inimile lor au vibrat de fierbintele sentiment al iubirii de țară, al mîndriei că sînt fiii Epocii de aur a patriei, Epoca Nicolae Ceaușescu.

De sus, de pe amplul platou al monumentului, sute și sute de drapele tricolore și roșii strălucesc în soarele dulce al după-amiezii. Culori, costume, freamăt și, deodată, o tăcere solemnă. De pe cornișele Complexului monumental, pionierii trompeți dau semnalul de început al evocării. În timp ce versurile poeziei lui Mihai Eminescu „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie“ se însoțesc cu unduirile răscolitoare ale „Baladei“ lui Ciprian Porumbescu, apar purtătorii unor stindarde ce amintesc de importante momente din istoria țării. Sînt stindarde ale dacilor, ale glorioșilor domnitori Mircea cel Mare, Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, stindardul revoluționarilor de la 1848, cel al lui Alexandru Ioan Cuza, drapelul tricolor al Marii Uniri de la 1918.

Drapele și eșarfe roșii flutură, glasurile vibrează în ritmurile unui marș muncitoresc. Zilele din gloriosul Mai 1921, cînd s-a făurit Partidul Comunist Român, își au ecoul în inimile tuturor. Versurile sînt însoțite de un dans alegoric, care ilustrează momentul istoric al creării partidului. Este evocată cu emoție activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în organizarea și desfășurarea marii demonstrații patriotice, antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939.

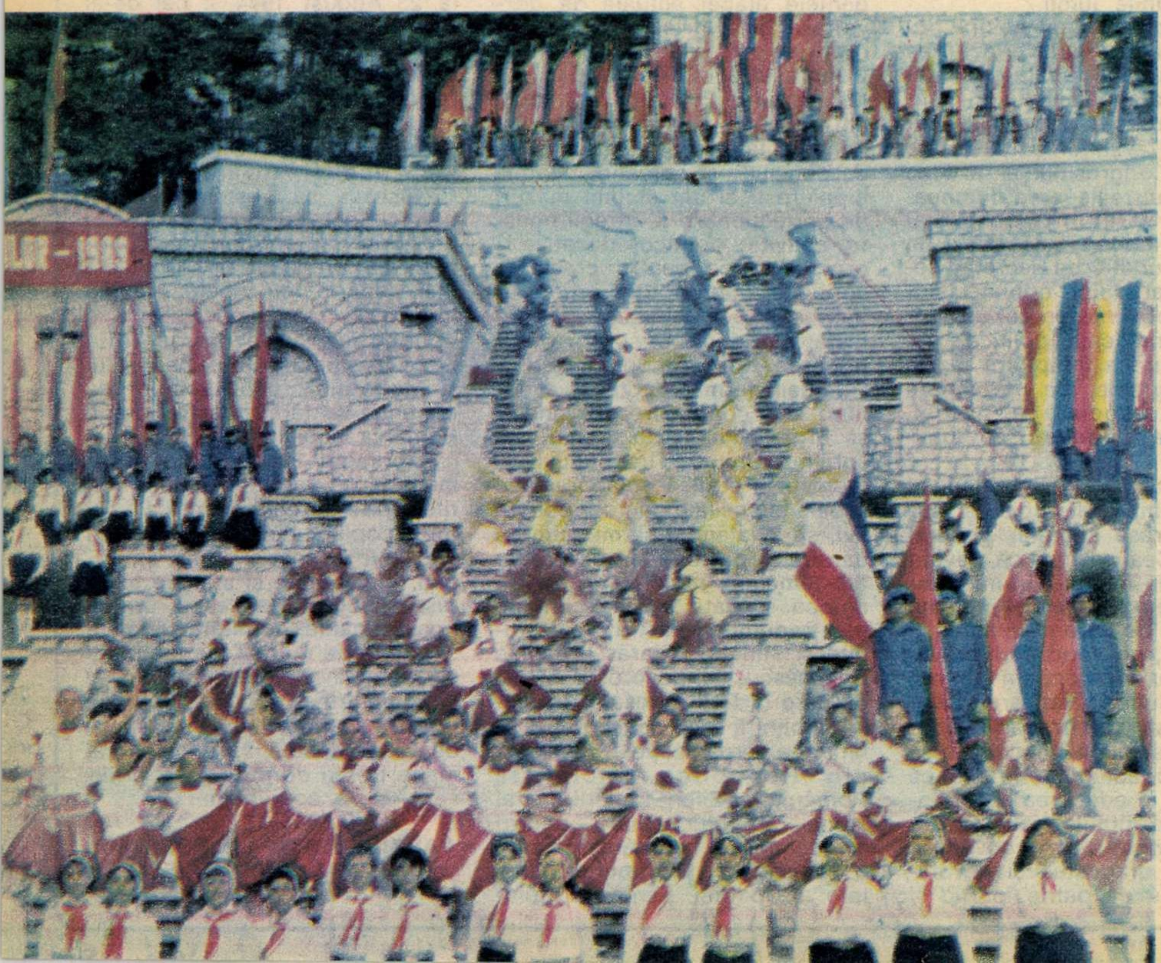

Pe fundalul unei imagini ce simbolizează momentele eroice ale Augustului de foc din 1944, pionierii recitatori evocă faptele înălțătoare ale comuniștilor, ale tuturor celor care au luptat pentru libertatea patriei, orizonturile noi care s-au deschis patriei, prin acest act istoric.

Sub soarele lui August ce stă la temelie
Mărețe orizonturi țării se deschid
Poporul făurește o nouă Românie
Avînd în frunte un viteaz partid.

Prin ani de muncă revoluționară
Am construit eroic un socialist destin
Și crește mai frumoasă străbuna noastră țară
Urcînd cutezătoare spre anii care vin.

O adevărată primăvară, cu ramuri și arcade de flori multicolore se revarsă pe marea scenă vie, în timp ce pionierii recitatori evocă istoricul Congres al IX-lea al partidului, ce marchează începutul Epocii de aur a patriei — Epoca Nicolae Ceaușescu. Prin ample panouri fotografice sînt prezentate cîteva dintre mărețele ctitorii ale acestor ani: Canalul Dunăre-Marea Neagră, noua amenajare a rîului Dîmbovița, metroul, Transfăgărășanul etc.

Cu inimile pline de dragoste și recunoștință, copiii Epocii de glorii aduc un fierbinte omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, al căror exemplu de muncă și luptă revoluționară îl urmează zi de zi, pentru a crește drepți și mîndri, schimb de nădejde al patriei, angajîndu-se ca, prin munca lor, România să urce noi și noi culmi de glorie și măreție.

Azi, cu iubirea ce-o purtăm în inimi
Și visele din piepturi de cutezători
Vă dăruim, tovarășe Nicolae Ceaușescu,
Cu dragoste, buchete mari de flori!

Venim cu țara-ntreagă, v-aducem azi cinstire
Tovarășă Elena Ceaușescu, mamă iubitoare,
Ilustru om de știință, savant și luptătoare.
Din inimi de copii, respect și mulțumire!

Cînd creștem harnici și cutezători
În țara de partid călăuzită,
Vă mulțumim, iubiți conducători,
Pentru copilăria noastră fericită.

Prin cînt și vers înflăcărat, pionierii au dat glas simțămintelor de iubire și recunoștință de care sînt animați, hotărîrii lor de a alătura frumoase fapte de muncă și învățătură la marile succese ale întregului nostru popor, întîmpinînd astfel, împreună cu părinții lor, prin exemplare realizări, cea de-a 45-a aniversare a istoricului act de la 23 August 1944, Congresul al XIV-lea al partidului.

Cu o măiestrie ce a captat inimile tuturor spectatorilor, la realizarea minunatului spectacol-evocare și-au dat concursul sute și sute de pionieri din formațiile artistice ale Palatului Pionierilor și Șoimilor Patriei și din județul Argeș. Elanurile și visele copilăriei fericite de astăzi, faptele de muncă și învățătură au căpătat, prin ei, expresivitate în tablouri alegorice și dansuri tematice radiind de candoare, sinceritate și optimism. Dansul popular, cîntecul, versul au strălucit, vorbind despre istorie, despre iubirea de țară, despre dragostea pentru muncă, despre pace, fiecare moment din spectacol fiind interpretat cu bucurie și sensibilitate, marcînd un moment de neuitat al celui de-al XVI-lea Forum Național al Pionierilor, Pitești, 1989.

ȘTAFETA TINEREȚII COMUNISTE

Pitești
FORUM '89
În epoca de aur, sub tricolor și roșu steag, spre comunism-tot înainte!

Ziua dedicată conlucrării dintre Organizația Pionierilor și Uniunea Tineretului Comunist a fost așteptată cu deosebit interes de către toți pionierii participanți la Forumul Național de la Pitești. Cu prilejul vizitelor din această zi — organizate la Întreprinderea de autoturisme Pitești-Colibași, Întreprinderea de Stofe Argeșeana, Întreprinderea Textila Pitești și la Combinatul de Prelucrare a Lemnului —, numeroși tineri muncitori aveau să le vorbească despre frumusețea meseriilor, despre modul în care își îndeplinesc sarcinile care le revin la locurile lor de muncă, despre cum acționează ca membri ai organizației revoluționare de tineret.

Așa cum s-au așteptat, a fost o zi deosebit de rodnică. Din dialogurile purtate cu tovarășul Dănuț Cîrstea, secretarul Comitetului U.T.C. de la Întreprinderea de Autoturisme Pitești-Colibași, pionierii au aflat numeroase date cu privire la modul în care s-a dezvoltat întreprinderea, începînd din anul 1968 — cînd a fost produs aici primul autoturism „Dacia" — și pînă în prezent, cînd autoturismele „Dacia" sînt atît de cunoscute și apreciate în întreaga lume. Dănuț Cîrstea le-a mai vorbit despre minunatele condiții de pregătire și de muncă pe care le au create tinerii. Cei peste 12 000 de utecişti care își desfășoară activitatea în secțiile întreprinderii sînt puternic angajați în realizarea importantelor sarcini de plan pe care le are întreprinderea. Dintre sutele de fruntași ale căror portrete se află la „Panoul de onoare", fac parte și uteciștii Dorin Stăncescu, Stan Gheorghe, Aurel Neagoe, Marilena Din, de la Secția montaj general, care sînt fruntași lună de lună.

Vizitînd hala Secției montaj general, pionierii au avut o plăcută surpriză. Dintre tinerii care lucrau aici, l-au recunoscut pe unul dintre prietenii lor, utecistul Stan Gheorghe, care într-una din zilele forumului i-a însoțit în excursia de la Cheile Dîmbovicioarei.

După fructuosul dialog purtat cu tinerii muncitori și după vizitarea unor secții de producție, pionierii au fost foarte bucuroși să cunoască mai îndeaproape orașul Colibași, unul dintre cele mai tinere orașe ale țării, localitate în care muncesc și trăiesc constructorii autoturismelor „Dacia".

Despre alte frumoase fapte de muncă ale uteciștilor argeșeni, participanții la Forumul Național al Pionierilor au aflat la Întreprinderea Textilă Pitești. Aici tovarășa inginer Nina Dima, director tehnic, le-a vorbit despre buna pregătire profesională, despre hărnicia și hotărîrea muncitorilor — în majoritate tineri — de a da permanent produse de calitate. Aceasta a făcut ca, în anul 1987, Întreprinderii Textila Pitești să i se atribuie titlul de Erou al Muncii Socialiste. Tovarășa Viorica Chircu, secretara comitetului U.T.C., le-a vorbit apoi despre preocuparea celor peste 1 100 de tineri ai colectivului de a-și perfecționa permanent calificarea.

Și la Întreprinderea de Stofe Argeșeana, oaspeții au fost primiți cu deosebită căldură. După ce au vizitat expoziția cu produsele fabricate aici, pionierii au putut urmări drumul fuioarelor de lînă și poliester pînă la obținerea produsului finit — stofa. La secțiile „Ringuri", „Preparația filaturii", „Țesătorie" și „Finisaj", pionierii au purtat cu oamenii muncii rodnice discuții despre frumusețea meseriilor. Secretara comitetului U.T.C. pe întreprindere, tovarășa Silvia Petre, le-a prezentat bogatele activități desfășurate de cei peste 1 200 de tineri care muncesc la „Argeșeana". Așa au aflat pionierii despre faptul că uteciștii de aici participă în fiecare an, cu succes, la concursul profesional „Mîini măiestre", despre condițiile create tinerilor pentru a se policalifica și despre bogatele activități politico-educative ale acestora.

Ziua dedicată conlucrării dintre Organizația Pionierilor și Uniunea Tineretului Comunist a fost încununată de întîlnirea participanților la Forumul Național al Pionierilor cu membrii secretariatului Comitetului Central al U.T.C.

În cadrul întîlnirii a fost evidențiat faptul că activitatea Organizației Pionierilor și aceea a Uniunii Tineretului Comunist sînt strîns corelate, contribuind la asigurarea unității și continuității educării tinerei generații în spirit revoluționar. Subliniindu-se contribuția Organizației Pionierilor la formarea celei mai tinere generații, s-a relevat că obiectivul fundamental al activității pionierilor este educarea lor în spiritul dragostei și devotamentului nemărginit față de patrie, partid și popor.

Acționînd în deplină unitate cu Uniunea Tineretului Comunist, Organizația Pionierilor este o minunată școală de educație patriotică, revoluționară, de pregătire a tinerei generații pentru muncă și viață, iar primirea în Uniunea Tineretului Comunist reprezintă o nouă treaptă pe drumul ascendent al formării tinerei generații în devenirea ei comunistă.

Pionierii participanți și-au exprimat hotărîrea de a învăța și a se pregăti tot mai temeinic pentru ca în viitor să-și poată asuma importantele sarcini ce le vor reveni în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României, spre comunism.

ÎN EPOCA DE AUR SUB TRICOLOR ȘI ROȘU STEAG, SPRE COMUNISM TOT ÎNAINTE!
PITEȘTI
FORUM'89

TRIBUNA DEMOCRAȚIEI PIONIEREȘTI

Între cele mai importante activități desfășurate în cadrul Forumului Național s-au aflat, și în acest an, dezbaterile privind activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești, de către toți pionierii patriei, de la forumul precedent și pînă acum. La tribuna forumului au fost astfel realizate fructuoase schimburi de experiență, de idei, de valoroase inițiative.

Delegații la Forumul Național al Pionierilor care au luat cuvîntul într-un număr mare — vorbind și în numele colegilor pe care îi reprezentau — s-au dovedit deosebit de bine pregătiți încă de la prima dezbatere, cea privind **educarea prin muncă și pentru muncă, învățătura,** îndatorire patriotică a pionierului.

Încă în raportul prezentat în deschiderea acestei dezbateri, s-a evidențiat faptul că, în anul școlar care a trecut, au fost obținute rezultate bune în formarea la elevi a unei atitudini responsabile față de învățătură și muncă. În cuvîntul lor, delegații au aprofundat această idee, împărtășind din experiența proprie. Iată, de pildă, **Adela Bumbac** de la Școala nr. 8 din **Brăila** povestește despre succesele deosebite repurtate la învățătură de către colegii ei, datorită perseverenței cu care au fost urmărite și încurajate eforturile de autodepășire. Ei au hotărît ca în fiecare detașament să existe „Panoul cinstei, onoarei și sîrguinței pionierești“, de asemenea, să fie organizată acțiunea „Banca de onoare“, să nu fie trecută cu vederea nici cea mai mică delăsare, să fie, întotdeauna, căutate cauzele unor neîmpliniri pentru ca acestea să poată fi de îndată înlăturate.

Un reprezentant din **Vaslui, Radu Iosif,** a fost de părere că cea mai mare eficiență a grupelor de întrajutorare se face simțită atunci cînd acestea sînt alcătuite pe baza prieteniei, a înțelegerii depline între colegi.

Mulți dintre delegații la forum au raportat, cu bucurie, succese lăudabile obținute și în activitățile practice, de împletire a muncii de școlari cu aceea de pricepuți și destoinici gospodari. Despre hărnicia pionierească vorbesc și cifrele raportate la tribuna forumului. Astfel, angajamentul de muncă patriotică pe anul 1988 a fost îndeplinit în proporție de 108,5%, iar în 1989, în proporție de 80% încă la sărbătorirea Zilei Pionierilor.

Un viu și pasionant dialog s-a desfășurat și în cadrul dezbaterii privind **pregătirea politico-ideologică, educarea comunistă, patriotică a tuturor pionierilor și școlarilor.** Astfel, pionierii **Veronica Vasilescu** de la Școala nr. 22 din **Craiova, Alin Pătrașcu** de la Școala nr. 1 din **Petroșani, Bogdan Iliescu** de la Liceul „Emil Racoviță“ din **Iași, Cerasela Săndoiu** de la Școala nr. 4 din **Pucioasa, Dîmbovița** și încă mulți alți delegați s-au referit la amplele acțiuni de educație patriotică „Patrie română, țară de eroi“, „Tot înainte“, „Cutezători spre viitor“.

Una dintre dezbaterile Forumului Național a fost dedicată analizării modului în care consiliile și comandamentele pionierești **s-au preocupat de consolidarea politico-organizatorică a detașamentelor și unităților, de pregătirea și instruirea activelor pionierești, precum și de îndrumarea de către Organizația Pionierilor a Organizației Șoimii Patriei.** Cu acest prilej a fost evidențiat faptul că în perioada analizată consiliile și comandamentele pionierești au acționat cu mai multă eficiență pentru planificarea și desfășurarea unor activități cu un bogat conținut educativ și pentru asigurarea participării active a tuturor pionierilor atît la acțiunile specifice vieții de organizație, cît și la celelalte activități.

În cuvîntul ei, pioniera **Andreea Aloanei** din **Tîrgoviște** a arătat că, în unitatea sa, se acordă o atenție deosebită pregătirii pionierilor pentru rostirea și semnarea Legămîntului pionierului. Această pregătire începe încă din clasele III—IV, printr-un complex de activități, cu un profund caracter educativ. De asemenea, Andreea s-a referit pe larg la acțiunile de pregătire a pionierilor din clasele VII—VIII, în vederea intrării lor în U.T.C. Deosebit de eficiente în acest sens sînt vizitele în întreprinderi, întîlnirile cu comuniști și uteciști, cu muncitori fruntași în producție.

Referindu-se la programele de activități, **Adela Bumbac** din **Brăila** a subliniat că, la alcătuirea acestora, contribuie toți membrii grupelor. În final, sînt reținute cele mai interesante dintre propuneri, iar la realizarea activităților prevăzute în program participă întregul colectiv. **Alin Cristuină** din județul **Olt, Ion Maria Magdalena** din județul **Argeș** și alți pionieri au vorbit colegilor din forum despre importanța pe care ei o acordă, în unitățile lor, instruirii activelor pionierești.

În cadrul dezbaterii, participanții au evidențiat preocuparea consiliilor și comandamentelor, a activelor pionierești pentru stimularea inițiativei și mobilizarea tuturor copiilor la realizarea unor activități cît mai bogate, cît mai eficiente.

FORUMUL, MINUT CU MINUT

- **Așteptată cu nerăbdare, excursia la București** a oferit tuturor participanților la Forumul Național bucuria de a cunoaște transformările ce au avut loc în Capitală în anii Epocii Nicolae Ceaușescu. Primul popas l-au făcut la Lacul Dîmbovița, grandioasă amenajare la realizarea căreia au participat, în cadrul Șantierului Național al Tineretului, mii de utecişti. După o călătorie cu metroul, copiii au putut admira edificiul Casei Republicii și Bulevardul Victoria Socialismului – mărețe ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu. După vizitarea Muzeului de istorie a R.S.R., pionierii au poposit la Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei – minunat loc de petrecere a timpului liber al copiilor.

- **Bogatul program al Forumului Național** a prilejuit participanților și cunoașterea marilor realizări ale Epocii Nicolae Ceaușescu din județul Argeș. Întîlnirea pionierilor cu tovarășul Gheorghe Catană, prim-secretar al Comitetului județean de partid Argeș, cu ceilalți membri ai secretariatului, le-a oferit cunoașterea unor importante momente din istoria județului și a amplului tablou al transformărilor revoluționare ce au avut loc în județul Argeș în cei 24 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului.

- **Un moment deosebit de interesant în agenda Forumului Național** l-a constituit, pentru toți pionierii participanți, întîlnirea cu tovarășul Ion Teoreanu, ministrul educației și învățămîntului. În cadrul acestei acțiuni, au fost evidențiate dezvoltarea învățămîntului românesc în luminoșii ani ai construcției socialiste, cu precădere în perioada ce a urmat Congresului al IX-lea al partidului, condițiile materiale excepționale pe care le au toți copiii și tinerii patriei pentru a învăța și a se pregăti pentru muncă și viață.

Au fost relevate noile înfăptuiri ale școlii din țara noastră, între care se înscriu generalizarea învățămîntului de 12 ani, înființarea în comunele patriei a treptei I liceale, perfecționarea continuă a structurilor și programelor de învățămînt în strînsă legătură cu cerințele și exigențele actuale ale economiei noastre naționale.

- **Gazde deosebit de primitoare** s-au dovedit a fi pionierii argeșeni și cu prilejul schimbului de experiență organizat în zece unități din municipiul Pitești – privind viața de organizație, dezvoltarea democrației și autoconducerii pionierești. La Școala nr. 9, de pildă, în timpul desfășurării celor trei activități – „Mit și adevăr", „Aripi românești" și „Mîini îndemînatice" – s-au iscat pasionante dialoguri, au avut loc schimburi de idei, de experiență.

- **Încă de cu seară, nerăbdare,** interes pentru programul de a doua zi. „Detașamentul nostru merge la Stațiunea de Cercetări Pomicole Mărăcineni. O să culegem și mere...", se bucurau unii. „Și noi tot la Mărăcineni o să ajungem, dar la Stațiunea de Cercetări Legumicole. Vom aduna roșii...", răspundeau alții. În program mai erau prevăzute și Stațiunea de Cercetări de la Ștefănești și cea de la Albota.

Este dimineață. Coloana autobuzelor împodobite cu stegulețe și cu afișele forumului iese din municipiu. Apoi, rînd pe rînd, se îndreaptă fiecare spre localitățile stabilite.

- **Chiar după prima zi de la sosirea în tabără,** grupul pionierilor care purtau pe piept însemnul „Forum Pres" a început să fie binecunoscut. Cu carnetul de notițe și pixul întotdeauna la ei, răspîndiți pretutindeni, reporterii redacției gazetei „Semafor" sînt numai ochi și urechi. Nu le scapă nimic. Își notează tot ce se discută la dezbateri, sînt prezenți pe terenurile de sport, fac vizite în dormitoare, iau interviuri colegilor, oaspeților sosiți în tabără. Așa că, dimineață, atunci cînd noua ediție a „Semaforului" apare, în jur este mare... aglomerație!

- **Fiecare seară înseamnă bună dispoziție,** cîntec, dans și... emoții. Emoții pentru artiști. Și aceștia nu sînt deloc puțini. De fapt, pe rînd, toate detașamentele pregătesc cîte un program artistic, iar cei talentați ies la iveală. Pe scenă sînt frenetic aplaudați. Cu toate acestea, cei mai așteptați sînt băieții și fetele colectivului artistic din Baia Mare. Veniți la forum cu instrumente și cu... propriile voci minunate, Bogdan Nădășan, Narcisa Suciu, Daniela Crișan, Liana Vaida, Paul Panait, Dania Borzan, Alina Ciurea și încă alți talentați pionieri artiști au confirmat, încă o dată, buna lor pregătire, meritul de a fi laureați ai Festivalului Național „Cîntarea României". Împreună cu cei 40 de membri ai Fanfarei de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Iași, i-au încîntat, în orele de răgaz, pe copiii din forum, pe numeroșii oaspeți, pe toți cei aflați în tabără.

- **Ore de sport și sănătate** sînt petrecute cu multă plăcere și bucurie în aer liber, pe stadionul din apropierea taberei – unde flacăra întrecerilor sportive ale „Daciadei" forumului a fost aprinsă, a doua zi după deschiderea festivă a forumului – în jurul meselor de tenis, la bazinul de înot. Organizată pe ramuri de sport – atletism, înot, fotbal, șah, tenis de masă – „Daciada" a atras peste 240 de pionieri în pasionante întreceri. Fiecare dintre cele 20 de detașamente și-a alcătuit cîte o echipă de atletism, o alta de fotbal (din care, obligatoriu, făcea parte și o fată!) și-a desemnat concurenții în celelalte întreceri. Și, firește, i-au și încurajat cu însuflețire!

FORUM '89

Sub mobilizatoarea deviză „În Epoca de aur, sub tricolor și roșu steag, spre comunism — tot înainte!“, la Pitești s-a desfășurat cel de-al XVI-lea Forum Național al Pionierilor, reunind, la tribuna democrației pionierești, delegați din toate județele patriei. Dezbaterile, ca și toate celelalte activități prevăzute în program, au prilejuit ample schimburi de experiență, manifestarea opiniei pionierești, exprimarea hotărîrii de perfecționare a activității în toate domeniile activității pionierești.

Expresie a democrației și autoconducerii pionierești, au avut loc alegerea de către forum a pionierilor membri în Consiliul Național al Organizației Pionierilor, a pionierilor locțiitori ai președintelui C.N.O.P., a pionierilor membri ai Comisiei de cenzori, precum și desemnarea pionierilor membri ai C.N.O.P. care fac parte din Comisia Organizației Șoimii Patriei

PIONIERII ALEȘI ÎN CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Județul Alba: Filimon Marius, Hința Raluca, Rus Partenie Marius. **Județul Arad:** Florea Aniela, Piros Adrian, Porcolean Dana. **Județul Argeș:** Oprea Bogdan-Cătălin, Dragason Anda-Elena-Isabela, Nica Gabriel-Silviu, Șchiopu Valentin, Ogrinja Roxana. **Județul Bacău:** Ciornei Catrinel, Bitere Codrin-Ioan, Buzinche Oana-Mihaela, Meches Mihaela, Paiu Constantin-Ciprian. **Județul Bihor:** Ivan Dumitru, Butcă Luminița, Pantiș Octavian, Szöke Andreea. **Județul Bistrița-Năsăud:** Cîmpean Claudiu, Anca Florin. **Județul Botoșani:** Vasilică Mihaela-Viorica, Cojocaru Irina, Grigoriu Gabriel-Mihai. **Județul Brașov:** Lupu Sebastian, Anghel Cosmin, Faina Corina, Oană Minel, Szöke Ildiko. **Județul Brăila:** Cireașă Marian, Sima Dragoș, Statache Simona. **Județul Buzău:** Preda Silviu, Tîrchilă Mioara, Toader Oana. **Județul Caraș-Severin:** Istrat Doru, Goga Cristian. **Județul Călărași:** Duican Olguța, Scăeteanu Liliana. **Județul Cluj:** Câmpeanu Aureliu, Bodea Flaviu, Budușan Augusta, Inoan Claudiu-Ovidiu, Tokalachis Timea. **Județul Constanța:** Simion Teodor, Bucur Cristina, Giugică Dumitru, Iancu Daniela, Mocanu Ionuț; **Județul Covasna:** Jano Annamaria, Aleman Codruța-Adina. **Județul Dîmbovița:** Andronescu Anca-Ioana, Alexe Ionuț-Sorin, Coarfă Florin, Stoian Gabriela-Elena. **Județul Dolj:** Vlad Violeta, Bugeac Simona, Pîrvu Ion-Liviu, Șerban Ionuț. **Județul Galați:** Matei Cristian-Daniel, Cristea Cristina, Pastia Alin, Sandu Maria, Tudor Claudia. **Județul Giurgiu:** Dima Marilena, Cantemir Vasile-Marius. **Județul Gorj:** Pătrășcoiu Sorin, Negrilă-Carmen-Elena, Udrescu Carmen. **Județul Harghita:** Blaga Lucian, Urmösi Attila. **Județul Hunedoara:** Hențiu Viorel-Tian, Kacsó Izabela, Muntean Ciprian. **Județul Ialomița:** Popescu Bogdan, Radu Veronica. **Județul Iași:** Ștefănescu Rodica, Apostol Suzana, Iacob Luminița, Maghercă Traian, Pohoață Mihai-Florin, Spiridon Emilian. **Județul Maramureș:** Berindan Narcisa, Nagy Andrei, Pop Sebastian, Robaș Cosmin. **Județul Mehedinți:** Zorilă Marilena, Păunescu Roxana-Daniela. **Județul Mureș:** Marian Corina, Domokos Iosif, Mureșan Ioana, Oprea Lucia. **Județul Neamț:** Antonoaia Raluca, Cernat George-Nicolae, Roca Lidia, Sfrijan Elena Roxana. **Județul Olt:** Popa Oana-Maria, Andrei Marius-Adrian, Botan Emanuel. **Județul Prahova:** Nemțoiu Bogdan, Cristea Mădălina, Iancu Cristina, Ibrian Alin-Robert, Stănescu Alexandru, Ungureanu Oana. **Județul Satu Mare:** Preloucek Aman Olga, Berinde Ana, Bota Dan. **Județul Sălaj:** Nilasiu Delia-Roxana, Hendea Dorin. **Județul Sibiu:** Bărbat Nicolae, Schneider Doris, Pipernea Lacrima. **Județul Suceava:** Macovei Relu-Viorel, Găitan Elena, Grigoraș Petrică, Marcu Florin, Mocanu Dana. **Județul Teleorman:** Neață Nicolae, Carataș Dana, Mihăescu Dan. **Județul Timiș:** Schnell Sabine, Bot Florin, Drăgoi Georgiana, Oprea Claudiu. **Județul Tulcea:** Spancioc Alina, Radu Florin. **Județul Vaslui:** Ciulei Diana, Matescu Veronica, Ursu Mircea. **Județul Vîlcea:** Nițu Cornelia, Florescu Elena, Motronea Doru. **Județul Vrancea:** Cojocaru Ana-Maria, Chirilă Vasile, Macovei Diana-Alexandrina. **Municipiul București:** Iancu Radu, Atanasiu Florin-Cristian, Dinică Ioana, Enache Răzvan, Eremia Maria-Simona, Magui Florin, Neagu Nadia, Papuc Bianca, Popescu Dragoș, Prorocu Ramona, Temelcea Lucian, Tighel Simona-Raluca, Văgîi Letiția, Vlădescu Dragoș-Constantin.

PIONIERII ALEȘI ÎN COMISIA DE CENZORI

Revnic Monica, județul **Alba;** Dobrau Claudiu, județul **Arad;** Ion Maria-Magdalena, județul **Argeș;** Mihăilă Irina-Elena, județul **Bacău;** Isip Ovidiu-Cristian, județul **Bistrița-Năsăud;** Schiller Raluca, județul **Brașov;** Dorofte Valentin, județul **Caraș-Severin;** Tükés Enikö, județul **Cluj;** Staicu Vasile, județul **Constanța;** Aioanei Andreea, județul **Dîmbovița;** Roman Oana-Delia, județul **Dolj;** Coșereanu Mihăiță, județul **Gorj;** Constantin Marian, județul **Ialomița;** Mihai Ionela, județul **Iași;** Stoica Radu, județul **Mehedinți;** Ilyes Levente, județul **Mureș;** Grigorescu Victorița-Mihaela, județul **Prahova;** Mihai Daniel, județul **Satu Mare;** Ceaunică Ana-Maria, județul **Suceava;** Turiceanu Marius, județul **Tulcea;** Iosif Radu, județul **Vaslui;** Ungureanu Otilia-Emilia, județul **Vrancea;** Magherescu Cristian, municipiul **București.**

PIONIERII MEMBRI AI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR DESEMNAȚI SĂ FACĂ PARTE DIN COMISIA ORGANIZAȚIEI ȘOIMII PATRIEI

Mecheci Mihaela, județul **Bacău;** Cojocaru Irina, județul **Botoșani;** Tîrchilă Mioara, județul **Buzău;** Botan Emanuel, județul **Olt;** Stănescu Alexandru, județul **Prahova;** Bot Florin, județul **Timiș.**

Pitești
FORUM '89
ÎN EPOCA DE AUR, SUB TRICOLOR ȘI ROȘU STEAG, SPRE COMUNISM-TOT ÎNAINTE!

PIONIERII ALEȘI LOCȚIITORI AI PREȘEDINTELUI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Filimon Marius, **Alba.**

Florea Aniela, **Arad.**

Oprea Bogdan-Cătălin **Argeș.**

Ciornei Catrinel, **Bacău.**

Ivan Dumitru, **Bihor.**

Cîmpean Claudiu, **Bistrița-Năsăud.**

Vasilică Mihaela-Viorica, **Botoșani.**

Lupu Sebastian, **Brașov.**

Cireașă Marian, **Brăila.**

Preda Silviu, **Buzău.**

Istrat Doru, **Caraș-Severin.**

Duican Olguța, **Călărași.**

Câmpeanu Aureliu, **Cluj.**

Simion Teodor, **Constanța.**

Jano Annamaria, **Covasna.**

Andronescu Anca-Ioana, **Dimbovița.**

Vlad Violeta, **Dolj.**

Matei Cristian-Daniel **Galați.**

Dima Marilena, **Giurgiu.**

Pătrășcoiu Sorin, **Gorj.**

Blaga Lucian, **Harghita.**

Hențiu Viorel-Tian, **Hunedoara.**

Popescu Bogdan, **Ialomița.**

Ștefănescu Rodica, **Iași.**

Berindan Narcisa, **Maramureș.**

Zorilă Marilena, **Mehedinți.**

Marian Corina, **Mureș.**

Antonoaia Raluca, **Neamț.**

Popa Oana-Maria, **Olt.**

Nemțoiu Bogdan, **Prahova.**

Preloucek Aman Olga, **Satu Mare.**

Nilasiu Delia-Roxana, **Sălaj.**

Bărbat Nicolae, **Sibiu.**

Macovei Relu-Viorel, **Suceava.**

Neață Nicolae, **Teleorman.**

Schnell Sabine, **Timiș.**

Spancioc Alina, **Tulcea.**

Ciulei Diana, **Vaslui.**

Nițu Cornelia, **Vîlcea.**

Cojocaru Ana-Maria, **Vrancea.**

Iancu Radu. **București.**

23
AUGUST

1944—1989

AUGUST
1944

ZILE DE FOC ȘI IZBÎNDĂ

În atmosfera de vibrantă mîndrie şi angajare patriotică cu care întregul nostru popor întîmpină cel de-al XIV-lea Congres al partidului, sărbătorim 45 de ani de la gloriosul act eliberator din august 1944. Revoluţia de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, în fruntea căreia s-a situat Partidul Comunist Român, reprezintă o strălucită încununare a luptei poporului român pentru dreptul de a fi liber şi stăpîn în vatra sa strămoşească, de a-şi decide de sine stătător viitorul, potrivit cu interesele şi aspiraţiile sale de civilizaţie şi progres. Ca şi altădată în decursul istoriei noastre, cînd valurile invadatoare ne-au încălcat meleagurile, în marea bătălie din vara anului 1944 s-a ridicat la luptă întregul popor român. Combatanţii – militari şi civili, tineri şi vîrstnici –, pătrunşi de idealul libertăţii, de ţelul înfrîngerii nazismului, au format în acel fierbinte August 1944 o unică şi irezistibilă forţă, dînd suprema măsură a consensului naţional de luptă, consens tradiţional şi biruitor, care întruchipa un energic şi determinant act de voinţă unanimă a naţiunii. În aprige încleştări, ostaşii armatei noastre şi luptătorii civili din formaţiunile patriotice au conferit eroismului virtuţi legendare, acest eroism fiind cheia marilor lor izbînzi.

Evocăm astăzi, pentru cititorii revistei noastre, cîteva dintre sutele şi miile de episoade ale acestei cronici de pilduitoare cutezanţă.

•

În vara anului 1944, la Băneasa, Daia, Dăiţa, Frasinul şi Plopşorul, localităţi din apropierea Giurgiului, recruţii Regimentului 9 vînători, organizaţi într-un batalion, făceau primele exerciţii pe cîmpul de instrucţie. Ofiţerii erau şi ei tineri, cu excepţia comandantului de batalion şi a secundului său, maiorul Alexandru Dimiu.

Într-o seară, cei doi ofiţeri s-au retras la un cantonament din comuna Băneasa. Tocmai discutau despre instruirea recruţilor, care abia executaseră la poligon a doua şedinţă de tragere cu arma, cînd îşi făcu apariţia un curier al Marelui Stat-Major al Armatei. Aducea un plic sigilat, adresat comandantului de batalion, cu menţiunea: „Strict secret; se va deschide la ora 1“.

Peste puţin timp, la radio s-a transmis un comunicat special: România a întors armele împotriva Germaniei naziste; armata română a pornit lupta pentru eliberarea teritoriului naţional de sub dominaţia hitleristă. Acum apărea clar că ordinul din plicul sigilat era în directă legătură cu acest eveniment deosebit. Cînd, la ora 1, a desfăcut plicul, comandantul a citit ordinul strict secret: „Cu întregul efectiv al batalionului, vă veţi deplasa cu trenul la Bucureşti!“

La acea oră tîrzie din noapte, maiorul Dimiu, care asigura comanda provizorie a batalionului, a luat măsurile pentru îmbarcare şi transport. A pornit apoi spre gară.

— Ştiu scopul vizitei dumneavoastră — îl întîmpină şeful staţiei şi, în aceeaşi clipă, îi arătă un plic identic cu cel primit de comandantul batalionului.

— Vă rog să urgentaţi pregătirea garniturii! spuse ofiţerul.

— Totul e în ordine. Trenul e gata de drum.

•

Încărcat cu materiale de război, cu mitraliere şi aruncătoare de mine, cu lăzi de proiectile şi grenade, cu aproape 900 de oameni, recruţi şi instructori, trenul a pornit, la ora 7,30, spre Bucureşti.

În gara Filaret din Capitală, maiorul Dimiu a fost întîmpinat de un locotenent, care i-a transmis un ordin scris. Batalionul trebuia să ajungă în apropiere de Statuia Aviatorilor, la Comandamentul Militar al Capitalei.

La coborîrea din tren, recruţii batalionului au fost atacaţi cu foc de arme automate deslănţuit de hitleriştii postaţi în clădirile unei întreprinderi din apropiere. Iar din altă direcţie, asupra unei subunităţi s-au abătut rafale trase dintr-o ambulanţă germană. Riposta ostaşilor români a fost promptă. Ei şi-au concentrat focul asupra ambulanţei, care, cu anvelopele ciuruite, a eşuat lîngă un gard, iar ocupanţii ei, vreo 20 la număr, au fost dezarmaţi şi făcuţi prizonieri. După o luptă scurtă, au fost anihilaţi şi militarii germani care trăseseră din clădirile întreprinderii.

Ostaşii români şi-au continuat apoi drumul, conform ordinului. Cînd plutoanele din avangardă au ajuns în zona şoselelor Jianu (astăzi, Aviatorilor) şi Kiseleff şi a Bulevardului Filantropia (azi, bd. 1 Mai), din nou s-a abătut o ploaie de gloanţe asupra recruţilor. Militari germani, ascunşi în subsoluri, la etaje şi pe acoperişuri, trăgeau rafale după rafale. Rînd pe rînd însă, rezistenţele duşmane au fost reduse la tăcere de către luptătorii români, care se băteau cu abnegaţie şi curaj. Exemplară a fost vitejia de care ei au dat dovadă în cucerirea unui grup de clădiri situate în preajma Comandamentului Militar al Capitalei. Subunităţile comandate de căpitanul Vasile Popa, locotenenţii Tudor Dimache şi Ioan Dorobanţu, sprijinite de militari din alte subunităţi, i-au nimicit sau i-au capturat şi pe hitleriştii din această zonă, îndeplinindu-şi întocmai misiunea primită.

În timp ce unităţile militare şi formaţiunile de luptă patriotice erau angajate în acţiunile pentru lichidarea rezistenţelor hitleriste din interiorul Bucureştiului, din partea de nord, ca şi dinspre sud, numeroase forţe germane, însumînd mii de militari înzestraţi cu maşini de luptă şi cu armament automat, încercau să pătrundă în oraş, în inima revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, pentru a o înăbuşi în sînge. În dimineaţa zilei de 24 august, o puternică coloană motorizată a inamicului a pornit în direcţia podului Băneasa, spre Capitală, avînd în avangardă tunuri, mitraliere şi maşini încărcate cu militari şi muniţie. Coloana s-a oprit în apropierea podului. Acolo, lîngă baricadele ridicate în grabă de ostaşii unei subunităţi din Regimentul de gardă călare, un ofiţer român s-a prezentat în faţa comandantului coloanei germane şi i-a transmis consemnul: „Trecerea peste pod, spre Capitală, este interzisă!“

Dar hitleriştii n-au ţinut seama de avertisment. Au încercat să înlăture baricadele, manevrînd tunurile pentru acţiune. N-au apucat însă să înainteze. Răbufnirile repetate ale tunurilor anticar româneşti i-au ţintuit locului. Au urmat explozii în şir şi o ploaie de gloanţe. Combatanţii români, aflaţi în dispozitiv de luptă pe marginea şoselei care ducea spre Ploieşti şi pe rambleul liniei ferate Bucureşti-Constanţa, au dezlănţuit focul cu toate armele de care dispuneau. Rafalele gloanţelor şi proiectilele tunurilor fulgerau în coloana hitleristă. Prima salvă de tun care a izbit în plin avangarda coloanei a fost trasă de sergentul Gheorghe Vârtosu, un tînăr de 24 de ani, în viaţa civilă plugar din judeţul Olt, feciorul lui Temelie Vârtosu, veteran al bătăliei de la Mărăşeşti.

Focul dezlănţuit de luptătorii români a pricinuit inamicului

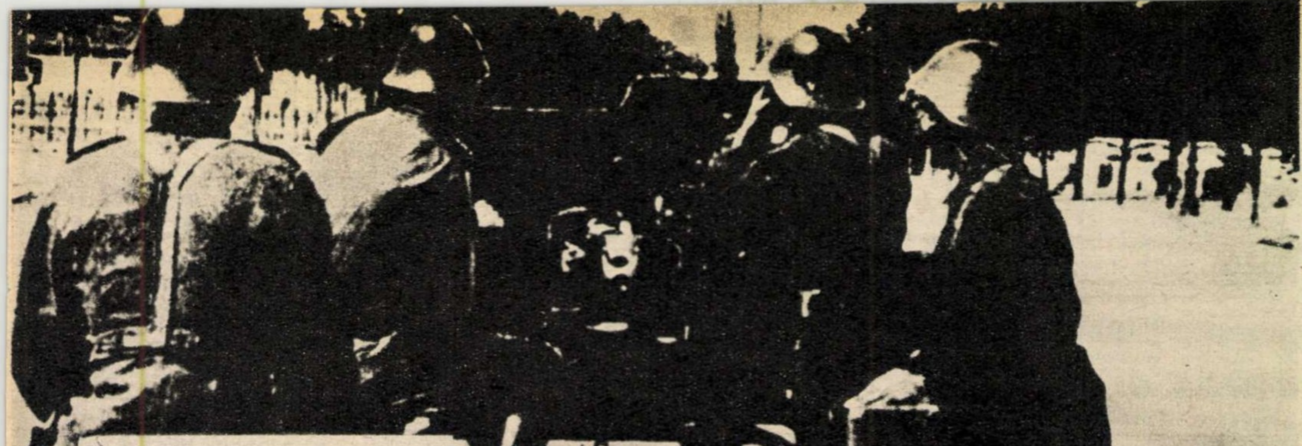

24 August 1944. Artileriști români in zona Băneasa.

Neculae Grideanu

Dumitru Dondera

pierderi grele. Tunurile și camioanele hitleriștilor, distruse sau răsturnate în șosea, au blocat trecerea, ridicînd o adevărată baricadă. Un camion încărcat cu lăzi de proiectile de artilerie a fost cuprins de flăcări. Exploziile în lanț umpleau văzduhul.

Copleșită de foc, coloana dușmană a fost obligată să se retragă. Această izbîndă a însemnat preludiul luptelor înverșunate care aveau să urmeze în nordul Capitalei, la Băneasa, Pipera, Tunari, Otopeni, pentru zdrobirea grupării de forțe militare germane de sub comanda generalului hitlerist Alfred Gerstenberg. În acest sector, în preajma aeroportului, pe străzi și prin case, prin grădini și livezi, pe cîmpuri și prin lanuri de porumb, vuietul luptei n-a contenit zile și nopți.

*

Printre primele subunități și unități angajate în marea bătălie s-a aflat și Batalionul de parașutiști, alcătuit în întregime din voluntari. Instruiți temeinic, organizați pe echipe de șoc mobile, pe plutoane și companii, înarmați cu automate, cu pistolete, grenade și pumnale, pregătiți să ducă lupte în orice situație, tinerii parașutiști aveau să facă dovada unor acte de bravură pilduitoare.

Care dintre combatanții acelor zile de epopee a fost mai brav? Greu de răspuns. Toți și-au făcut datoria. Documentele de arhivă evocă numeroase acte de eroism.

Voluntarul parașutist Gheorghe Cârciumaru, un tînăr de 18 ani, fiul unui muncitor petrolist din județul Prahova, „trăgător la pușca-mitralieră, deși rănit, continuă focul pînă cînd hitleriștii intră în poziție și-l omoară".

Încadrat în plutonul de misiuni speciale, în funcția de comandant de echipă, sergentul parașutist Ioan Mincu „reușește să distrugă două tunuri anticar, capturînd servanții inamici, împreună cu două mașini cu muniție". Pentru această faptă și pentru multe altele, sergentul Mincu avea să fie decorat cu medalia „Virtutea Militară".

Cu aceeași medalie avea să fie distins și sergentul Neculae Grideanu, care a acționat vitejește în misiunile îndeplinite. El a căzut eroic în luptele de stradă din comuna Băneasa.

În încleștările din preajma Aeroportului Băneasa, adjutantul Dumitru Dondera „pornește la atac cu ostașii săi și respinge pe inamic. În ziua de 27 august 1944 se urcă pe o șiră de paie, de unde observă și conduce focul aruncătoarelor, rămînînd la postul său chiar după ce paiele iau foc, pînă cînd obiectivul este distrus complet".

Locotenentul Iosif Sângeorgean „execută șapte atacuri în spatele Aeroportului Băneasa, în luptă corp la corp".

Gheorghe Cârciumaru

Sergentul Constantin Lupan, refugiat din nordul Transilvaniei, fiul unui învățător din Baia Sprie, și-a înscris printre faptele sale de excepție executarea a trei misiuni de recunoaștere în liniile inamice. Alături de Lupan, sergentul Nicolae Marcu „acționează cu bravură în satul Băneasa".

Gheorghe Vîrtosu

Locotenentul Ioan Țetcu, un ofițer „foarte curajos — după cum atestă un document —, împreună cu șase oameni și o piesă brand, atacă și distruge trei posturi de armă automată. Prin baraje de grenade, produce panică, capturînd, astfel, 184 hitleriști, între care cinci ofițeri". Unul dintre cei șase temerari care au acționat împreună cu locotenentul Țetcu era adjutantul Nicanor Tacu. Ulterior, într-o altă luptă inegală, el avea să fie grav rănit.

Parașutiștii plutonului comandat de sublocotenentul Petre Ghica au fost încercuiți la Aeroportul Băneasa. Ore în șir au rezistat atacurilor dușmane pe care, rînd pe rînd, le-au respins. Cînd muniția le era pe terminate, ofițerul a hotărît ieșirea din încercuire. Prin luptă îndîrjită, la grenadă, plutonul s-a salvat. Sublocotenentul Ghica s-a retras cu ultima grupă. La scurt timp, subunitatea lui se afla din nou în asalt.

Cot la cot cu parașutiștii luptau militarii altor subunități și unități. Printre combatanții Regimentului de gardă călare, care au fost decorați pentru fapte de eroism, se afla și fruntașul cu termen redus Emil Bălășescu. „Fiind voluntar din prima zi a luptelor, a dat dovadă de un foarte mare curaj. Alături de comandantul său de pluton, sergentul major Jorăscu Gheorghe, a stat neclintit pe poziție, sub focul viu al brandurilor și avioanelor inamice. A luat parte la toate acțiunile unde se cerea sacrificiul vieții". Peste ani, Emil Bălășescu, combatantul de odinioară — devenit poetul Teodor Balș —, avea să evoce, în versurile sale, momentele dramatice trăite în tranșeele lui August 1944: „Nopțile cu luna-n zări mîhnită,/ cînd țîșneau,/ arzînd spre stele, plopii/ ne prindeau răcind pe buza gropii/ țeava carabinei/ înroșită".

*

După zile și nopți de aprige încleștări, valurile luptei s-au întins spre pădurea Băneasa. În acest sector aveau să-și dea tributul de sînge și recruții veniți din județul Giurgiu.

Inamicul se împotrivea cu îndîrjire, dar nu era în stare să stăvilească elanul tinerilor luptători români care, cu grenade și cu focul armelor, reduceau la tăcere cuiburile de rezistență ale dușmanului. În aceste acțiuni și-au jertfit viața 76 de ostași ai Batalionului și doi tineri ofițeri: Ilie Gheorghe, originar de pe plaiurile argeșene, din comuna Bradu de Jos, și transilvăneanul Pompei Oprean, din satul Seușa, județul Alba.

*

La chemarea patriei, fiii ei, militari și civili, au acționat cu nestrămutată dîrzenie, pentru libertatea ei și a poporului. Ei au luptat exemplar, au învins și s-au jertfit fără preget. Așa au scris cronica demnă și nemuritoare a istoricului act revoluționar din August 1944.

VASILE BÂRZĂ

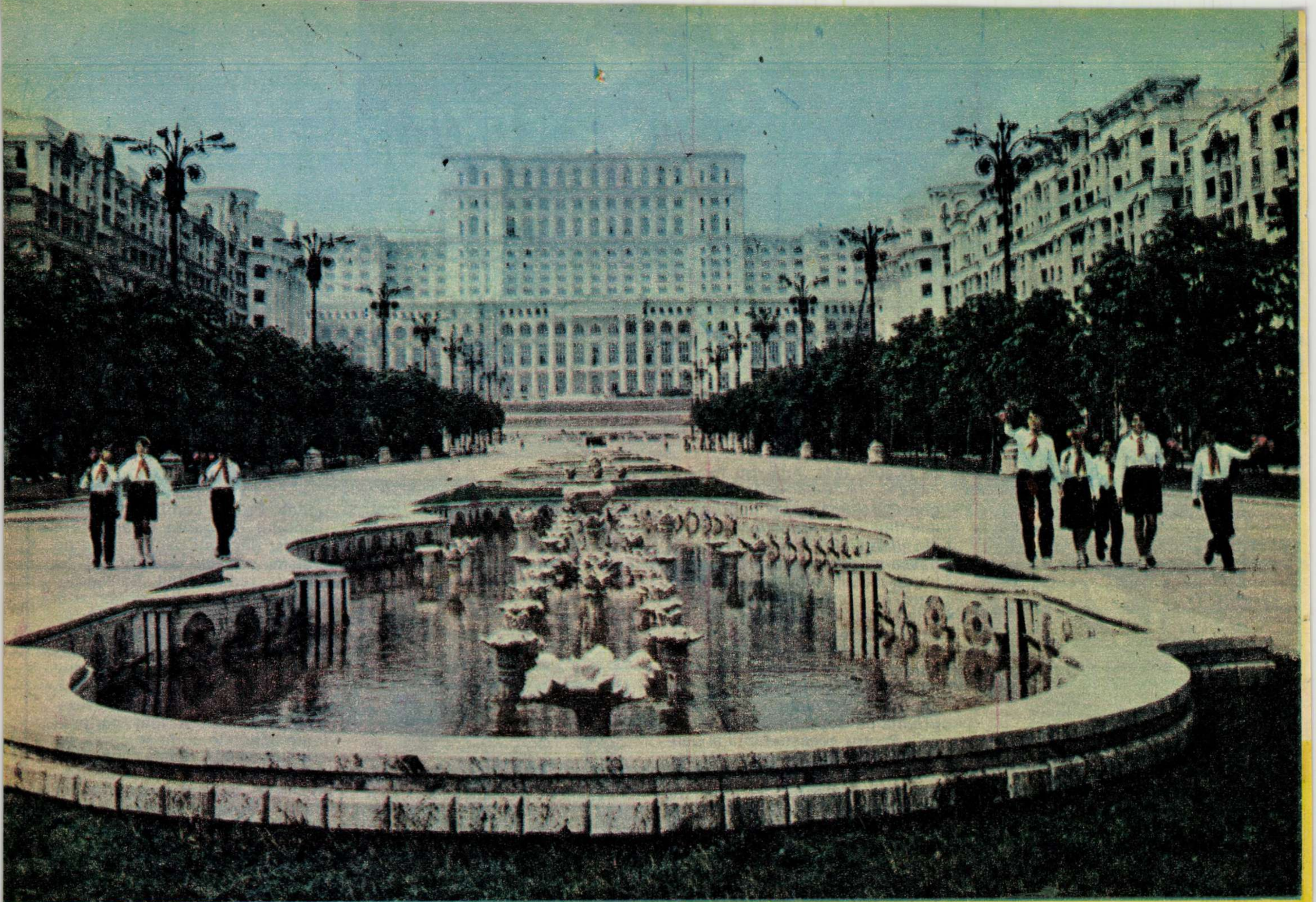

CTITORII ALE EPOCII NICOLAE CEAUȘESCU

BUCUREȘTIUL DE AZI

Dimineața sau în amurg, la orice oră, bulevardele marelui oraș, străjuite de verdeață și flori, te conduc, cu adîncă încîntare, în cea mai reală clipă a prezentului. A acestui timp eroic în care se adună, ca-ntr-o cunună de lauri, toate mărețele realizări din anii de aur ai Epocii Nicolae Ceaușescu.

Am străbătut străzile Bucureștiului de azi, luminate de un albastru solar, rînduite una după alta în geometrii fără cusur. Pretutindeni se construiește, pretutindeni întîlnești oameni implicați în freamătul muncii, al gîndirii înaripate. Am trecut pe lîngă imense macarale, simbol al unei deveniri inconfundabile, pe lîngă cei care le dirijează în orice anotimp, în fiecare zi. Viața marelui oraș pulsează în oamenii săi cu întreaga efervescență creatoare a prezentului, cu întreaga dimensiune a zilei de mîine.

Strălucitoare și albastră — Dîmbovița

Tramvaiul a pornit înșurubindu-se, parcă, la cotitură, în lumina dimineții de august. Incendiată de soare, privirea cuprinde totul în jur: cartierul Crîngași cu blocuri albe, noua platformă industrială, silueta podului pe sub care trenurile par rîuri metalice într-o trecere permanentă. Șoseaua coboară și deodată înaintea noastră scînteind în albastru, lacul Dîmbovița — cea mai mare acumulare de apă din București, răsfrîngînd în jur reflexele oglinzilor sale. Unde străvezii, rotindu-se pe o întindere de 220 de hectare, înconjură insula artificială, minunată zonă de agrement în mijlocul lacului. Undeva, la marginea apei, cele trei stăvilare hidraulice, străjeri neclintiți, poartă-n spatele lor peste 20 de milioane de metri cubi de unde cristaline și tot ei măsoară zilnic valurile pe care le sloboade în rîul limpede ce trece lin prin inima Capitalei. Din loc în loc, peste linul undelor se arcuiesc 13 poduri ca niște brîuri, care de care mai frumoase. Adevărate lucrări de artă, podurile dîmbovițene sînt concepute cu o broderie fină de cercuri, arcuri, linii drepte ori frînte. Sînt poduri placate cu piatră, cu granit, cu diferite ornamente care le individualizează, conferindu-i fiecăruia o personalitate aparte. Înfrumusețată cu stîlpi pentru iluminat și vaze decorative, fiecare punte de legătură între cele două maluri are o structură distinctă, constituind imagini urbane monumentale, moderne. Pe sub arcadele lor, strălucitoare și albastră, în albie nouă și albă, Dîmbovița trece în pași de dans prin micile cascade ce-i ies în cale. Privitorii îi admiră jocul, bucurîndu-se de o nouă frumusețe.

Arhitectură cu rîu și soare

În lumina acestei veri încărcate de adînci semnificații, Dîmbovița își leagănă undele pe lîngă minunatul Centru Politico-Administrativ al Capitalei și al țării. Casa Republicii, Bulevardul Victoria Socialismului, Piața Națiunii, ansamblurile de locuințe din zonă aureolează noul chip al scumpei noastre Capitale. Bulevardul Victoria Socialismului constituie axul principal al desfășurării întregului ansamblu. De-a lungul modernei artere (avînd o lungime de 3 km și o lățime de 92 m) sînt ampla-

sate importante componente urbanistice: Piaţa Ministerelor, Piaţa Unirii, Biblioteca Naţională, Marele Centru Cultural Naţional. Construcţii de arhitectură sobră, în spiritul valoroaselor tradiţii româneşti, spaţii verzi, fîntîni şi pardoseli decorative completează frumuseţea întregului peisaj citadin.

În întregul său, monumentala operă arhitectonică este menită — aşa cum menţionează pergamentul pus la temelia ei — să dureze peste veacuri „ca o impresionantă mărturie a voinţei locuitorilor Bucureştiului, a întregului popor român, de a conferi demnitate şi măreţie Capitalei ţării, patriei noastre socialiste".

Zbor de pasăre pe magistralele metroului

Încîntată de măreţia clădirilor din jur, Dîmboviţa se îndreaptă cu paşi lini spre cel mai vestit pod al său, Podul Unirii, cu monumentala fîntînă decorativă din zona centrală. Aici, în Piaţa Unirii, apele calme intersectează o altă emblematică ctitorie a epocii pe care o trăim: metroul, operă-simbol a acestui timp. Ca un zbor de pasăre în subteran, trenurile trec de la o staţie la alta, „legînd" între ele, în numai cîteva minute, marile platforme industriale, noile cartiere, cele mai importante bulevarde ale Capitalei.

Trenurile fulgeră în galeriile subterane.La fiecare oprire, o nouă imagine se deschide în faţă. Granitul de Măcin, andezitul de Baia Mare, marmura de Moneasa şi Ruşchiţa, travertinul (piatră naturală) de Borsec şi Deva sînt împreună, în cele mai diverse forme, în culori deschise, armonizate. Cu peroane laterale sau centrale, mai lungi (peste 300 m în Piaţa Unirii) sau mai scurte (136 m la Izvor), fiecare din zecile de staţii ale metroului bucureştean este un unicat, reprezentînd în sine o adevărată bijuterie a fanteziei arhitectonice.

Abia pornit din staţie, trenul se întinde la drum ca o pasăre însetată de zbor. În cîteva minute, călătorii ajung la destinaţia dorită. Foarte puţini ştiu că, pentru a fi pus în funcţiune acest modern şi rapid mijloc de transport, au fost învinse obstacole extrem de dificile, cum a fost, de pildă, cel trecut într-o geroasă zi de februarie, cînd rîul Dîmboviţa a fost învins... la minus 23 de grade. Era un ger — îşi amintesc constructorii — că îngheţaseră şi... macaralele. Ger şi în subteran provocat de... inteligenţa omului. Pe un asemenea timp, Dîmboviţa a fost... mutată din locul ei cu ajutorul a trei conducte, pe sub care săpăturile au continuat. Modul cum a fost gîndită şi realizată, din punct de vedere tehnic, subtraversarea apelor Dîmboviţei a dobîndit un caracter de unicat atît în ţară, cît şi în Europa.

Capitala şi... noile ei oraşe

Pe noul şi strălucitorul lor drum, apele Dîmboviţei se leagănă în ritmul miilor de blocuri, alături de care au fost ridicate nenumărate şcoli, creşe, grădiniţe, dispensare, policlinici, săli de cinematograf şi au fost amenajate parcuri şi locuri de joacă pentru copii. Toate aceste edificii se regăsesc, astăzi, în... noile oraşe ale Capitalei. Care sînt acestea? Iată-le:

- Balta Albă — Titan. Întîia nestemată din salba de cartiere — adevărate oraşe — a Capitalei, a cărei construcţie a început în anul 1966. În 1989, marele cartier cuprinde 100 000 de apartamente, cu aproximativ 300 000 de locuitori.
- Colentina — Tei. Poartă de intrare şi ieşire a Bucureştiului spre Litoral, noul cartier se prezintă ca un defileu în care 15 000 de blocuri-unicat din beton şi sticlă dau o notă distinctă întregului peisaj. Undeva, în structura modernului cartier, se înalţă marele complex comercial „Bucur-Obor", ale cărui „raioane" se întind pe aproape 40 000 m².
- Drumul Taberei. În urmă cu 25 de ani, aici era cîmp. Astăzi, numărul apartamentelor este de peste 60 000, iar populaţia este echivalentă cu cea a oraşului Ploieşti! Este un cartier-grădină unde, în fiecare vară, înfloresc peste un milion de trandafiri!
- Berceni — Sud. „Oraş" cu peste 100 000 de locuitori, cei mai mulţi dintre ei fiind făuritorii turboagregatelor de mare putere, precum şi ai echipamentelor pentru centrale nucleare.
- Militari. Cei aproximativ 160 000 de locuitori ai săi, au primit apartamente în blocuri construite în peste o sută de variante, de la cele cu patru etaje la cele cu 17 etaje.

Tinereţea oraşului

În fiecare dimineaţă, apele frumoasei Dîmboviţe se limpezesc prin glasurile miilor de trecători tineri, care merg la şcoală. Şi-n fiecare zi, ele duc mai departe poezia şi cîntecul lor de bucurie pentru copilăria fericită în România de azi, pentru minunatele condiţii de viaţă şi învăţătură. În anii de aur ai Epocii Nicolae Ceauşescu, în mereu tînărul Bucureşti au fost construite aproape 3 000 săli de clasă, amfiteatre şi săli de curs, iar în acest an, peste 100 000 de absolvenţi s-au îndreptat spre locurile lor de muncă, pe marile platforme industriale ale Capitalei sau ale altor mari oraşe din ţară.

În luna august, undele cristaline se îmbogăţesc cu cîntece de vacanţă. Cele mai multe se aud dinspre Parcul Tineretului, acolo unde se înalţă, sculptat în marmură şi sticlă, Palatul Pionierilor şi Şoimilor Patriei, impunătoare ctitorie a acestui timp, nepreţuit dar oferit copiilor ţării la iniţiativa tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu, cei mai iubiţi şi apropiaţi prieteni şi îndrumători ai tinerei generaţii.

Îmbrăcată în straie româneşti de sărbătoare, Dîmboviţa trece prin Bucureştiul de azi şi apoi mai departe, către mare, purtînd în valurile ei cîntul de pace al copiilor români, dragostea lor pentru frumos şi prietenie.

ION SBÂRNEA